ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

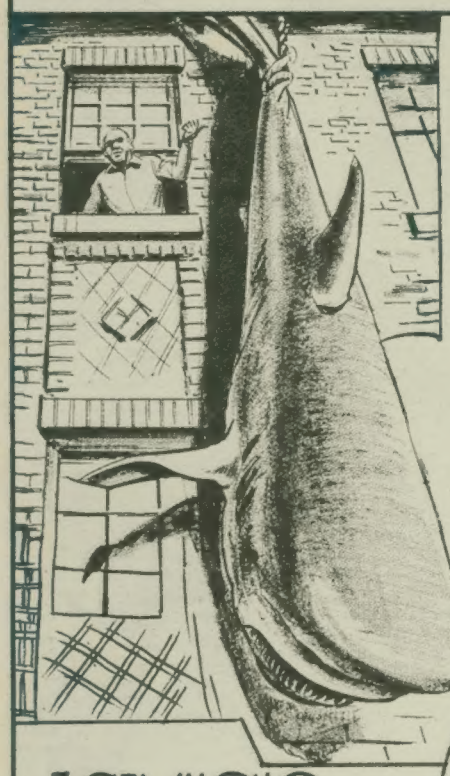
БРОЈ 1488

10 динара

4.7.1980. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLI

Рипли Веровали или не!

АЈКУЛУ

ТЕШКУ ПРЕКО 258 КИЛОГРАМА УЛОВИО ЈЕ РИБОЛОВАЦ АМАТЕР ЧАРЛС БЕНКС ИЗ ЊУЈОРКА И КАО ИЗУЗЕТАН ТРОФЕЈ ОКАЧИО ЈЕ ЗА КРОВ СВОЈЕ КУЋЕ.

ЦРВЕНА БАНКИНСКА КОКА

(GALLUS GALLUS)

КОЈА ЖИВИ У АЗИЈИ НА НАДМОРСКОЈ ВИСИНИ ОД 1500 МЕТАРА ПРИПАДНИК ЈЕ ПОРОДИЦЕ ФАЗАНА, АЛИ И ПРЕДАК СВИХ ДОМАЋИХ КОКОШКИ.

АСТЕЦИ

СУ ЧЕСТО У СВОЈИМ ЦРТЕЖИМА ПРИКАЗИВАЛИ ЗМИЈЕ КОЈЕ СУ ЗА ЊИХ ПРЕДСТАВЉАЛЕ СИМБОЛ ЖИВОТА.

ЗАРУЧЕНЕ ПРЕ РОЂЕЊА

ЈОШ ПРИЛИКОМ ВЕНЧАЊА, БУДУЋИ РОДИТЕЉ ИЗ ИНДИЈСКОГ ПЛЕМЕНА ЧАУБЕ, ОДРЕЂУЈУ ЗА КОГА ЋЕ ИМ СЕ УДАТИ ЖЕНСКА ДЕЦА. ТАКО СЕ ДОГАЂА ДА СЕ ДЕВОЈКЕ ЗАРУЧЕ И ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ПРЕ РОЂЕЊА.

АЛБАТРОСИ

ЖИВЕ НА ДАЛЕКИМ ОКЕАНСКИМ ПРОСТРАНСТВИМА, ТАМО ОСТАЈУ МЕСЕЦИМА, СПАВАЈУ НА ТАЛАСИМА И ПИЈУ МОРСКУ ВОДУ. НА КОПНО СЕ ВРАЋАЈУ САМО У ВРЕМЕ КАДА СЕ ГНЕЗДЕ.

СИГМУНД ФРОЈД

ЖИВЕО ЈЕ У БЕЧУ ПУНИХ 47 ГОДИНА. МЕЂУТИМ, ЊЕГОВЕ ИДЕЈЕ НАЈКАСНИЈЕ СУ НАИШЛЕ НА ПРИЗНАЊЕ БАШ У ОВОМ ГРАДУ У КОМЕ СУ И НАСТАЛЕ.

©1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● једна од знаменитости града Герлица у Демократској Републици Немачкој је старинско здање с прозорима на крову који имају облик очију.

● студенти и наставници Више поморске школе из пољског града Шћећина прошле зиме са успехом су извели једну необичну експедицију: преко замрзнутог Ботнијског залива превалили су растојање од шведске луке Лулео до финског града Оулу. Дужина тог пута износила је око две стотине километара. Ово није био само спортски подвиг јер су смучари извршили и читав низ мерења која могу бити веома важна за све живљу пловидбу у овом делу Балтика.

● израчунато је да обрађена поља заузимају само десет одсто Земљине површине.

● у зоолошком врту америчког града Сиатла недавно је угинуо тулан. Када му је отворен желудац, у њему је нађено 340 новчића, 16 каменчића, једно дугме и једна плочица за хокеј. Сви ови предмети заједно били су тешки око један килограм.

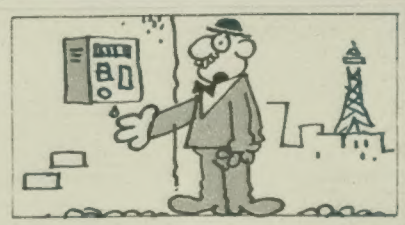
● јануара ове године у зоолошком врту у Бристолу, у Енглеској, угледао је свет један патуљасти нилски коњ. Представници све ретке и мало проучене врсте, која насељава западну Африку, чак и када сасвим одрасту мањи су од обичног нилског коња десет до дванаест пута.

● први фармацеутски часопис код нас почео је да излази јануара 1897. године у Загребу и звао се „Ескулап" по грчком богу лекарства.

● бођање је веома стара спортска игра која је већ вековима позната у нашим крајевима, нарочито у приморју. Изум бођа (кугли) приписује се Спартанцу Тимократесу (500 пре н. е.)

● године 1893. у Паризу су постојали аутомати за парфем. Било је довољно убацити новчић и поставити длан под отвор аутомата.

● најмања кост човечијег тела је узенгија. Налази се у уху, дугачка је само три милиметра, а тешка четири грама.

● према античким изворима стадион у Олимпији могао је да прими 40 до 45 хиљада гледалаца, стадион у Атини 60 хиљада, а онај у Ефесу 70.

ФУДБАЛ У САЛОНУ

БУДУЋИ ТЕЛЕВИЗИЈСКИ ГЛЕДАОЦИ ПРАТИЋЕ ЕМИСИЈЕ БЕЗ ЕКРАНА, МОЖДА ЧАК И БЕЗ ГЛЕДАЊА.

Сцена: дневна соба са троје људи. Лепо одевен човек обраћа се брачном пару који седи прекопута. Рекло би се да им је у посети, када две ствари не би боле очи: прво, брачни пар нипошто није одевен за примање — муж је распојасан и у папучама, жена у кућној хаљини; друго, они се уопште не обраћају своме госту — или га немо слушају или разговарају између себе.

Ко је помислио да је ово призор из неке необичне телевизијске драме, није сасвим погрешио. Једно од три лица, посетилац, је **тродимензионална телевизијска слика**, док су супружници гледаоци од крви и меса. Тродимензионалност је само једна од новина у телевизијској техници које се, по мишљењу стручњака, могу очекивати у блиској будућности.

ПРАВО У МОЗАК

Једна од области неуморног такмичења европских, америчких и јапанских инжењера је величина телевизијских пријемника. У тој трци већ се стигло до џепног телевизора и само је питање времена када ће се појавити телевизор величине ручног сата или, чак, прстена.

Подједнаке су могућности и за повећавање екрана. Данас је његова величина ограничена расипањем зрака у катодној цеви. Телевизијска слика у боји, на пример, ствара се електричним активирањем безбројних сићушних фосфорних поља којима је прекривен екран. Кад сва ова поља не би била активирана једним катодним снопом већ кад би свако имало свој пријемник, могао би се направити екран велики као зид собе.

Смелије, али исто тако реално предвиђање је да се телевизијски програм емитује право у мозак преко система електрода тако да се у гледаочевој свести створи слика без посредства екрана, дакле, **без гледања и слушања**. Када би ова замисао била спроведена у дело, телевизија би и дословно постала визија, привиђење.

Вероватно би код слике директно упућиване у мозак лако била постигнута тродимензионалност. У једној другој техници стварања илузије треће димензије, додуше нешто „примитивнијој", јер још увек захтева гледање очима, већ је постигнут значајан напредак. То је **холографија** — поступак пројектовања тродимензионалних слика помоћу ласерских зрака. Ако буде остварена, холографска телевизија пројектоваће лица и читаве амбијенте не на екран, већ у простор тако да изгледају као да се налазе у соби гледаоца.

Оно што је занимљиво код овог поступка није сама технологија већ начин на који би она могла да измени телевизијске емисије. Како ће писац замислити драму која треба да се одвија у гледаочевој соби? Како ће изгледати првенствена фудбалска утакмица играна на тепиху салона? Или, каквим ће тоном спикер објављивати вест о поскупљењу бензина док седи прекопута гледаоца у фотељи?

Али, телевизију будућности можда не треба замишљати у данашњим околностима. На пример, кад би се данас емитовала драма у холографској техници, глумци би се непрекидно „саплитали" о намештај. Да ли ће у будућности станови морати да имају посебне ТВ-собе?

ГЛЕДАОЦИ СРОЗАЛИ ТВ

Једна од ствари које највише заокупљају пажњу телевизијских кућа, или би бар тако требало да буде, јесу жеље гледалаца. Разне телевизијске компаније смислиле су различите начине за испитивање мнења публике. У томе је доста далеко отишао британски Би-Би-Си са својом серијом „Отворена врата" која редовно позива групе гледалаца да, без редакцијске контроле, размењују мишљења о квалитету разних емисија.

Али, будућност овакве приступачне телевизије је у обухватању много већег броја гледалаца. То је покушала да удари млада телевизијска станица КУБЕ из Коламбуса, у америчкој држави Охајо. Оне своје гледаоце који емисије примају путем кабла а не антене ова станица од децембра 1977. године снабдева компјутеризованом тастатуром помоћу које могу директно да изразе свој суд о емисијама које су видели.

Они чак и током емитовања могу да изнесу примедбу, затраже да се поново дотакне неко нејасно питање и похвале и награде учеснике. Међутим, људи који су посматрали овај експеримент кажу да се ниво емисија срозао пошто су учесници дужни да поклоне пажњу и најнесувислијим питањима.

Осим задовољства што се његова реч слуша на телевизији, гледалац може имати и друге користи од чаробне тастатуре. Већ су у току експерименти који треба да покажу колико је овај начин општења могућно искористити у комерцијалне сврхе тако да гледалац по вољи наручује робу виђену у рекламама.

Кад би ово постало пракса, путем телевизора би се, на пример, наручивали детерџенти, намирнице и козметика, па чак и резервација годишњих одмора. Да ли би ико више излазио у радње и да ли би радње уопште постојале? Не би ли се морала појачати контрола рекламне делатности? Шта би то значило за слободу избора и да ли би међутрговцима ико преостао да удовољава потребама мањине, већим интересовањима и хобијима?

ГЛАСАЧКО ДУГМЕ

Постоји мишљење да је телевизија исувише важна да би била препуштена телевизијским радницима, односно да је треба ставити у руке гледалаца. Мало је телевизијских радника који би се с тим сложили — можда и с правом, јер ово технолошки сложено средство информисања изискује стручност, искуство и креативност.

Ипак, међу гледаоцима широм света јако је убеђење да телевизијски програм ствара елита која не води много рачуна о жељама већине. Ово тврђење могло би се лако проверити помоћу малог апарата који би био прикључен на телевизоре или уграђен у њих.

Био би то апарат с неком врстом гласачког дугмета. Ако му се одређени програм не допада, гледалац притисне дугме. Ако већина гледалаца — рецимо, 51 одсто — учини исто, емитовање тог програма аутоматски се прекида.

То би без сумње било веома демократско решење. Само, шта је са преосталих 49 одсто који су можда хтели још да гледају исту емисију?

Због оваквих тешкоћа телевизијске емисије ће дуго остати компромис срачунат да сваком пружи понешто, а никоме све. То је бар веома извесно предсказање.

Што се тиче данашњице, и ми располажемо каквим-таквим „гласачким дугметом" — то је дугме којим се искључује пријемник.

П. С.

ДВОРАЦ ГРАДИ Ј

Тридесетих година 18. века, када је Сомбор већ скоро две деценије уживао статус „слободног и краљевског града“ који му је за гомилу дуката доделила Марија Терезија, Сомборци су виђали како из једне од највећих и најраскошнијих кућа њихове вароши излази висок, снажан и увек насмејан човек. Био је то капетан сомборски Јован Бранковић Липовац, познат у народу као кнез Јанко. Захваљујући њему у Сомбору и данас постоји једно од најзнаменитијих здања не само овог града и не само Бачке. А та зграда, позната одувек као Градска кућа, има своју дугу и несвакидашњу историју.

Не зна се тачно где је и када рођен кнез Јанко Бранковић. Утврђено је да је пореклом из западне Херцеговине, а народно предање казује да је и косовски Вук Бранковић из те исте велике и разгранате породице. Претпоставља се да је сомборски Бранковић рођен око 1675. године.

Као бистар и упоран младић, прави изданак свога доба, а захваљујући добрим породичним везама и значајном иметку, Јован путује Европом, учи језике, стиче културу која је за наше крајеве умногоме још била непознаница. Годинама живи у Бечу и Прагу, уживајући у свим благодетима које су пружали ови чувени европски центри. Међутим, то ни у ком случају не значи да је млађани Јован био препуштен само лагодном животу који је био у моди код европских јуноша тог времена. Иако је волео да уз своје име, опет по моди времена у којем је живео, лодаје и звучан наставак „де Липа“ лии „фон Липе“, а на нашем језику Липовац, по свом имању у Липови, у Банату, Јован Бранковић је убрзо показао да није обичан бонвиван.

Вративши се око 1717. године у Сомбор, већ у зрелим четрдесетим годинама, кнез Јанко постаје капетан сомборских милитера (војника). Стављајући се на чело ових ратника, Бранковић на страни аустријске војске учествује у бољу против Турака код Београда 1717. године. Храбар, школован и вешт војсковођа какав се показао, кнез Јанко није могао да прође незапажено код најутицајнијих личности бечког двора. Захваљујући умногоме управо њему и његовим милитерима, Сомбор добија право на употребу сопственог печата и званичан назив »Oppidium militare Sombor« — „Војничка варош Сомбор“.

Када се после боравка и путовања по Европи вратио у овај град, Јован Бранковић од блага које је сакупио почиње у центру насеља да подиже свој двор. Тих година оженио се Маријом Костић, сомборском девојком, стекавши у браку кћерку и два сина.

ГЛАВНА ФАСАДА ГРАДСКЕ КУЋЕ НА СОМБОРСКОМ ТАКОЗВАНОМ ЋЕЛАВОМ ТРГУ, СА ЗВОНИКОМ И ЧАСОВНИКОМ, ДОВРШЕНА 1842. ГОДИНЕ

Велика кућа, с унутрашњим двориштем опасаним споља низом дућана, временом је прерасла од приземљуше у прави дворац. Виђенији људи из Сомбора, познати путници, господа и трговци на пропутовању кроз Сомбор обавезно су били гости кнеза Јанка Бранковића Липовца у његовом раскошном здању. Он, сомборски капетан, био је такође врло цењен код својих суграђана: остало је записано да је био благе нарави и врло праведан.

Умро је 1734. када је имао око 60 година. Петнаест година касније, 23. априла 1749. удовица Марија Бранковић продаје ову познату кућу граду Сомбору за 500 форинти, после чега се сели. Зна се само да су њени синови Никола и Јован били официри у варадинској регименти, настављајући тако војничку традицију породице.

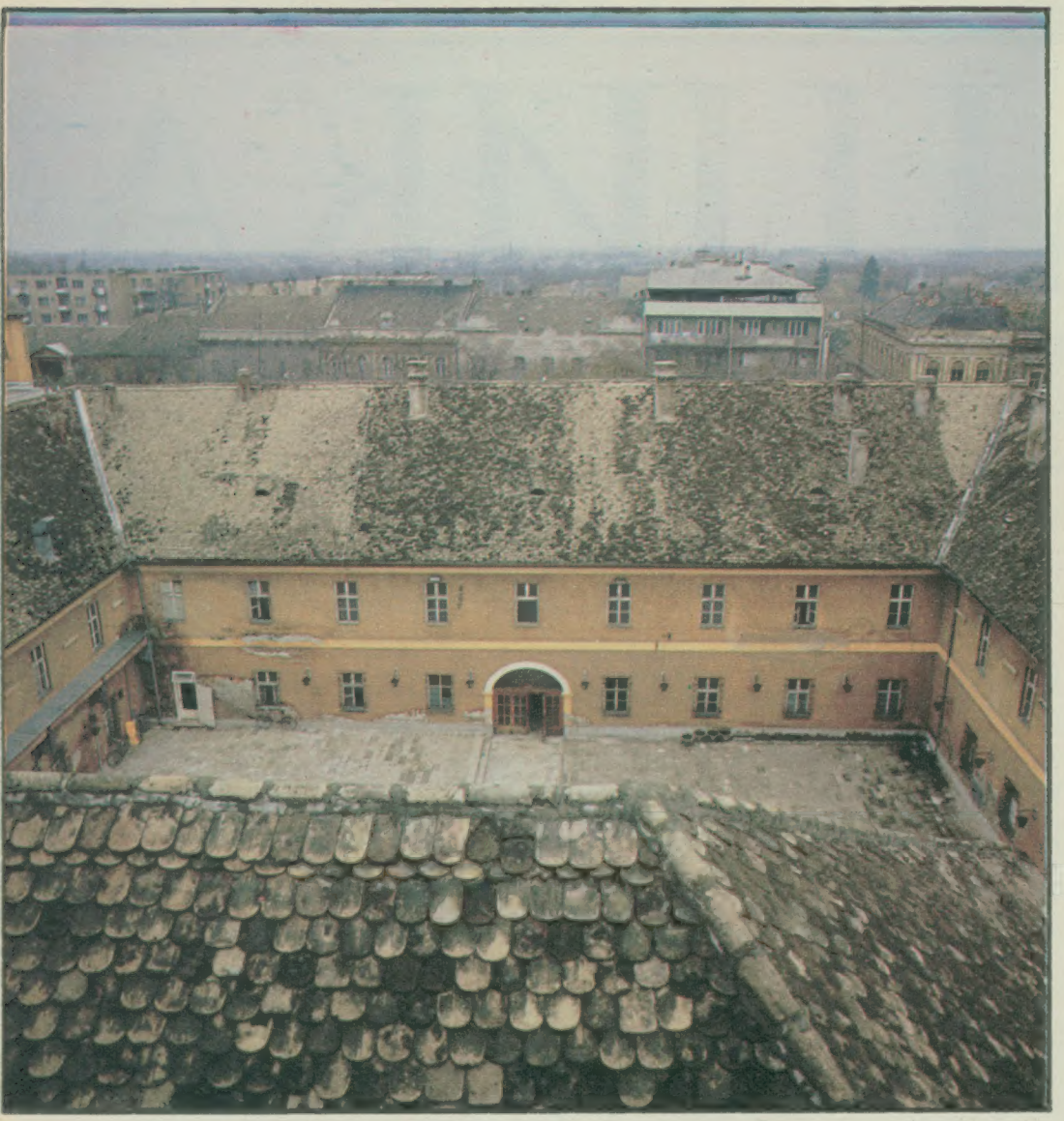
Све до пре петнаестак година двор кнеза Јанка био је сомборска Градска кућа, средиште најважнијих послова у овом граду. Данас је под заштитом закона као изузетан културно-историјски споменик.

Текст: **И. Лончар**
Снимио: **Љ. Патрногић**

СВЕЧАНА ДВОРАНА, ЈЕДНА ОД НАЈАКУСТИЧНИЈИХ У НАШОЈ ЗЕМЉИ

У СОМБОРУ ПРЕ 360 ГОДИНА

ПОГЛЕД СА ЗВОНИКА НА ДВОРИШТЕ, ГДЕ СУ СЕ НЕКАДА ОКРЕТАЛИ КОЊИ И КОЧИЈЕ.

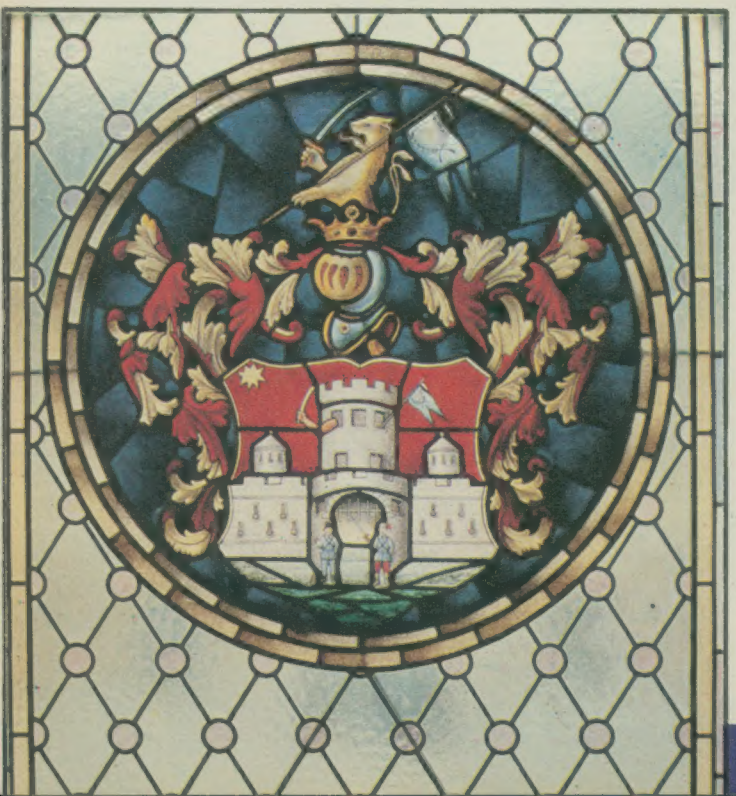

ЈЕДАН ОД ЗАСТАКЉЕНИХ ХОДНИКА ДВОРА КНЕЗА ЈАНКА БРАНКОВИЋА

АНКО БРАНКОВИЋУ

ДРУГИ ФАСАДНИ УЛАЗ У ГРАДСКУ КУЋУ, СТАРИЈИ ОД ГЛАВНОГ, ИЗГРАЂЕН 1718. ГОДИНЕ

ГРБ ГРАДА СОМБОРА — ВИТРАЖ СТЕВАНА СТАНИШИЋА

ПЕКО ДАПЧЕВИЋ — 1941.

КАШИКА

ГЛЕДАЈУЋИ ТИТА ОСЈЕТИХ ДА МИ ЈЕ МИЛО ШТО ЈЕ ТАКО ЛИЈЕП И МЛАД, А И ВОЈНИЧКИ СТРОЈЕН, ШТО ИЗГЛЕДА БАШ КОМАНДАНТСКИ...

Било је то у једној од тешких ситуација за народноослободилачки покрет и у Црној Гори и Србији. У тешкој — јер је сусрет услиједио одмах након пораза Црногорско-санџачког одреда у бољу за Пљевља, послије акције која је била неодмјерена, пренагљена, и за коју нијесмо имали припремљене снаге. Наша војска још није била доросла за такве бојеве: за напад на утврђена мјеста било је потребно далеко више увјежбаности и искуства. У преломном моменту за даљи развој покрета и борбе — јер је неколико дана послије мог првог, узбудљивог, сусрета са Врховним командантом, формирана Прва пролетерска бригада, језгро регуларне Народноослободилачке војске, у чијем сам оснивању имао срећу и сам да учествујем.

Срели смо се у Касин-Долу, код Рудог. Био је 16. децембар 1941. године, дан тежак и тмуран, као готово сваки децембарски дан у том крају, а то се осјећало и на колонама које сам уз пут срео.

Овамо сам дошао као замјеник команданта Главног штаба Црне Горе, да испитам вођење боја на Пљевља, пошаљем извјештај команданту Главног штаба Ивану Милутиновићу, а онда да одем до Ужица гдје су се још налазили Врховни штаб и друг Тито, поднесем извјештај и добијем инструкције за даља дејства у Црној Гори.

У међувремену, наше снаге и Врховни штаб, под притиском јаких њемачких снага, које су подржали четници, напустили су западну Србију и Ужице и пребацили се у Санџак.

На путу ка Рудом, сазнао сам преко везе гдје се налази други Тито, па кренуо ка Врховном штабу да бих га што прије видио...

ТО ЈЕ ОН!

Тита сам срео увече. Био је суморан дан пун тешких облака из којих су роминьали киша и снијег: зима је већ проклето стезала. Ноћ се полако спуштала кад сам крочио у двориште куће гдје је био смјештен Врховни штаб. Одмах ми падоше у очи неки уморни и изнојени коњи које су растоваривали; било је јасно да сам дошао на право мјесто, јер је такву комору могао имати само Врховни штаб. Између неколико бораца који су нешто радили спазио сам и стаситог човјека, са шубаром на глави, револвером и догледом преко рамена, који је нешто одсјечно наређивао. Он је и надгледао тај посао и помагао да се товар одвеже што пије и пажљивије. По покретима и заузетости видјело се да му се веома жури.

Рекли су ми: то је Тито.

Пошао сам к њему узбуђен, али с радошћу. Послије неколико корака поново сам стао и добро га још једном погледао. Он је и даље будно пратио товар, рекло би се да ни на кога није обраћао пажњу — да за њега само то постоји.

Да, била је то бригa око радио-станице која је служила за везу с јединицама Народноослободилачке војске и Слободном Југославијом, брига како брзо обавијестити наше јединице широм земље, обавијестити нашу и свјетску јавност да нијесмо поражени; да поново наступамо и тучемо их ширећи и распламсавајући борбу на све већем и ширем фронту. Мисао која је у тој бризи рођена рећи ће Тито ускоро преко те исте станице: „Ми оснивамо Прву пролетерску бригаду, ми имамо темељ наше војске, ми смо војска и нико нас више не може побиједити".

Пришао сам му, представио се, рекао одакле долазим, настојећи да му не сметам, да му кажем да сам ту. Мирно и пријазно пошао ми је у сусрет, отпоздравио ми и рекао да одем у кућу гдје је смјештен Врховни штаб.

— Касније ћемо разговарати — казао је Тито. — **Морамо пазити да се товар уредно скине и размјести. А већ смо и при крају. Иди горе, ево и мене одмах. Добро је што си дошао. Треба да разговарамо — одмах ћу доћи. А и загријат и осушит се морам.**

Поздравио сам га и пошао ка улазу у кућу која је била на крају дворишта.

Уз степенице сам се попео на спрат уредне сељачке куће, па се зауставио на врх степеница, да још једном осмотрим Тита. Кроз један мали ходник ушао сам у пространу собу. Била је напола покривена сламом, за одмор чланова Врховног штаба и друга Тита, у другој половини: огњиште и два стола, на једном — нешто јела. На своју велику радост, међу првима срео сам и старог ратног друга из Шпаније Гојка Николића. Изљубили смо се, тапшући се, по шпански, по раменима и леђима, и почесмо разговор стојећи као да настављамо онај посљедњи, из логора у Француској, гдје смо се растали прије више од годину дана. Био је више него радостан, изненађен што види још једног „изгубљеног" друга. И поново смо се грлили и тапшали, срећни што се опет видимо под оружјем, што ћемо светити и Шпанију.

Док смо разговарали, ушао је Тито. Поново се поздравио са мном и понудио ми да сједнем на једну од столица, гледајући ме мало испитивачки, са неком притајеном знатижељом, али, очито, још увијек мислећи своје мисли. Трљајући промрзле руке, извади кутију цигарета и понуди ми да запалим. Гојко му брзо, у три-четири реченице, рече нешто о мени...

ЈЕДИ ТИ, ПЕКО!

Продужујући разговор почесмо вечеру. На столу је било мало качамака,

нешто кајмака и сира, дакле све што је требало, осим прибора за јело. Тражити га нијесам могао, јер, да га је било, био би, свакако, на столу. Ја нијесам имао баш никаквог прибора, што тек тада видјех. Путујући из Црне Горе, хранио сам се код сељака, који су ми давали све, па чему да мислим и на то.

Ипак, брзо ријеших што да радим, како не бих „компликовао“... Покушах да кором хљеба захватим парче качамака. Но то ми није сасвим успијевало, јер је качамак већ био и тврд, ломио се и падао натраг у здјелу. Хтједох да нешто брзо презалогајим, а није ми полазило за руком, и у том тренутку, гледајући смушено око себе, пожељех, мада сам био гладан, да прекинем са вечером, само да се што прије избавим од ове неочекиване и глупе незгоде. Тито је то, очигледно, примијетио. Брзо ми пружи своју — и једину кашику. Помислих најприје да ми нешто показује, те и не пружих руку да је узмем. А и како бих! Но, Тито је и даље упорно нудио „госту“ своју кашику. Покушах да одбијем. Већ сам и црвенио, али и даље упорно одбијао, све док ми не присједе, те једва изустих:

— А чиме ћеш ти, друже Тито. јести?

— Једи ти, Пеко, дошао си с пута. Ја ћу касније, сад ионако морам писати депеше.

Покушах још једном одбити — било ме срамота, док ми се у мислима претурало: што баш стигох на вечеру!

Али, Тито ми скоро угура у руку кашику. Брзо сам појео неколико залогаја качамака и кајмака, хитро устао и пошао да оперем кашику, да му је вратим и ослободим се тог милог терета.

— Камо ћеш? — упита Тито.

— Да оперем кашику.

— Не треба, очистићу је ја — рече.

Тада сам, као „стари“ војник, обрисао кашику о крај блузе и пружио је Титу, како је он то учинио кад ми ју је дао.

— Правилно! — насмијао се Тито, па пошто је написао депеше и предао их на шифровање, завршио и он своју скромну вечеру.

Гледао сам га како, уз свјетиљку, сагнут на другом мањем столу, пише депеше у свом нотесу. Гледајући га осјетих да ми је мило што је тако лијеп и млад, а и војнички стројан, што изгледа баш командантски.

ПОРАЗИ СУ НЕИЗБЕЖНИ

Сједосмо поново заједно уз разиграну ватру, на коју је курир бацио свежањ сувог грања које је пуцкетало и обасјавало собу и наша лица, тако да сам Тита могао још боље видјети и употпунити своју слику.

Разговарали смо, у присуству чланова Врховног штаба, скоро два сата. Изнио сам тренутну ситуацију и тешкоће у које смо запали послије Пљевља.

Тито је слушао мирно гледајући ме. Био је љут због акције на Пљевља, али ме и умиривао, да би закључио:

— И порази су неизбјежни у великој борби као што је ова коју ми водимо. Само њих мора бити што мање и треба све учинити да их сведемо на минимум, да буду спорадични. Ми не можемо баш све испланирати, али морамо све планскије дјеловати. Треба нам искуство, чврста војска и добар кадар. И зато морамо дјеловати крајње смишљено, али ипак смјело, јер је борба сложена, непријатељ јак и искусан, а ми се и учимо на пракси, у једној изузетно тешкој и сложеној ситуацији. Ти се, као војник Шпаније, сигурно слажеш — је л'?

Јасно је да сам се и ријечју и гестом сложио с њим.

Пошто је још једном указао на велике успјехе постигнуте у Црној Гори, Тито није заборавио да нам предочи и грешке које смо починили предузимајући фронталне и велике акције, које нијесу одговарале снази и мјесту партизанских одреда у тој етапи борбе.

— Одреде треба што прије учврстити и од њих у процесу борбе војску стварати. Пролетерске бригаде које ћемо сад организирати треба да трасирају тај пут.

Упадох као из топа:

— Је л', друже Тито, а можемо ли ми формирати бригаде?

Питање га нимало није збунило, те као да је наставио тамо гдје је стао:

— Не. Ви не треба одмах да формирате пролетерске бригаде. Идите постепено: најприје ударне батаљоне, онда ударне бригаде, а пролетерске бригаде ћете оснивати само по нашем одобрењу! То пренеси друговима у Црној Гори, кад се вратиш! Јеси ли разумио?

— Јесам, друже Тито. Слажем се и мислим да је то најправилнији пут. Тако ћемо и поступити. А за војску, за њу сам био и душом и тијелом.

— Непријатељ ће покушати да нам наметне грађански рат, он заправо то већ чини — продужи Тито **— тога се чувајте! Чувајте се секташтва и грешака које би ишле наруку четницима, јер ће они иначе покушати да искористе наш пораз на Пљевљима. Још чвршће се повежите са народом и зналачки и без предрасуда га увлачите у борбу. Непријатељ ће покушати да вам због специфичности наше борбе наметне фронталне акције. Тога се чувајте и не примајте такву борбу, већ маневришите и нападајте тамо и тако гдје сте ви у предности. Стварајте све погодности за своја дејства, а све више непогодности за дејства непријатеља. Не дозволите да Талијани организују четнике против вас, јер ће вам то многоструко компликовати борбу. Стално држите иницијативу и без пауза нападајте Талијане, јер су они главни непријатељ на вашем сектору — запамтите!**

ВЕЗА ЈЕ ДОБРА

Разговарали смо о нашим даљим намјерама, о формирању Прве пролетерске и слиједећих пролетерских и ударних бригада о будућој јакој и чврстој Народноослободилачкој војсци, коју ћемо ускоро имати и са којом ћемо моћи да остварујемо крупне замисли, о нашој стратегији и тактици, о нашој перспективи — о свему што је чинило суштину народноослободилачког рата.

Рече ми да ћемо још разговарати, а да разговарам и са Кардељом и да останем до формирања Прве пролетерске бригаде.

— То, свакако — додаде Тито **— јер ће од дијелова црногорског одреда бити формирана два батаљона. Касније ћемо и по један батаљон Словенаца и Хрвата; нек буде примјер братства! Ви имате много кадрова, зато један дио треба да се с тобом врати у Црну Гору.**

Био сам дирнут топлином сусрета и ријечима старијег друга кога сам први пут видио и чуо.

Желио сам да му се на неки начин одужим за све то, па и за услугу коју ми је учинио дајући ми кашику. Паде ми на памет заплијењени фото-апарат „лајка“, који ми је висио о рамену. Брзо га скидох и упитах:

— Могу ли да ти поклоним овај апарат, друже Тито?

Најприје одби, да би ипак пристао и захвалио се рекавши да је, као фото-аматер, добио прави поклон.

И добро што га је узео, јер ми је то послужило као лозинка када је извршен десант на Дрвар.

Тада, наиме, бојећи се да су нам Нијемци заплијенили радио-станицу при Врховном штабу и да би нам они у том случају могли преко ње командовати, упутио сам из манастира Мораче, као командант Другог ударног корпуса, депешу другу Титу. Да бих провјерио да ли имам везу баш с њим, запитах:

— Јави ми шта сам ти поклонио кад смо се први пут срели?

Кажу да се Тито смијао пишући одговор:

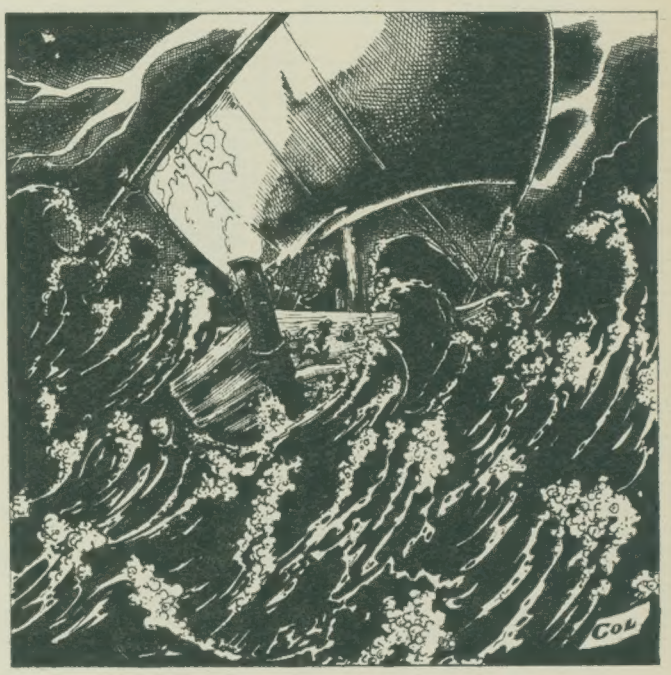
— Фото-апарат „лајка“.

Било ми је јасно да је веза добра...

(Из књиге Александра Тадића „Први сусрет с Титом“)

ЗАБАВНИКОВ ЛЕКСИКОН

ПОТОП

Адамово и Евино потомство, каже Библија, све је више упадало у зло и покварености. Када је Бог видео толико неваљалство, покајао се што је начинио човека, и решио да уништи сва жива бића на Земљи. Сажалио се само на Ноја, јединог праведног човека, и наредио му да сагради ковчег одређених димензија, да га залије смолом и уђе у њега са својом породицом. По Божијој заповести Ноје је узео у ковчег по двоје од свега живога, мужјака и женку, да им се сачува семе на Земљи. Седмога дана је настао потоп: киша је непрекидно лила 40 дана и 40 ноћи и вода је прекрила и највиша брда. А Нојев ковчег је мирно пловио.

Вода је стајала 150 дана, а када је почела да опада — ковчег се зауставио на планини Арарату. Да би проверио колико се вода повукла, Ноје је пустио кроз прозор најпре гавран а затим голубицу; обе птице су се вратиле, јер нису нашле копно на које би могле да стану. Кад је следећи пут пустио голубицу — птица се вратила са маслиновим листом у кљуну. Тада је Ноје изишао на копно са свим путницима из свога ковчега, и живот се на Земљи наставио.

За непристрасног читаоца Библије ова прича изгледа као плод маште. Али, крајем прошлог века нека велика открића открила су нам порекло све легенде.

Седамдесетих година 19 века у Лондону је ишчитано 12 таблица нађених у Нинивији на којима је клинастим писмом био исписан најстарији познати еп — еп о Гилгамешу. На 11 таблици опширно је описан — потоп! Сумерски Ноје звао се Ут Напиштим, потоп није послао је-дини Бог него је о њему решавала скупштина богова — али суштина јеврејске и сумерске приче о потопу је иста. Исти су чак и неки детаљи, као пуштање гаврана и голубице, време трајања потопа, планина на којој се ковчег зауставио...

Шта је могла да буде историјска основа за настанак ових прича? Питање је решио енглески археолог Лајонард Вули, проналазач Ура, сумерске престонице. На дубини од 14 м Вули је открио гробнице сумерских царева из 3. миленија пре наше ере — старе, дакле, скоро 5 хиљада година. Испод ових гробница био је слој речног муља дебелог три метра без трагова људског живота. А испод муља — опет су били трагови људске цивилизације, али сасвим друкчије од оне изнад муља.

Такав распоред слојева може се протумачити само овако: нека поплава ужасних размера уништила је насеља непознатих народа, а када се вода повукла — дошли су други народи и поново населили Месопотамију. То су били Сумери, творци најстарије познате цивилизације.

Научници су израчунали: да би се нагомилало три метра муља, вода је на том месту морала врло дуго да стоји на висини од готово осам метара. А при таквој висини — жртва поплаве морала је да буде цела Месопотамија! За ондашње становништво тај простор је представљао цео свет, и та поплава је за њих значила свеопшти потоп којим су богови кажњавали грешно човечанство. Приче о страшном потопу кружиле су вековима, од Сумера до Акада и Вавилонаца. Прихватили су их и Јевреји и своју верзију приче унели у Стари завет.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

РИБАР ПЛИ-ТЕ МРИЖУ СВОЈУ...

ФЉАС!

УПОМОЋ! УДАВИ' СЕ!

ЕВО ТИ КОНОПАЦ! ВЕЖИ ГА ЗА НОГУ!

ВЕЗАО САМ! А, САД МЕ ПОВУЦИ!

Walt Disney Enterprises. World rights reserved.

9-27

КРИВИТЕ ГЕНЕ ИЛИ МЕНЕ?

ДВОЈИЦА АМЕРИЧКИХ ПСИХИЈАТАРА НИКАКО ДА СЕ СЛОЖЕ ШТА ЈЕ УЗРОК НАШЕМ (НЕ)РАСПОЛОЖЕЊУ. ЈЕДАН ОПТУЖУЈЕ ЗВЕЗДЕ, ДРУГИ НАШЕ РОДИТЕЉЕ!

Недавно је у САД објављена књига чији аутор др Арнолд Либер, угледни психијатор из Мајамија, тврди да нагле и велике промене расположења којима смо сви подложни изазива наш први небески сусед Месец.

Не деле сви његови мишљење. Један од оних који никако не могу да се сложе да су за наша психичка стања одговорне звезде је Роналд Фив, професор клиничке психијатрије њујершког медицинског центра „Колумбија". Наша расположења, каже он, „записана" су у генетском обрасцу који смо наследили од родитеља.

У прилог својих теорија обојица наводе убедљиве доказе.

ПАКАО У МАЈАМИЈУ

Фергус Вуд с америчког Националног института за океанографска истраживања предвидео је пре неколико година да ће се у два наврата, — јануара и 7. фебруара, Месец, Земља и Сунце наћи на приближно истој правој (сизигије) .као и да ће 8. јануара Месец бити у перигеју, односно најближи Земљи — 363 290 километара удаљен од наше планете. Предстојећи небески догађај, упозоравао је Вуд, изазваће изузетно високе плиме.

Његов извештај веома је заинтересовао Арнолда Либера. Предсказане астрономске појаве требало је да још једном потврде тесрију коју је већ дуже заступао — да су положај Месеца и људска агресивност тесно повезани и то нарочито када се ради о душевним болесницима, психички лабилним особама, алкохоличарима и наркоманима:

„Као и Земљу и људски организам чини 80 процената воде. Верујем да Месечева сила гравитације делује на воду у људском телу — у мени и вама — баш као што делује на океане. У животу сви пролазимо кроз биолошке плиме и осеке. При младом и пуном Месецу сне су најјаче, а утицај Месеца на наше понашање најизразитији".

Поткрепљен догађајима који су пропратили претходну појаву сизигије у септембру 1970. године, када је број самоубистава забрињавајуће порастао, Либер је одлучио да упозори власти на нови талас насиља који ће, како је страховао, избити и свом приликом.

Неколико дана касније полиција, редакције водећих листова и психијатријско одељење „Џексон меморијалне болнице" у Мајамију примили су доторово упозорење.

Испоставило се да је забринути професор био у праву. У критичне дане новине су писале о „паклу у Мајамију". Само у прве три недеље 1974. године број убистава у граду удвостручио се у односу на читав јануар претходне године. Карактеристично је да је добар део злочина почињен из недовољно јасних мотива или потпуно безразложно.

У прилог Либеровој теорији не иду само поменути трагични догађаји. Ватрогасна служба у граду Фениксу у Аризони бележи 25 до 30 позива више у ноћима пуног Месеца, а са истом небеском појавом поклапају се и изузетна раздраженост и озбиљни поремећаји у понашању душевних болесника у многим психијатријским болницама.

Да Месец управља нашим животима, каже Либер, доказ је и чињеница да време трудноће код жена траје око девет лунарних (Месечевих) месеци.

ХЕМИЈА ИЗНАД СВЕГА

Да ли сви наведени примери доказују да спољашњи фактори управљају унутрашим светом наше психе? Не обавезно, одговара Роналд Фив, аутор студије „Промена расположења" у којој разрађује теорију да су наша расположења далеко више одређена генима него било којим спољашњим утицајем.

За илустрацију својих теза Фив је изабрао три познате политичке личности: шеснаестог председника САД Абрахама Линколна, америчког председника Теодора Рузвелта и енглеског премијера Винстона Черчила. Бурним или меланхоличним расположењима ових људи, тврди Фив, управљали су — гени.

Председника кога остали свет памти пре свега по томе што је укинуо ропство у САД, његови земљаци памте и по дубоким депресијама у које је прилично често западао.

Највише препричавана је она из јануара 1841. године када је Линколн раскинуо веридбу са Мери Тод и, на ужас партијских колега, читавих недељу дана остао у соби одбијајући да присуствује седницама скупштине Илиноиса. Абрахамово (не)расположење било је толико мрачно да су његови сарадници страховали и од самоубиства. Раскид није изазвао депресију, објашњава Фив, већ је депресија била узрок раскиду и незаинтересованости за послове.

Уприлог томе професор наводи и изванредно, готово еуфорично расположење које Линколна није напуштало за све време његових чувених дебата са Стивеном Дагласом, противничким кандидатом на изборима за Конгрес 1843. године.

„Мада је том приликом претрпео озбиљан пораз, Линколново расположење било је одлично — губитак није изазвао депресивну реакцију. Сигурно је да су Линколнове депресије у неким случајевима изазвале и спољашње околности, али се већина, као што по правилу бива код ендогених психичких поремећаја (оних који се јављају без непосредног утицаја спољашње средине), јављала потпуно независно од неког губитка или несреће".

За разлику од најчешће меланхоличног Линколна, творац империјалистичке доктрине и „велике батине" Теодор Рузвелт био је, како каже Фив у „Промени расположења", углавном више него добро расположен.

„Када се 1901. године уселио у Белу кућу председнички дом претворио се у прави циркус. За све време ручка Рузвелт није престајао да прича са свим званицима. Одмах после тога трчао је у своју канцеларију на састанке са сенаторима, члановима кабинета, начелницима разних одељења, министрима и мноштвом обичних грађана. Затим се пре вечери „бацао" на рекреацију: јахање, пливање или шетњу. Често и на све троје заредом. Ни за вечером није престајао да прича, боље речено да виче. И то без престанка".

Трећа личност којом се Фив позабавио — Винстон Черчил — као да је спојио Линколнову меланхоличност и Рузвелтову еуфорију. Два супротна психичка стања смењивала су се непредвидљивошћу која је изазивала језу најближих сарадника.

„Нема сумње да је честе обрте расположења Черчил наследио, јер на сличне примере наилазимо и код осталих чланова његове породичне лозе. И њима су дакле, „дириговали" гени", пише Фив.

ПРОПУСТЉИВА МЕМБРАНА

Какав је био однос и положај небеских тела за време Линколнових депресија и Рузвелтових еуфорија, професор не каже. Што се тиче његовог колеге и „супарника" доктора Либера, он је чврсто уверен да наши небески суседи, пре свега Месец, и те како утичу на танану равнотежу хормона, течности и „нервна пражњења" у нашем организму.

При ретком стицају небеских околности, каква је била појава сизигије у јануару 1974. године људски организам изненада „бомбардују" таласи силе гравитације и електромагнетног поља. У тим тренуцима драматично се нарушава успостављена равнотежа између човековог унутрашњег и спољашњег света, а читав нервни систем се надражује. У неким деловима тела ствара се вишак а у неким мањак течности.

„Колико ми се пута дешавало да већи број пацијената истовремено затражи помоћ. Симптоми су у свим случајевима исти: раздраженост, депресија, несаница, лупање срца. Сигуран сам — тврди Арнолд Либер — да сви тада реагују на исти атмосферски поремећај који је, по мом убеђењу, изазвао Месец."

Док се два стручњака расправљају, нама се расположења и даље мењају.

М. И.

ПАС, М

Драган Милићевић, Београд

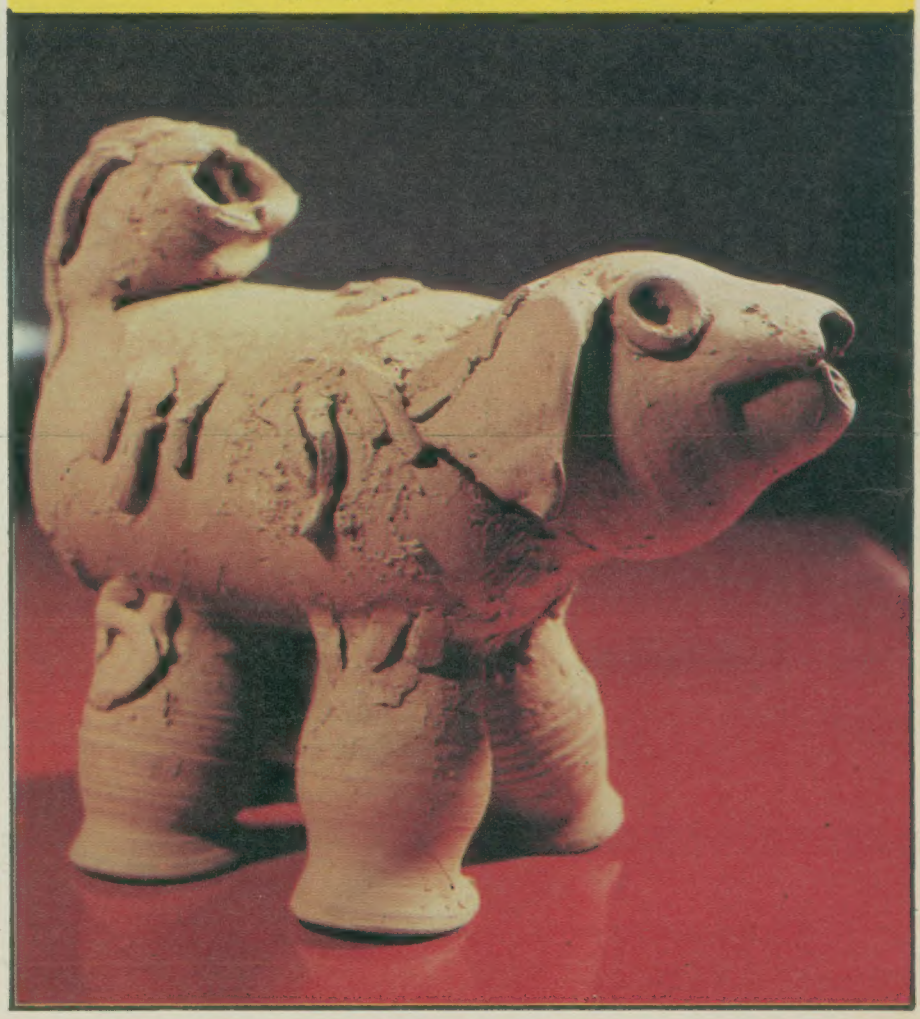

Драган Машић, Белашевац

Вања Ченић, Тузла

Данијела Хандиновић, Добој

Зоран Прентић, Барајево

...ОЈ ПРИЈАТЕЉ

Павел Гагес, Ковачица

Драган Јакшић, Београд

Као што смо и обећали, у овом броју »Политикиног Забавника« доносимо неколико од око 8.000 приспелих радова. Ограничени простор нам, на жалост, не дозвољава да објавимо већи део радова који је, по избору жирија, учествовао на изложби одржаној 27. априла у централној хали Београдског сајма. Из истог разлога не можемо да објавимо ни све награђене радове, њих 34. Избор који смо направили није рађен по редоследу награђених већ по тематици. Наиме, желели смо да вам покажемо разне ситуације у које су учесници конкурса смештали највернијег човековог пријатеља.

Станислав Станисављевић, Нови Београд

Маја Стаменковић, Београд

ГУСАРЕЊЕ, НАЈНОВИЈЕ РЕШЕЊЕ

ПИРЕЈСКА ВЕЗА

Некада се од бродолома страховало. Времена су се, међутим, променила. Суме које данас осигуравајућа друштва исплаћују на име одштете постају искушења којима бродовласници не могу да одоле.

Пажњу истраживача који покушавају да разјасне околности под којима је 17. јануара ове године са товаром нафте у вредности од 53 милиона долара (106 милијарди старих динара) недалеко од сенегалске обале потонуо супертанкер „Салем“ привукла је запањујућа подударност са поморском несрећом од пре скоро пет година.

Истрага је наишла на изузетно занимљив податак: „Салемов“ радиотелеграфиста Грк Василиос Евангелидис обављао је исту дужност и на 2 633 тоне тешком теретњаку „Брилијанту“ који је 8. августа 1975. потонуо недалеко од Сицилије. Са њим су, тако бар пише на његовим товарним листама, на морско дно отишле и бакарне струготине у вредности од 5 милиона долара (око 10 старих милијарди).

БЕЗ СОС-а

„Брилијант“ је припадао Грку Грегориссу Макртјоргосу, власнику неколико бродских компанија са седиштем у атинској луци Пиреј. Његов је био и брод регистрован у Либерији „Александар К“ који је, такође под неразјашњеним околностима, потонуо у Медитеран прошлог маја.

Да све буде још занимљивије, капетан „Салема“ четрдесет двогодишњи Димитрис Георгулис командовао је и „Александром К“ на првом делу путовања од бугарске луке Бургаса до Александрије у Египту. Брод је превозио челичне полуге у вредности од милион и 160 хиљада долара (две милијарде 320 милиона старих динара).

Двадесет осмог децембра 1978. године „Александар К“ неочекивано је скренуо са предвиђене руте и упловио у пирејску луку. Ради неопходних поправки, како је речено. Када је пет месеци касније, 20. маја 1979. године, напустио Пиреј, „Александром К“ више није командовао Георгулис. Свега неколико дана касније брод је потонуо недалеко од либанске обале. Шта се тачно збило, за сада још није утврђено.

Толико о „Александру К“. Што се тиче „Брилијанта“, другог на сумњив начин потонулог брода, њега је тај исти Макригјоргос откупио од либеријске компаније „Глорија шипинг корпорејшн“ из Монровије — свега два месеца пре него што су га 1975. године прогутали таласи.

Колико мутног и закулисног има у овом бродоломима говори и следећи, невероватан, податак. Ни са „Салема“ ни са „Брилијанта“ није упућен ниједан СОС сигнал. Сада је установљено да је оба пута „пропустио“ да их пошаље исти човек: четрдесет једногодишњи Евегелидис, грчки држављанин родом из Мелине.

У оба случаја спасилачки бродови су на месту несреће налазили читаву посаду, или бар њен већи део, у чамцима изузетно добро снабдевеним намирницама.

ПОМОЋ НИЈЕ ПОТРЕБНА

Колико се заиста зна о „Брилијантовом“ бродолому од пре пет година? Зна се да је у тренутку несреће превозио бакарне струготине за атинског трговца Џорџа Бурукиса који је овај требало да испоручи купцима у Шпанији, Белгији и СР Немачкој. Ни брод ни његов терет никада нису стигли ни до првог одредишта.

У 10.00 по локалном времену, 8. августа 1975. године, радариста америчке фрегате „Каподано“ открио је, отприлике 23 миље источно од Августе на Сицилији, брод. Није се кретао, што је могло да значи само једно — да му је потребна помоћ. Фрегата је одмах изменила курс и два сата касније наишла на „Брилијант“. Теретњак је био пет степени накривљен на леву страну а његова два спасилачка чамца спуштена у море.

Када је успостављена радио-веза, капетан „Брилијанта“ Атониос Голиас саопштио је спасиоцима да у брод продире вода и да његови људи покушавају да утврде узрок. Највећи део посаде, додао је, из предострожности се пребацио у чамце за спасавање.

Капетан „Каподана“ Роберт Фреј понудио је помоћ. Зачудо, одбијен је.

Војни брод је направио круг око „Брилијанта“ али једини знак да се са накривљеног брода испумпава вода био је нешто јачи млаз испод левог бока

негде на средини брода. Но, и он је убрзо ослабио

У 13,00 Фреј је по други пут понудио помоћ наводећи број пумпи којима располаже. Голиас одговара да има довољан број пумпи и да му помоћ није потребна. Упркос томе, „Брилијант" се све више накривљује и у 13,17 Фреј пријављује случај команданту 6. америчке флоте.

У 13,45 Голиас успоставља радио-везу. Јавља да је пукотина откривена, да његови људи покушавају да је „закрпе" и да поправе пумпе. До тада ниједном речју није споменуо да су пумпе неисправне.

У 14,00 Фреј по четврти пут нуди помоћ. Предлаже да пошаље помоћну екипу на „Брилијант". Још једном је одбијен.

У 16,45 брод је већ нагнивљен читавих 30 степени. Окна на левом боку су потопљена и Американци виде како вода надире унутра. У 17,00 главна палуба „Брилијанта" је под водом.

Отприлике у исто време „Каподано" губи радио-везу са угроженим бродом али и даље кружи на две миље растојања.

Одговарајући на Фрејсов сигнал, у 19,00 спасилачки брод 6. америчке флоте „Хоист" стиже на место несреће. Оплovљава „Брилијанта" и његови стручњаци утврђују да је спасавање још могуће. Међутим, како на његове понуде помоћи нико не одговара, „Хоист" се нешто касније удаљава.

У 22,00 на радару „Каподана" више нема сигнала — „Брилијант" је потонуо.

ИЗЈАВА ГЛАВНОГ МЕХАНИЧАРА

Нешто касније ноћно небо запарале су црвене ракете испаљене са „Брилијантових" чамаца за спасавање и „Каподано" креће да спасе бар посаду. Сат касније сви су пребачени на амерички брод.

„Бродоломници" су овако описали догађај: свега седам сати пошто су 3. августа испловили из пиреј-ске луке, главни мотор почео је да се прегрејава. Пошто нису могли да установе узроке, брзина је смањена на 4 до 5 чворова.

Пет дана касније, у 05,30 главни механичар је пробудио капетана и саопштио му да се брод нагиње на леву страну 4—5 степени. Утврђено је да брод пропушта воду.

У 10,00, тече даље прича, капетан је окупио посаду. Тада је одлучено да се брод заустави, а спасилачки чамци спусте у море. Главни механичар „Брилијанта" тврди да су до 19,00 сви сем капетана Голиаса и радиотелеграфисте Евагелидиса напустили брод. Њих двојица придружили су се осталима тек око 20,30 и, по његовом сведочењу, „Брилијанту" је потонуо негде око 22.00 часа.

Нешто ипак не штима у изјави главног механичара: ако су, као што тврди, капетан и радиотелеграфиста остали на броду све до 20,30, како „Хоист" 90 минута раније није успео да успостави везу? Нејасно је још нешто: на фотографијама снимљеним са „Хоиста" у 19,00 у спасилачким чамцима види се свих 18 чланова посаде. Значи, у њима су у то време били и капетан и радиотелеграфиста.

Седамнаестог јануара ове године Евагелидис је по други пут „пропустио" да пошаље СОС сигнал, мада је 213928 тона тешком „Салему" био потребан 31 сат да нестане у таласима!

Једини позив за помоћ који је примила нека друга посада упућен је 17. јануара и то 20 минута пошто је са британског танкера „Трајдент" већ примећен угрожени брод. Сигурно је и да су они са „Салема" знали да су их открили. Закаснели СОС емитован је са портабл радио-одашиљача из чамца за спасавање.

НЕДОСТАТАК ДОКАЗА

Изгледа да су неки учесници ове прљаве игре долијали. Капетана „Салема" Димитриоса Георгулиса и његовог главног механичара Сенегал је изручио Либерији где ће одговарати због већег броја прекршаја.

Поред Грегориоса Макригјоргоса и Георгулис је један од оптужених у процесу који је недавно покренут у Атини. Суди им се због продаје челичних полуга са „Александра К" које, као што се из оптужнице да разумети, никада нису ни доспеле на морско дно.

Макригјоргос и поред свега и даље послује: затражио је од познатог лондонског осигуравајућег друштва „Лојд" 600 хиљада долара одштете за потонули „Брилијант". И сви су изгледи да ће их добити.

Због оправдане сумње да се бакарне струготине које је превозио нису ни оквасиле грчке власти су својевремено покренуле истрагу о потапању „Брилијанта". Поступак је окончан у августу 1978. Ослобађајућа пресуда образложена је недостатком доказа. Осим тога, навела је порота, грчки судови немају законско право над бродовима који плове под либеријском заставом.

У међувремену, несрећни купци Бурукисових бакарних струготина поднели су осигуравајућем друштву захтеве за одштету. Исто је учинио и Букурис. У оба случаја ради се о позамашним сумама.

М. И.

ДОГАЂАЈИ У КУПАТИЛУ

УБИСТВО У КАДИ

У КАДИ СЕ ЉУДИ ОБИЧНО САМО КУПАЈУ. АЛИ, НЕКИМА ЈЕ КУПАТИЛО БИЛО И ПРОСТОРИЈА У КОЈОЈ СУ НАЛАЗИЛИ ИНСПИРАЦИЈУ — ИЛИ У КОЈОЈ СУ ВРШИЛИ ЗЛОЧИНЕ . . .

Легендарни хеленски јунак Агамемнон провео је под зидинама Троје читавих десет година. Његова жена Клитемнестра га је чекала и чекала, а онда јој је, ваљда, досадило, па је нашла љубавника — Егиста. Кад се Агамемнон коначно вратио из рата, Клитемнестра је већ била смислила како да га се ослободи. И тако, док је Агамемнон излазио из каде — неверна Клитемнестра бацила је на њега широк и дугачак вео у коме се јунак заплео као у мрежи, а затим га убила с три ударца секиром. . .

КАСАПСКИМ НОЖЕМ

Убиства у кади нису се догађала само у митологији.

У кади је убијен и Жан-Пол Мара, истакнути француски демократски вођ. Мараови политички противници убедили су ватрену жирондискињу Шарлоту Кордеј да Мара — мора да умре. Као оружје Шарлота је изабрала — касапски нож.

Када је стигла у Марову кућу 13. јула 1793. године Мара се купао (и иначе је због болести проводио много времена у кади). Мара ју је примио у купатилу. Најпре су се мало поразговарали о политичким проблемима у Француској. Када је разговор постао жучнији и када је жени понестало аргумената у дискусији — једноставно је извадила нож и њиме избола политичара. Мара је и умро од последица ових рана.

Било је и другачијих убистава по купатилима, не само политичких.

Џорџ Џозеф Смит наговорио је своју богату супругу Беси да напише тестамент у његову корист. Следећи део његовог плана за „савршено убиство" био је да убеди Беси како она — болује од епилепсије. Беси се, додуше, није сећала да је икада имала епилептични напад, али кад јој рођени муж то тврди — морала је да му верује. Џорџ је, као сваки пажљив муж, одвео жену лекару. То му је, наравно, било потребно за алиби — требало је да још неко потврди да је његова жена епилептичар.

Неколико дана после посете лекару Беси је нађена мртва у кади, с парчетом сапуна у рукама. Сви су поверовали да се несрећна жена удавила у кади за време епилептичног напада. . .

Џорџ Џозеф Смит се још двапут женио и — каква подударност! И друга и трећа жена су, наднице, боловале од епилепсије, и обе су нађене мртве у кади. Наследио их је, наравно, ућувељени супруг. Џозефово лукавство је ипак откривено, па је овај специјалиста за убиства у кади осуђен на смртну казну

МИРИС ПЕРУНИКЕ

Када је била важна за историју човечанства и као место у коме су многи налазили посебну инспирацију.

Најчувеније откриће до којег се дошло у кади је свакако, Архимедово. Док се брчкао, овај грчки научник коначно је схватио да свако тело потопљено у течност губи од своје тежине онолико колико износи тежина истиснуте течности. (То су касније назвали **Архимедов закон.**). Ово откриће толико је узбудило Архимеда да је, кажу, истрчао на улицу го голцат и почео да виче: „Еурека" (Пронашао сам).

У време кад је компоновао оперу „Парсифал", Рихард Вагнер се по неколико сати дневно брчкао у кади. Води је увек додавана велика количина парфема са мирисом перунике — Вагнер је веровао да му то даје инспирацију да компонује.

И француски књижевник Едмонд Ростан, творац „Сирана де Бержерака", често је стварао своја дела у кади. Али не због инспирације. Ростан није могао да поднесе да га прекидају док ради, а опет, био је исувише пристојан да би избацио нежељене посетиоце. Када је било једино решење — па неће га ваљда узнемиривати и у купатилу!

Бенџамин Франклин ужива славу човека који је први увезао каду у Америку и усавршио њен облик. Остало је записано то да је Франклин најчешће читао и писао писма — баш у кади.

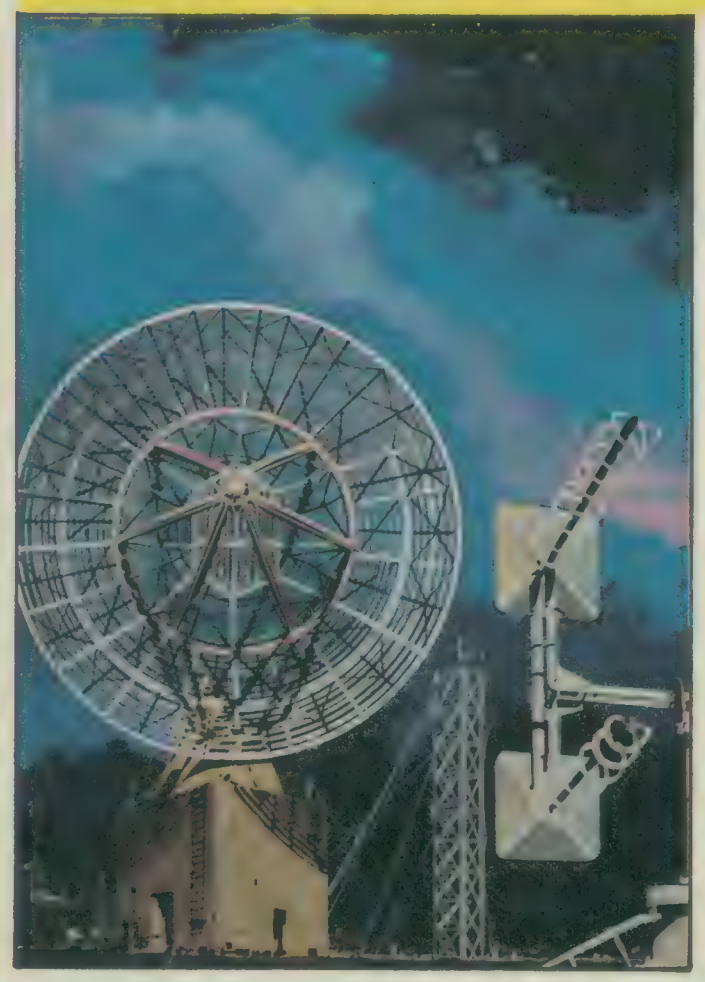
Љ. Ј.

Капсула брода »Џемини« улази у атмосферу

Вађење капсуле из мора помоћу хеликоптера

Радар за праћење лета ракета и сателита

Раздвајање капсуле од ракете-носача

СПО ПАР

Свемирски рандеву америчких летелица „Џемини-6" и „Џемини-7" означио је почетак нове фазе у историји космичких летова. Човек је не само дохватио небо већ и обилато почео да на Земљи користи резултате својих космичких истраживања. Добар део њих везан је за свакодневне потребе: стотине и хиљаде потпуно нових или усавршених производа ушло је у домове, фабрике и школе и почело масовно да се користи. То је, на пример, случај са термос-ћебетом, сигурном заштитом од великих хладноћа, пејсмејкером, апаратом који хиљаде људи одржава у животу. Један од нуспродуката космичке технологије је и нама добро знани телефон-тигањ.

Ко зна да ли бисмо до данас решили проблем замагљених шофершајбни да амерички космонаут Шерман није доживео непријатност приликом космичке шетње. Док је вежбао излазак из брода у безваздушни простор, замаглио му се визир на шлему. Пипајући по спољној страни „Џеминија-9", астронаут је једва успео да пронађе отвор кроз који је требало да се врати у брод. Наравно, контрола на Земљи одмах је обавештена о незгоди и предузета су одговарајућа истраживања. Постоје подаци да је НАСА за овај посао ангажовала неколико хиљада хемичара и резултат, разуме се, није изостао. Још пре него што је, по повратку на Земљу, Шерман напустио карантин, спреј против замагљивања био је пронађен.

Захваљујући стотинама сателита и њиховим свевидећим очима, исправљене су и многе

ОСВАЈАЊЕ КОСМОСА

1

ОРНА ЦЕЛА

научне заблуде. Неке од њих односе се и на постојеће географске карте: утврђено је да су многа места погрешно уцртана, да постоје језера, и то не мала, којих на мапама уопште нема, да дужине појединих залива и река нису тачне. И многа рудна богатства можда би остала још скривена да није било сателита. Колико су прецизне камере сателита показује и следећи случај: космонаути једне совјетске орбиталне станице имали су, поред осталих, и задатак да утврде које су све пољопривредне културе засејане на једном великом колхозу. После вишечасовног осматрања, космонаути су решили задатак. Све се, само с једним изузетком, потпуно подударало с подацима које је имала команда на Земљи. Тај један изузетак била је парцела за коју су астронаути тврдили да је засејана кукурузом. По подацима из колхоза, на њој је расто овас. Команда на Земљи замолила је чланове посаде станице да још једном покушају да утврде чиме је парцела засејана. Нова провера дала је стари резултат. На то је одлучено да се затражи објашњење из колхоза и оно је решило спор: на парцели је заиста растао кукуруз. Претходни извештај био је нетачан.

Захваљујући прецизним подацима које емитују сателити, са успехом се прати и развој и сазревање култура на веома великим пространствима. Исто тако више није тешко на време открити појаву разних болести и биљних штеточина.

Кејп Канаверал снимљен из брода »Џемини«

»Џемини-9« »приземљио« се у — море

Последња провера капсуле

Уређаји за стварање ваздушних струја великих брзина у ваздушном тунелу

НЕМИ ФИЛМ

РАЂАЊЕ ЈЕДНЕ ЧАРО

Публика је вриштала пред кадровима немирног мора од страха да вода не покуља у дворана.

Револуционарни догађај одиграо се 1895 . године на скромном месту — у подруму једне париске гостионице. Браћа **Луј** и **Огист Лимијер** приказали су одабраној публици кратак филм о изласку радника из фабрике. **Била је то прва јавна филмска пројекција.**

ПОЛИВЕНИ ПОЛИВАЧ

Браћа Лимијер нису изумела покретну слику. Као што је то случај са многим великим открићима, и на овом је засебно радило више људи и више земаља. Међу њима били су Британци **Вилијем Фриз-Грин** и **Роберт Пол**, као и славни амерички проналазач **Томас Едисон**.

Едисоновим доприносом сматра се такозвани **кинетоскоп** мада се не зна да ли је овај апарат пројектовао он лично или његов помоћник **Вилијем Диксон**. Нешто више од петнаест метара филма вртело се на котуровима стварајући илузију покрета у оку гледаоца који је посматрао кроз рупу на кутији механизма.

Кинетоскоп је побудио извесно интересовање у Америци и Европи али сам Едисон није сматрао да ова направа има будућност. Зато је другима препустио њено усавршавање.

Браћа Лимијер употребила су апарат звани **кинематограф** — на грчком „покретна слика", — који је служио и за снимање и за пројекцију. Њихови филмови трајали су свега четрдесет пет секунди па дужи није био ни „Поливени поливач" — **први играни филм у историји**. Заплет је био врло једноставан: у покушају да залије цвеће, несрећни баштован окупао се сам.

Сада су и Едисон и други схватили да филм није пролазна мода и до 1900. године „покретна слика" постала је додатна атракција у мјузик холовима и на вашарима.

Била је то незапамћена сензација. Публика је вриштала гледајући кадрове немирног мора од страха да вода не покуља у дворану. Ипак, када се стишала прво одушевљење, осетило се да филм неће и даље мамити публику ако опет не буде револуције. То што се квалитет слике знатно побољшао преласком на траку ширине тридесет пет милиметара било је недовољно.

ЗЛОЧИН СЕ ИСПЛАТИО

Револуција је наступила у виду **играног филма са заплетом**, већег и озбиљнијег подухвата од „Поливеног поливача". До 1901. године француски мађионичар **Жорж Мелијес** снимио је велик број кратких научно-фантастичних филмова и бајки. Сам је писао сценарија, режирао своје филмове и играо у њима. Гледале су их хиљаде.

Филм намењен милионима гледалаца први је снимио Американац **Едвин С. Портер**. **„Велика пљачка воза"** из 1903. године не само што је била **први вестерн**, у трајању од једанаест минута, већ се Портер њоме представио и као пионир модерне режијске технике.

Портер је први увидео да се рад на филму може далеко поједноставити ако се **кадрови снимају преко реда**. На свакој локацији снимао је одједном све сцене које се на њој одвијају, да би касније премонтирао кадрове према редоследу у причи.

Појачао је напетост приче тако што је **паралелно водио две радње**, то јест, наизменично приказивао бекство пљачкаша и полицијску потеру. Ово је постало класично средство приповедања без којег се ни данас готово не да замислити акциони филм.

Злочинци у филму су долијали али се њиховом творцу „злочин" исплатио — „Велика пљачка воза" пунила је све дворане у којима се приказивала.

Први велики редитељ Д. В. Грифит (са шеширом) на снимању

Сергеј Ајзенштајн прославио се »Оклопњачом Потемкин«

ДРАГАНА СВЕТА

Филмова је сада било толико да су пројектовани у специјалним биоскопским дворанама уз пригодну клавирску пратњу. Неми филм постао је масовна разонода.

Стваоцима који су снимали на истоку Сједињених Америчких Држава допали су се клима и разноврсност пејзажа Калифорније и ту је ускоро никао Холивуд. Недуго потом будућа престоница филма, коју ће људи називати „фабриком снова", лансирала је своју прву звезду. Непозната девојка по имену **Флоренс Лоренс** постала је, под псеудонимом **Мери Пикфорд**, „драгана света" и **прва у историји филма зарадила милион долара**. Мери Пикфорд била је и добра глумица за разлику од неких других звезда немог филма чија је игра била пренаглашена.

Године 1914. почео је први светски рат и европска кинематографија практично је престала да постоји. Дошло је до продора америчког филма у којем је нешто пре тога почео с радом **први велики редитељ Д. В. Грифит.**

Грифит је од филма начинио уметност. Први је покренуо камеру с места и показао колико крупан план (такозвани close-up) може да буде значајан у дочаравању атмосфере. Снимао је једну сцену по неколико пута на разне начине како би касније, у монтажи, испреплетао интимне крупне планове са општим, у којима се видео читав призор .За увођење оваквих новина, мада су оне за данашњег гледаоца сасвим обична ствар, била је потребна генијалност.

Један од плодова Грифитовог рада је први епски филм „Рађање једне нације" — прича из амери-

ЛИЈЕ

чког грађанског рата која се и данас сматра ремек-делом.

Ипак, неми филм највише се памти по комедијама. Истина је да су озбиљни филмови оставили легендарна имена попут атлетски грађеног **Дагласа Фербанкса** старијег и „великог љубавника" **Рудолфа Валентина**.

Али, глумци чији филмови још одушевљавају милионе гледалаца широм света су комичари: **Чарли Чаплин, Бастер Китон** и пар **Стан Лорел — Оливер Харди**. Неки од њих касније су и „проговорили" у звучном филму.

Прави филмски чудотворац био је **Мак Сенет** који је 1912. године отворио студио Кистон. **Многи запањујући ефекти у његовим филмовима добијени су триком. али су исто тако многе вратоломне сцене у које гледалац једва може да поверује сасвим аутентичне.** Још један овакав неустрашиви филмски акробата био је **Харолд Лојд**.

И даље веран кинематографији, Луј Лимијер је 1935, у 71. години, представио свој нови стереоскопски пројекциони апарат. Гледалац је кроз тамне наочари стицао утисак треће димензије.

После првог светског рата филм је доживео процват сасвим неслућен само две деценије раније. У Холивуду су отворена огромна студија у којима је филм постао велики бизнис. Европске нације поново су почеле да се баве филмом — пре свега Немци, који су учинили неколико џиновских корака унапред у употреби камере. Појавио се и други филмски геније, овога пута Рус. Био је то **Сергеј Ајзенштајн**, прослављен широм света филмом **„Оклопњача Потемкин"**, о побуни на једном броду старе руске морнарице.

ОМРАЖЕНИ ЗВУК

Биоскопи су бивали све већи и величанственији а и нове мале дворане ницале су на све стране. Филм је постајао индустрија у којој је баснословно уложен новац доносио исто тако баснословне профите. Глумци који су добро изгледали, а нису имали привлачан глас могли су путем немог филма да постану милионери.

А онда је, готово преконоћ, дошао звук. Многа славна имена немог филма ишчезла су без трага. Једно од њих био је и први филмски геније **Д .В. Грифит**, који је умро у беди, потпуно заборављен. Неки глумци нису били дорасли звучном филму, док су га други презрели проричући крај филмској уметности.

Ово пророчанство чуло си и касније као упорни рефрен кад год се нешто мењало у историји филма, мада га је живот још први пут убедљиво оповргао: године 1927, када се у Америци појавио први звучни филм, биоскопе је посетило око 60 милиона људи. Само две године касније тај број је износио 110 милиона.

П. С.

СУДБИНА КРОМВЕЛОВОГ ЛЕША

ГЛАВА НА КРОВУ

Сахрана лорда Оливера Кромвела (1599—1658), човека који је имао неограничену власт у Енглеској, била је једна од најраскошнијих у енглеској историји. Али, слава на овом свету брзо пролази. Већ две године после Кромвелове сахране сви који су га мрзели могли су то и отворено да покажу

Кромвелово тело грубо је откопано, одвучено саоницама у Таиборн и тамо обешено. Цео један дан Кромвелов леш висо је на вешалима. Тек кад је зашло сунце, џелат га је скинуо и — одрубио му главу. Ни то није било доста. Пошто је тело бачено у гроб, глава је набијена на колац. Читаве 24 године Кромвелова глава красила је кров Вестминстерског хола, док је није скинула нека олуја.

Капетан страже сажалио се на главу, кришом је однео кући и сакрио у свој оџак. Цео Лондон трагао је за утајивачем лордове главе! Али капетан је умео да чува тајну; тек на самртној постељи поверио се својој кћери јединици.

Године 1710. Кромвелова глава се, незнано откуд, појавила на једној изложби чудотишта. Приказивали су је као „главу монструма", и проценили јој вредност на 60 гвинеја.

Даље се Кромвеловој глави губи сваки траг до 1775. године, када ју је глумац Самјуел Расел, тадашњи власник, понудио колецу у Сасексу. Колец је одбио да купи главу свог бившег ученика Кромвела. Да бар нешто заради на лордовој глави, Расел је почео да је приказује радозналцима који су за то задовољство хтели да плате пола круне.

Главу је ускоро купио драгуљар чудног укуса Џејмс Фокс. Испоставило се да је то био добар посао: чудну реликвију платио је 118 франака, а шест година касније продао је једном удружењу за 230. Удружење је изложило лордову главу у најотменијој лондонској улици Бонд Стриту. Међутим, овај посао је био промашај . . .

Пошто су сва три члана удружења помрла под тајанственим околностима, Кромвелова глава остала је у наслеђе кћери једног од њих. Срећна наследница, међутим, није хтела да јој се мртвачке главе мотају по кући па је продала породичну реликвију доктору Вилкинсону.

Вилкинсонова породица односила се према реликвији с дужним поштовањем: глава је почивала у великој дрвеној кутији, обавијена црвеном и белом свилом.

Кад су Вилкинсонови пре двадесет година још једном понудили Кромвелову главу колецу у Сасексу. понуда је прихваћена. Пошто је читава три века доживљавала овако чудну судбину. глава је коначно сахрањена у дворишту колеџа. Тајна сахрана је била врло отмена — како и приличи једном лорду . . .

Прошлог лета глава је „васкрсла" и енглеске новине донеле су вест да ће бити стављена на аукцију код чувеног „Сотбија". После првог запрепашћења ствари су се компликовале и аутентичност лобање доведена је у питање.

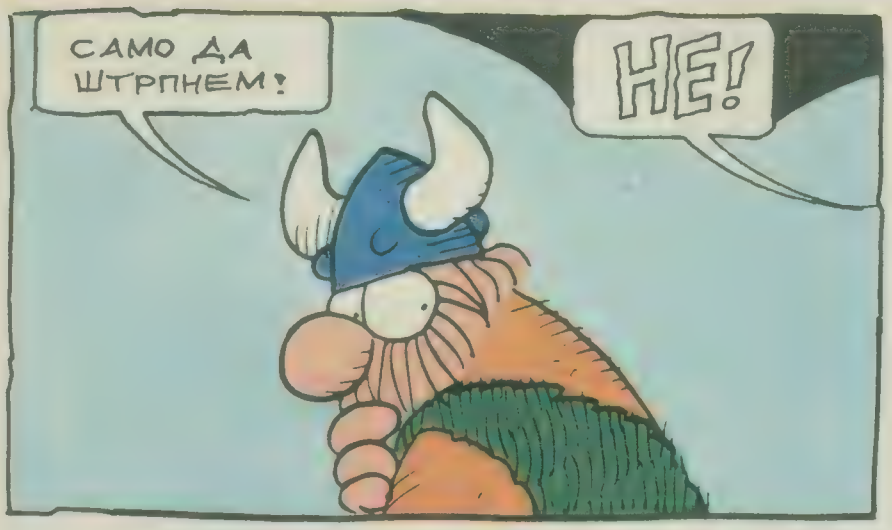
Где је права Кромвелова глава?

Љ. Ј.

DIK BROWNE

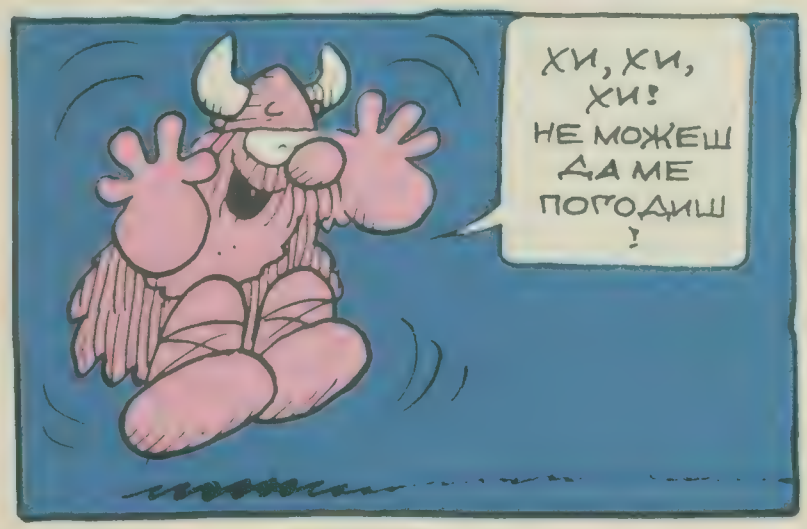
ХОГАР СТРАШНИ

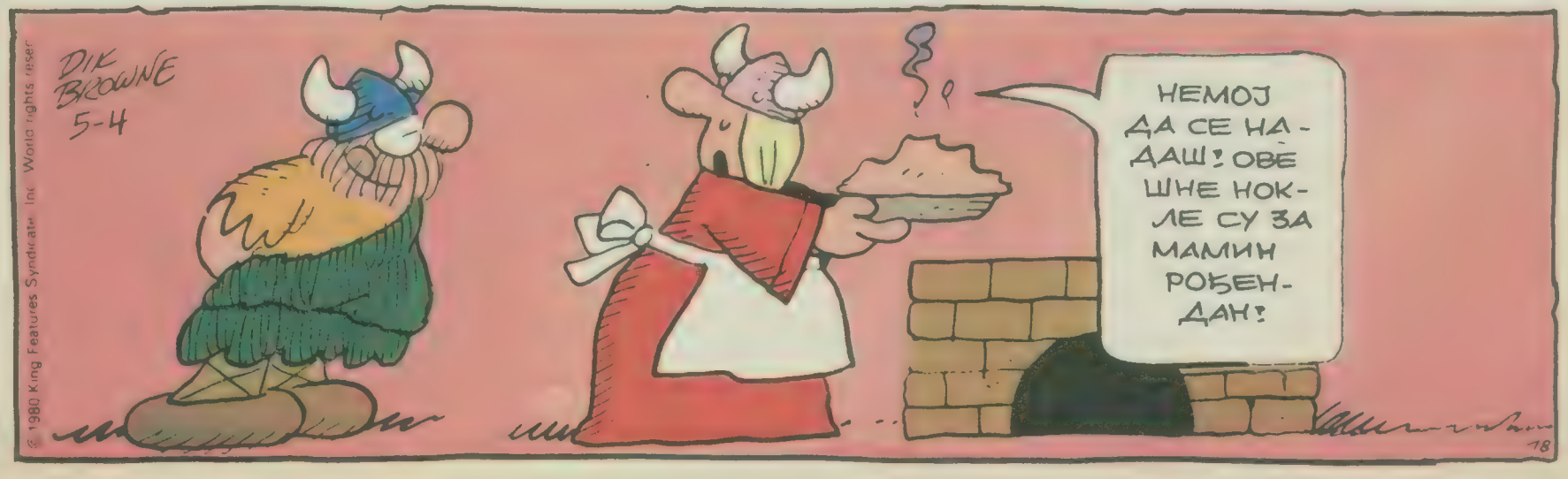

СТАРАЦ И ВУК

У НОЋИ БЕЗ МЕСЕЧИНЕ, КАДА ЈЕ ХЛАДНОЋА ЛЕДИЛА ДАХ, НЕМО СУ СЕ ПОСМАТРАЛЕ ДВЕ НЕПОМИЧНЕ СИЛУЕТЕ. ЧОВЕК СА СЛОМЉЕНОМ НОГОМ И КРВОЛОЧНА ЗВЕР

Ако се старац трудио да заузме што бољи положај како не би повредио сломљену ногу, осетио је да га неко посматра. У глави му се поново замутило и неколико тренутака остао је непомичан покушавајући да надвлада малаксалост. Трнци у левој руци говорили су му да је у међувремену био без свести. „Колико дуго?“ питао се узнемирено покушавајући истовремено да се отресе леденог погледа који је био све ближи.

— Проклета животињо, не приближавај ми се! — чуо је свој храпав глас. **— Још се ја не предајем!**

Вук је застао као да је осетио да пред њим и није тако лак плен.

И старац је сада нетремице пиљио у животињу проучавајући је. Знао је да се целе ноћи и део претходног дана вук налазио у близини, али никако није успевао да се присети када га је први пут угледао. Судећи по тој сивој њушци, ова проклета животиња мора да је стара колико и ја, мислио је. И заиста, док је, с времена на време, вук показивао своје чељусти могао је да му види зубе, некад сигурно блиставе, оштре и убојите а сада потамнеле и крње. То га је мало охрабрило.

— Тражиш лак плен, ааа? — бесно је повикао. **— Сада ћеш мало причекати!**

БОЛ И СЕЋАЊЕ

После неопрезног скока и пада на оштру стену, када је поломио десну бедрену кост, старац је препешачио пет бескрајних километара ослањајући се на штап који је пронашао. Несносан бол приморао га је да се заустави.

Испружио се испод стабла једне јеле на мекани тепих од маховине. Ни време му није било наклоњено — ледени ветар пробијао је до костију. Старац је почео да пребира по сећању покушавајући да не мисли на неопрезан пад и хладно време. Помисао на неке пријатне доживљаје из прошлости повремено би му освежила већ замагљену свест, али после два дана патњи ови окрепљујући тренуци били су реткост.

У мислима је оживео родитељску фарму. Себе и пса Барнија како се јуре по тек узораним њивама. „Чудно, о Барнију годинама нисам размишљао“, шапутао је.

— Погледај како је леп овај мешанац — раздрагано је узвикнуо његов отац док је оног давног зимског дана, попут неког мађионичара, испод капута вадио живу, крзнену лопту. — Ти си прави мали бумбар, сигуран сам да ћеш мом сину бити добар другар — тепао је псићу спуштајући га поред камина где је дечак седео.

Барни је уистину био пас какавог је дете могло само да пожели. Када је престао да расте имао је преко 45 килограма. Био је снажан али и изузетно паметан. Дечак је знао да је пас у стању да „прочита“ његове мисли пре него што му нешто каже. Барни је живео 15 година. А он је имао 22 кад га је сахранио. Иако није успео да задржи сузе, све што га је подсећало на пса скрио је тога дана негде дубоко у срцу и покушао да заборави.

У ЗАГРЉАЈУ

Сада је, у тегобној усамљености и болу, спонтано оживео сећање на далеке успомене које је годинама потискивао у себи.

— Био је то диван пас — мрмљао је стари Ален Смит. **— Ех, Барни, да си ми сада бар ти овде...**

Инстиктивно је окренуо главу: вук је несигурним корацима кренуо према њему.

— Не прилази! — заурлао је преплашено. **— Још не! Још не!**

„За дан-два у граду ће сигурно приметити да ме нема“, мислио је. „Морам да издржим! Морам!“

Неколико метара од њега вук се зауставио.

Већ је почело да се смркава када је старац на лицу осетио пахуље снега. Придигао се на лактове и бацио поглед на оловно небо које се назирало кроз крошње стабала. Отежала глава убрзо је клонула на груди, али је Смит ипак смогао снаге да истовремено не испушта вука из вида. У међувремену, заједно са снегом око њега се спустио мрак. На измаку снаге, старац је почео да бунца:

— Мама и тата ће сигурно бити бесни. Прво смо се изгубили у шуми, онда сам озледио ногу, а ти сад нећеш да идеш кући да им јавиш где се ја налазим — говорио је испрекидано. — Узећу прут и ишибаћу те! — стресао се од зиме а затим промрмљао. — Хладно је, сувише хладно.

У ноћи без месечине, на белом покривачу, на раздаљини од неколико метара назирале су се две непомичне силуете.

— Дођи к мени, стари друже, овако ћемо бар моћи да се загрејемо.

Отворио је очи и изнад главе угледао велико тамно тело вука.

— Баш је овако лепо, добри мој псићу — сада је старац говорио мирно пружајући руку да обгрли главу животиње обраслу густом, меканом длаком.

— Мој добри, стари Барни... — рука је све чвршће стезала вука

ДОБРИ МОЈ БАРНИ

— Невероватно! — повикао је запрепашћено Том Хокинс када је, на челу спасилачке екипе, наишао на два непомична тела. **— Напао га је вук, али је успео да га убије пре но што је издахнуо!**

Сви су се за трен ока нашли на месту догађаја.

— Хеј, па он дише! — приметио је неко. **— Носила, брзо!**

Једва приметно старац је подигао обрве као да жели да им да знак да их чује.

— Дедице, не дај се! Све ће бити у реду. Издржи још мало! — пригушено је зборио Смитов деветнаестогодишњи унук Робин, док је с пуно љубави и пажње старчеву руку подизао с врата утонуле животиње а другу извлачио испод укочене њушке која је лежала на његовим грудима.

Људи су с неверицом вртели главом хитајући према амбулантним колима која су чекала у близини.

— Како си могао да кренеш без мене!? А молио сам те да ме мало причекаш... — више за себе говорио је Робин.

Старац је само отварао очи шапућући:

— Барни, добри мој Барни...

Д. В.

БИМ И БУМ

ПРАЗНО! ПОКАЗАЋУ ЈА ТИМ ЛЕНШТИНАМА!

КАПЕТАНЕ! ИНСПЕКТОРЕ! ДОБИТЕ ДА НАСЕЧЕТЕ ДРВА!

САМО УРАДИТЕ КАКО ВАМ КАЖЕМ! ОВА МОЈА МАСКА ЋЕ ВАС СПАСТИ НАПОРНОГ РАДА!

БАМЕ! ОВО ТИ НЕЋЕМО ЗАБОРАВИТИ!

ОК, ШТА ЈЕ ТО СА ЊИМА, ДОКТОРЕ!

ДЕОКСИДАЦИЈА, МАМА! ОВАЈ ШАТОР ЋЕ ИХ ПОВРАТИТИ!

ООООХ!

ООООХ!

ВРЛО ЈЕ ВАЖНО, МАМА! НИКО НЕ СМЕ ДА ИХ УЗНЕМИРАВА!

ЈА ЋУ ЧУВАТИ СТРАЖУ, ДОКТОРЕ!

КИСЕОНИК

А САДА ЋУ ИМ ПУСТИТИ КИСЕОНИК ЗА ДЕОКСИДАЦИЈУ! ОСТАЈЕ НАМ ДА ЧЕКАМО...

МОЛИМ ВАС, ДОКТОРЕ! СПАСИТЕ ИХ!

КИСЕОНИК

СА ОВОМ СПРАВОМ ЋЕМО НАУЧИТИ ТЕ ЛЕНШТИНЕ ДА СЕ НЕ ИЗВЛАЧЕ ОД ПОСЛА!

БИЋЕ ВЕСЕЛО КАД ИМ ОДВРНЕМ СЛАВИНУ!

ВАЗДУХ ПОД ПРИТИСКОМ

ПАЗИ, САД!

ВУУУУШ!

ВАЗДУХ ПОД ПРИТИСКОМ

...gnts reserved

ШТА! ОДЕ ШАТОР!

А!?! ТАКО ЗНАЧИ!

ВУУУШ!

Mike SENICH 4-13

И НЕ ПРЕКИДАЈТЕ ПОС'О БРБЉАЊЕМ ЈЕР ИМАМ И ЈА ЛЕК ЗА ДЕОКСИДАЦИЈУ!

РАЗУМЕМО, МАМА!

ЋУТ,' ИНСПЕКТОРЕ!

МИР МЕЂУ ЖИВОТИЊАМА

ЈА САМ ПОШАО ДА ТРАЖИМ СРЕЋУ!

СРЕЋО, СРЕЋИЦЕ ГДЕ СИ? ПУНО МИ ТРЕБАШ!

УРААА! НАЈЗАД САМ ЈЕ НАШАО...

СРЕЋА

СРЕЋА

ФАНТОМ: НИЈЕ КОМЕ ЈЕ РЕЧЕНО

ВЕКОВИМА СУ ПЛЕМЕНА ВАМБЕЗИ И ЛОНГО ЖИВЕЛА У НЕПРИЈАТЕЉСТВУ...

...А ОНДА ЈЕ, У ПЕКИНИ, У СРЦУ ЏУНГЛЕ ДОНЕТА ОДЛУКА...

ДА БИ СЕ УСПОСТАВИО МИР, ПЛЕМЕНА СЕ МОРАЈУ УЈЕДИНИТИ!

И ТАКО СУ ПРИНЦЕЗА ВАМБА И ПРИНЦ ЛОНИ ЗАРУЧЕНИ ЈОШ КАО ДЕЦА...

ЗАРУЧНИЦИ СУ СЕ ВИДЕЛИ САМО ЈЕДАНПУТ, КАД СУ ИМАЛИ ПЕТ ГОДИНА...

ПОСЛЕ ТОГА СЕ НИСУ ВИДЕЛИ ЧИТАВИХ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА...

КАКО СЕ ОНА ЗОВЕ, ТА-ТА?

ПРИНЦЕЗА ВАМБА!

МАЛА ВАМБА ОСТАЛА ЈЕ У ЏУНГЛИ...

...А ПРИНЦ ЛОНИ ПОСЛАТ ЈЕ НА ШКОЛОВАЊЕ...

WILSON McCOY 3-10

ПОХАЂАО ЈЕ ПОЉОПРИВРЕДНУ ШКОЛУ...

...И РАСТАО ДАЛЕКО ОД ЏУНГЛЕ...

ЛОНГО ЈЕ ВЕЋ ПОСТАО МЛАДИЋ...

И ПОЧЕО ЈЕ ДА ПОСЕЋУЈЕ ЈЕДАН НОЋНИ КЛУБ...

И ЗАТО ТЕ ВОЛИМ...

♫...ВОЛИМ♫

КО ЈЕ ОНАЈ МЛАДИЋ ТАМО?

СИН ПОГЛАВИЦЕ ИЗ ЏУНГЛЕ?

РЕЋИ МУ ДА БИХ ЖЕЛЕЛА ДА ГА УПОЗНАМ?

ДОБРО, ЕРЗОТА?

ЕРЗОТА ЋЕ ТЕ СУТРА УВЕЧЕ ЧЕКАТИ ОВДЕ?

ОХ? ЗАИСТА?

WILSON McCOY 3-12

1488/4

ЛОНИ, НИСИ ДОБРО НАУЧИО ЛЕКЦИЈУ?
ВИДЕЋУ ЈЕ ВЕЧЕРАС?
ОВАЈ... ИЗВИНИТЕ...

ЛОНИ? ТАКО СЕ КРАВА НЕ МУЗЕ!
ИЗВИН'ТЕ ...

ЕГЗОТА ТЕ ЧЕКА... ЈАОЈ!
WILSON McCOY 3-13

ПРИНЧЕ ЛОНИ, ОВО ЈЕ ЕГЗОТА!
ЗДРАВО!
ДРАГО МИ ЈЕ!

ТИ СИ СТУДЕНТ, ЗАР НЕ?
ДА... НИСАМ НИ САЊАО ДА ЋУ ЈЕДНОГ ДАНА ИГРАТИ С ВАМА!

ДОЛАЗИШ ОВАМО СВАКО ВЕЧЕ?
ОХ! ДА!

И ТО ЗБОГ МЕНЕ, ЗАР НЕ? ЗАТО САМ ТЕ И ПОЗВАЛА!

АКО БУДЕШ ОВДЕ ТРАБИО ВРЕМЕ, НИКАД НЕЋЕШ ЗАВРШИТИ ШКОЛУ! МОРАШ МНОГО ДА УЧИШ!

У ЏУНГЛИ НЕМА ТАКО ЛЕПИХ ДЕВОЈАКА, ЕГЗОТА!
ПРЕТЕРУЈЕШ, МОТЧЕ!

МОЖЕШ ДОЛАЗИТИ ЈЕДНОМ НЕДЕЉНО! ОСТАЛЕ ДАНЕ ПОСВЕТИ КЊИЗИ!
У РЕДУ! ОБЕЋАВАМ!

ДИВНА ЈЕ...

И ТАКО ЈЕ ЛОНИ ЗАБОРАВИО НА ПРИНЦЕЗУ ВАМБУ...
WILSON McCOY 3-16

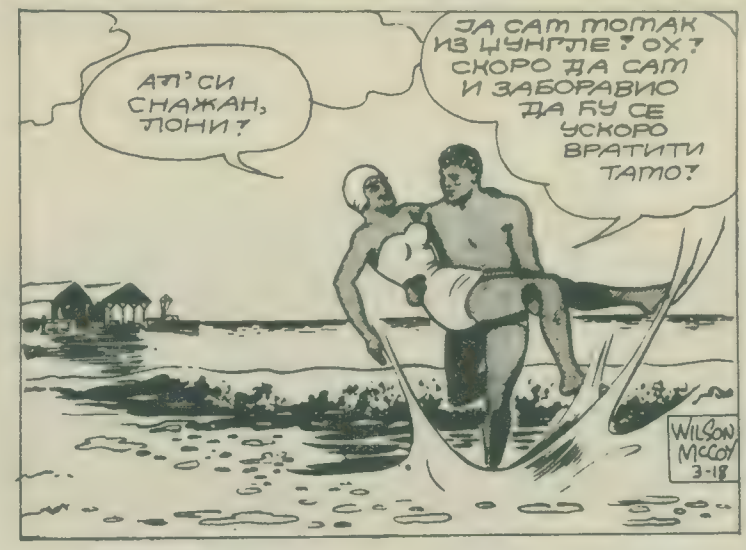
НИСАМ ТЕ ТАКО ЗАТИШЊАО, ЕГЗОТА!
ЈЕ Л' ТО ЗАТО ШТО ПЕВАМ У НОЋНОМ КЛУБУ?

И ЈЕДНОГ ДАНА ОСВАНУО ЈЕ НАСЛОВ У НОВИНАМА...

ПРИНЦ ЛОНИ, СИН ПОГЛАВИЦЕ ПЛЕМЕНА ЛОНГО, ЧЕСТО СЕ ВИЂА У ДРУШТВУ ПЕВАЧИЦЕ ЕГЗОТЕ ...

А У ЏУНГЛИ...
ЗАР ТОЈ СИН ДА СЕ ЗАЉУБИ У ПЕВАЧИЦУ?
ТАКО ЈЕ! ОНА ЈЕ ВЕОМА ЛЕПА!
2

ВАЉДА ЋЕ ГА ТО ПРОКИ! КАД СЕ ВРАТИ, ЗАБОРАВИЋЕ ЈЕ!

АЛ' СИ СНАЖАН, ЛОНИ?
ЈА САМ ТОМАК ИЗ ЏУНГЛЕ? ОХ? СКОРО ДА САМ И ЗАБОРАВИО ДА ЋУ СЕ УСКОРО ВРАТИТИ ТАМО?
WILSON McCOY 3-18

СКИНУЋУ ГРАДСКО ОДЕЛО И ЖИВЕЋУ У ХОЛИБИ?
ЗАНИМЉИВО?

ТЕБИ СЕ НЕ БИ ДОПАЛА ЏУНГЛА? ТИ ТРЕБА ДА СЕ УДАШ У ГРАДУ!
ЗАШТО?

И У ЏУНГЛИ БИСМО МОГЛИ ЛЕПО ДА ЖИВИМО?
НЕ, ЕРЗОТА? ЈА МОРАЋ ДА ЖИВИМ КАО И МОЈЕ ПЛЕМЕ?
САГРАДИЛИ БИСМО КУЋУ И...

ЗНАЧИ, НЕ ЖЕЛИШ ДА ПОЂЕМ С ТОБОМ?
ДАО БИХ СВЕ ДА КРЕНЕШ. АЛИ, ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ!

ЈА САМ ВЕРЕН?
!!

ЗАШТО ТИ ТО РАНИЈЕ НИСИ РЕКАО?
ЗАБОРАВИО САМ...

ЗАБОРАВИО СИ ДА СИ ВЕРЕН?
ЗАРУЧИЛИ СУ НАС ЈОШ У ПЕТОЈ ГОДИНИ; ОД ТАДА ТУ ДЕВОЈКУ НИСАМ ВИДЕО!

У ПЕТОЈ? ЉУНИ, ПА ТИ СЕ ШАЛИШ СА МНОМ!
ВОЛЕО БИХ ДА ЈЕ ТАКО!

„ТО ЈЕ БИЛА ФАНТОМОВА ЖЕЉА...“

КО ЈЕ ТА ДЕВОЈКА?
ПРИНЦЕЗА ВАМБА ИЗ ПЛЕМЕНА ВАМБЕЗИ! ТО ЈЕ СВЕ ШТО ЗНАМ О ЊОЈ...

ОДЛУЧИО САМ! ОСТАЈЕМ ОВДЕ!
НЕ? ТРЕБА ДА СЕ ВРАТИШ? ЈЕДНОГ ДАНА ПОСТАЋЕШ ПОГЛАВИЦА!

НЕМАТ ПРАВА ДА ТЕ ЗАДРЖИМ ОВДЕ!
ЕРЗОТА...
3

У МЕЂУВРЕМЕНУ, ПОРЕД ЉОНИЈЕВОГ СТАНА...

ИПАК, ПИСАЋУ ОЦУ ДА ЖЕЛИМ ОВДЕ ДА СЕ ЗАПОСЛИМ И ОЖЕНИМ?

НЕ? ТИ СИ ВЕРЕН?

АЛИ ЗА ДЕВОЈКУ КОЈУ НИСАМ ВИДЕО ОД ПЕТЕ ГОДИНЕ?

РЕКАО СИ МИ ДА ЈЕ ТО У ИНТЕРЕСУ МИРА У ЏУНГЛИ?

РЕШИО САМ? ОСТАЈЕМ ОВДЕ И ВЕНЧАЋЕТО СЕ?

ЗДРАВО, БУДУЋИ ПОГЛАВИЦЕ?

WILSON McCOY 3-23

ОСТАЈЕМ С ЊОМ? БИЋЕМО СРЕЋНИ...

ЛОНИ, НЕКО ТЕ ЧЕКА ИЗА БОШКА?

?

ПОСЛАО НАС ЈЕ ТВОЈ ОТАЦ ДА ТЕ ВРАТИМО У ЏУНГЛУ?

ЗАБОРАВИО СИ МЕ? ЈА САМ ТАГИ?

НИКОГА ИЗ ПЛЕМЕНА НИСАМ ЗАБОРАВИО, ТАГИ?

ТОРАШ ДА СЕ ВРАТИШ И ОЖЕНИШ ПРИНЦЕЗОМ ВАТБОМ?

НЕЋУ? ОСТАЈЕМ ОВДЕ?

МИ ЗНАМО ЗА ТВОЈУ ДЕВОЈКУ ИЗ ГРАДА?

ЗАБАВНО ЈЕ С ЊОМ, ЈЕ ЛИ?

ТО ЈЕ ОЗБИЉНА ВЕЗА?

ПОГЛАВИЦА НАРЕЂУЈЕ ДА СЕ ВРАТИШ? ЗАБОРАВИ ТУ ДЕВОЈКУ?

ЗАР НЕ МОГУ НИ ДА ЈЕ ПОЗОВЕМ И ОПРОСТИМ СЕ С ЊОМ?

НЕ? КРЕЋЕМО ОДМАХ?

ОСТАВИ ТЕ СТВАРИ? НЕЋЕ ТИ БИТИ ПОТРЕБНЕ У ЏУНГЛИ?

КУДА, ЛОНИ?

ЏИМЕ, ЈАВИ ЕГЗОТИ ДА...

...ОДЛАЗИМ?

?

?

WILSON McCOY 3-26

4

ВРУБИНА ТИ ЈЕ?

ПРЕСВУЦИ СЕ! СКИНИ ТО ГРАДСКО ОДЕЛО!

МОРАТО ДА ПОЖУРИТО, ПРИНЧЕ ЛОНИ!

ЗАШТО САМ ДОШАО?

ЕГЗОТА... ДА ЛИ ЈЕ ТО БИО САМО ЛЕП САН?

ЛОНИ?

ЛОНИ?

ЕВО МЕ, ОЧЕ!

ДОБРО ДОШАО КУЋИ, СИНЕ! ЗАВРШИО СИ СТУДИЈЕ...

WILSON McCOY 3-28

...И САДА ЋЕШ СВОЈЕ ЗНАЊЕ ПРЕНЕТИ НАШИМ САПЛЕМЕНИЦИМА!

А, СУТРА ЋЕШ ВИДЕТИ И СВОЈУ ВЕРЕНИЦУ!

ЗАШТО МОРАМ ДА СЕ ОЖЕНИМ С ВАТБОМ?

ЗАТО ШТО ЈЕ ТО ФАНТОМОВА ЖЕЉА!

НАША ПЛЕМЕНА СЕ МОРАЈУ УЈЕДИНИТИ!

ЗАТИМ СУ УШЛИ У СЕЛО ВАТБЕЗИ...

ВИДЕЋЕШ НЕВЕСТУ ПОСЛЕ ПЕТНАЕСТ ГОДИНА!

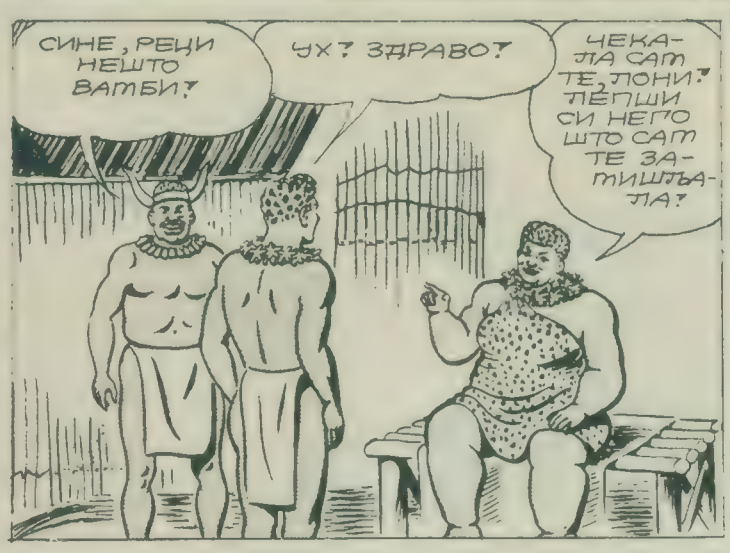
НИЈЕ ВАЉДА ОНО ВАТБА?

ВАТБА, ДУШО! ОВО ЈЕ ПРИНЦ ЛОНИ!

ОХ!

СВИЂА МИ СЕ! ЗГОДАН ЈЕ!

ЛОНИ! СТАНИ! КУДА ЋЕШ!

СИНЕ, РЕЦИ НЕШТО ВАМБИ?
УХ? ЗДРАВО?
ЧЕКАЛА САМ ТЕ, ЛОНИ? ЛЕПШИ СИ НЕГО ШТО САМ ТЕ ЗАТИШЬАЛА?

ВЕНЧАЋЕ СЕ КАД БУДЕ ПУН ТЕСЕЦ?
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ИМАТИ МНОГО ДЕЦЕ?

ЕГЗОТА... ЗАШТО НЕ МОГУ ДА ТЕ ЗАБОРАВИМ?
WILSON McCOY 4-1

ОСТАВЉАТО ВАС НАСАМО? СИГУРНО ИМАТЕ ДОСТА ТОГА ДА КАЖЕТЕ ЈЕДНО ДРУГОМ?
ДОК СИ ТИ УЧИО У ГРАДУ, ЈА САМ ТЕ ОВДЕ ЧЕКАЛА?
И НЕПРЕСТАНО ЈЕЛА?

ОХ? НАРАВНО?
МИСЛИЛА САМ ЧЕСТО НА ТЕБЕ? А ТИ НА МЕНЕ?

ЗАШТО ВЕЋ ИДЕШ?
ОВАЈ... МОРАМ...
WILSON McCOY 4-2

НАША ПЛЕМЕНА ЋЕ СЕ ОРОДИТИ, ПОГЛАВИЦЕ ЛОНГО?
ПРИРЕДИЋЕМО ВЕЛИКО СВАДБЕНО ВЕСЕЉЕ?
ДИВНО?

НАРАВНО? БИЋЕ ТО ПРАЗНИК ЗА НАША ПЛЕМЕНА?
ВЕНЧАЊА НЕЋЕ БИТИ, ОЧЕ?

НЕ ДОПАДА ТИ СЕ? ОНА САМО ЖВАКЕ И НИШТА ЈЕ ДРУГО НЕ ЗАНИМА?
КУТИ? ТО ЈЕ ФАНТОМОВА ЖЕЉА?

ОЧЕ, КАД ЋЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ ТА ВЕЧЕРА? НЕ МОГУ ДА ИЗДРЖИМ ОД ГЛАДИ?
ЕВО, ОДМАХ?

НЕКУ ДА СЕ ОЖЕНИМ ЊОМ?
МОРАШ ПОШТОВАТИ ФАНТОМОВУ ЖЕЉУ?

СУПРОТСТАВИЋУ СЕ ФАНТОМУ?
WILSON McCOY 4-4

ЗАР ФАНТОМУ ДА ОДБИЈЕШ ПОСЛУШНОСТ?
АКО ТО ЧУЈЕ...
НЕКА ЧУЈЕ? НЕ ЖЕНИМ СЕ?
ЛОНИ, УРАЗУМИ СЕ?
НЕЋУ? НЕЋУ?
АКО ПЛЕМЕ ВАМБЕЗИ ТО ЧУЈЕ, ОБЈАВИЋЕ НАМ РАТ!
РАДИЈЕ ЋУ СЕ САМ БОРИТИ СЦЕЛИМ ПЛЕМЕНОМ НЕГО ШТО ЋУ СЕ ОЖЕНИТИ ВАМБОМ?
WILSON McCOY 4-6
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ДОПАДА ТИ СЕ ЛОНИ, ТАТА?
ДРАГО МИ ЈЕ, КЋЕРИ?
МОТРИ НА ЛОНИЈА И НЕ ПУШТАЈ ГА НАПОЉЕ!
ОСТАЋЕШ ОВДЕ ДО ПУНОГ МЕСЕЦА, А ОНДА ЋЕШ СЕ ОЖЕНИТИ ВАМБОМ?
ШТА ДА РАДИМ...
КАД БИХ МОГАО ДА ВИДИМ ФАНТОМА И ОБЈАСНИМ МУ...
ХЕЈ, ТАТИ?
БИО СИ МИ НЕРАЗДВОЈАН ДРУГ У ДЕТИЊСТВУ И ЗАТО МЕ БОЛИ ...
... ШТО ТИ ОВО ЧИНИМ?
СТАНИ! СТАНИ!
ЛОНИ ЈЕ ПОБЕГАО?
ЗА ЊИМ?
НЕМА ГА?
ИЗГУБИЛИ СТО ГА?
ЈОШ НЕДЕЉУ ДАНА И ЈА СЕ УДАЈЕМ! НЕСТРПЉИВА САМ!
ПРОВЕШЋУ НА ОВОМ ДРВЕТУ НЕО ЖИВОТ, АЛ' ОЖЕНИТИ СЕ НЕЋУ!

НИ ТРАГА ОД ЛОНИЈА?

ТРАЖИ ГА И ДАЉЕ? ЗА ОВО НЕ СМЕ ДА СЕ САЗНА У ВАТБЕЗИЈУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

НИКАД ЈОШ НИСАМ БИО У СРЦУ ЏУНГЛЕ!

© 1959 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ИЗНЕНАДА, ИЗ ГРМА СЕ ПОЈАВИО ПИГМЕЈ ...

БАНДАР?

МОРАМ ДА ВИДИМ ФАНТОМА?

НИЈЕ ОВДЕ?

ПРИНЦ ЛОНИ ТРАЖИ ФАНТОМА?

ДОВЕДИ ГА?

И ЛОНИ СЕ ПО ПРВИ ПУТ НАШАО ПРЕД ФАНТОМОВОМ ПЕЋИНОМ...

ЗА ТО ВРЕМЕ ДАЛЕКО ОДАТЛЕ...

ДОКТОР КАЖЕ ДА СУТРА ВЕЋ МОЖЕШ ДА ИЗИЂЕШ, ЏИЈАНА?

ДОБРО?

ОВОГ ПУТА ЋУ ЈЕ СИГУРНО ЗАПРОСИТИ?

WILSON McCOY 4-11

ТИ СИ ЛОНИ КОЈИ ЋЕ ОЖЕНИТИ ВАТБУ?

НЕЋУ?

САЧЕКАЋУ ФАНТОМА ОВДЕ?

НЕЋЕ ЈОШ ДОЋИ? ИДИ! МОРАШ ДА СЕ ЖЕНИШ?

А НА ДРУГОМ КРАЈУ ...

ЧЕКАЈ ГЕ? СИЛАЗИТ?

ДОБРО?

ТРЕБАЛО БИ ВЕЋ ДА СЕ ОЖЕНИМ?

АЛИ КАКО ДА ЗАХТЕВАМ ОД ЏИЈАНЕ ДА ЖИВИ У ПЕЋИНИ?

WILSON McCOY 4-13

ТАЈНЕ СЕ У ЏУНГЛИ ТЕШКО ЧУВАЈУ...

ЛОНИ ЈЕ ПОБЕГАО У СРЦЕ ЏУНГЛЕ?

НЕЋЕ ДА ОЖЕНИ ДЕБЕЛУ ВАТБУ?

ЈА САМ КРАЉ ЛОНГО? МОЈ СИН ЈЕ ОВАМО ПОБЕГАО?

ЧЕКАЈ?

ЗОВЕ ГА ОТАЦ?

НЕ ОДЛАЗИМ ОДАВДЕ ДОК НЕ ВИДИМ ФАНТОМА?

ЦЕЛА ЏУНГЛА БРУЈИ О ОВОМЕ? БИЋЕ ГУЖВЕ?

WILSON McCOY 4-14

ЉУДИ НЕКЕ ВАТБУ?

НИЈЕ НИ ЧУДО? ДЕБЕЛА ЈЕ К'О СЛОН?

ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА ЈЕ ТВОЈ СИН ПОБЕГАО У СРЦЕ ЏУНГЛЕ...

...И НЕКЕ ДА СЕ ОЖЕНИ МОЈОМ КЋЕРКОМ?

ЛАЖИ? ШИРЕ ИХ ЗЛОБНИЦИ! МОЈ СИН СЕ ПРИПРЕМА ЗА ВЕНЧАЊЕ?

СВАДБА ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ?

МЊАН? МЊАЦ?

WILSON McCOY 4-15

СВИ МОЈИ ПРЕЦИ ИТАЛИ СУ ПОТОМСТВО? ЛОЗА ФАНТОМА НЕ СМЕ ДА СЕ ПРЕКИНЕ СА МНОМ!

АЛИ, ХОЋЕ ЛИ МОДЕРНА ГРАДСКА ДЕВОЈКА ТОБИ ДА ЖИВИ У ПЕЋИНИ?

ЊЕНОЈ МАЈЦИ СЕ ТА ТОПУЉНОСТ НИКАКО НЕ ДОПАДА?

WILSON McCOY 4-16

ЈОШ МАЛО, ПА ЋУ СЕ ПОТПУНО ОПОРАВИТИ?

НАРАВНО, ДИЈАНА?

ВРАТИ СЕ? НЕ ИЗАЗИВАЈ РАТНИКЕ? ВАТБЕЗИ МОГУ СТУПИТИ У РАТ?

НЕЋУ ДА СЕ ОЖЕНИМ ТОМ ДЕВОЈКОМ?

МИР ЏУНГЛЕ ЈЕ У ОПАСНОСТИ? ФАНТОМ МОРА ДА СЕ ВРАТИ! ПОШАЉИ МУ ПОРУКУ!

УБРЗО СЕ РАЗЛЕГАО ЗВУК ТАМ - ТАМА...

ЛОНГО И ВАТБЕЗИ У НЕПРИЛИЦИ. ВРАТИ СЕ ОДМАХ...

WILSON McCOY 4-17

А У ДИЈАНИНОМ ВРТУ...

ОВАЈ... ДАНАС ЈЕ ДИВАН ДАН?

ОХ, ДА?

ШТА ОВО ЗНАЧИ?

ПОРУКА ЗА ФАНТОМА?

...ВРАТИ СЕ ОДМАХ...

ПОЗИВ ЈЕ БРЗО ПУТОВАО...

ВАТБЕЗИ... ЛОНГО... У НЕВОЉИ...

А НА ДРУГОМ КРАЈУ СВЕТА...

НЕШТО САМ ХТЕО ДА ТИ КАЖЕМ?

ДА ЧУЈЕМ...?

ЕВО ЧАЈА?

УХ? ТО МОЖЕ МАЛО И ДА ПРИЧЕКА?

WILSON McCOY 4-18

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ИВИЦИ ЏУНГЛЕ...

МОРАМ БРЗО У БЕНГАЛИ!

...ХИТНО СЕ ВРАТИ...

ЗАТИМ...

ИМА ЛИ ПОРУКЕ ЗА ВОКЕРА?

ПОГЛЕДАЋУ!

КО ЈЕ ЗАПРАВО ТАЈ ВОКЕР? НИКАД НИЈЕ ОВАМО ДОШАО!

ХВАЛА!

АКО БУДЕ ПОТРЕБНО, ПОЗОВИ МЕ НА СЛЕДЕЋИ БРОЈ ТЕЛЕФОНА...

ТРЕБАЛО БИ ДА СЕ ОДМОРИШ, ДИЈАНА!

ОСТАЛА БИХ ЈОШ МАЛО СА ФАНТОМОМ!

ЖЕЛИ ДА ТЕ ЗАПРОСИ, АЛИ СЕ ПЛАШИ ДА НЕЋУ МОЋИ ДА ЖИВИМ У ПЕЋИНИ!

МОРАМ БИТИ ОДЛУЧНИЈИ...

БАШ ЛЕП ДАН!

ТО СИ ВЕЋ РЕКАО!

ДИЈАНА! ХОЋУ НЕШТО ДА ТИ КАЖЕМ!

САМО ИЗВОЛИ!

ОВАЈ... НЕ ЗНАМ ОДАКЛЕ ДА ПОЧНЕМ!

ОД ПОЧЕТКА!

?

ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ ЗА ВОКЕРА ИЗ БЕНГАЛИЈА!

ИЗВИНИ МЕ ЗА ТРЕНУТАК!

АЛИ, НЕ ЗАБОРАВИ ДА МИ ПОСЛЕ САОПШТИШ ОНО ШТО СИ ХТЕО!

ДА, ОВДЕ ВОКЕР!

ЕВО ВЕЗЕ СА БЕНГАЛИЈЕМ

!!! ТАП... ТАП... ТАП

?

ТАП... ТАП... ТАП... ТАП...

WILSON MCCOY 4-24

10

ТАП... ТАП... ДОБИ ОДМАХ!

ПОРУКА ЈЕ ПРЕЛАЗИЛА ОКЕАН...

ТАП... ТАП... ДОБИ ОДМАХ...

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

МОРАМ ОДМАХ НАЗАД!

ТАП... ТАП... ТАП ПОРУКА ПРИТИЉЕ НА-ВРАЋАМ СЕ...

ДОШЛО ЈЕ ДО НЕСПОРАЗУМА ИЗТЕБУ ПЛЕТЕНА? МОРАТ У ЏУНГЛУ?

ДРУГИ ПУТ ЋЕМО ЗАВРШИТИ ОНАЈ РАЗГОВОР!

УВЕК СЕ НЕШТО ДОГОДИ ДА МОРАМ ДА ОДЕМ!

ДА, АЛИ УВЕК СЕ И ВРАЋАШ!

ДО ВИЂЕЊА!

WILSON McCOY 4-28

А ВАМБА ЈЕ НЕСТРПЉИВО ОЧЕКИВАЛА ДАН СВОГ ВЕНЧАЊА...

МЊАЊ? МЊАЊ?

ЗА ТО ВРЕМЕ ЛОНИ СЕ НАЛАЗИО У ПЕЋИНИ...

НЕКУ ТУ ДЕВОЈКУ?

ОСТАЛО ЈЕ САМО НЕКОЛИКО ДАНА ДО СВАДБЕ? ШТА ЋУ АКО СЕ ЛОНИ НЕ ВРАТИ?

ЈА ЋУ ГА ДОВЕСТИ?

ТАГИ, ПИГМЕЈИ НИКОГА НЕ ДОЗВОЉАВАЈУ ДА ДОЂЕ ДО ПЕЋИНЕ?

СНАЋИ ЋУ СЕ? НЕ БРИНИ?

WILSON McCOY 4-29

И ТАГИ ЈЕ ПОШАО У ПОТРАГУ ЗА СВОЈИМ ДРУГОМ ...

КРЕТАО СЕ ПОЛАКО И НЕЧУЈНО...

НАЈЗАД ЈЕ НЕПРИМЕЋЕН СТИГАО ДО ФАНТОМОВЕ ПЕЋИНЕ ...

ЛОНИ?

ОТКУД ТИ, ТАТИ?

ДОШАО САМ ПО ТЕБЕ!

НИКУД НЕ ИДЕМ!

ПОСЛУШАЈ ME! ТОРАШ СЕ ОЖЕНИТИ!

АКО НЕЋЕШ МИЉОМ, ИЋИ ЋЕШ СИЛОМ!

ВАРАШ СЕ!

ПОВЕШЋУ ТЕ ПА МАХАР..

НЕ, НЕЋЕШ!

...ТЕ НОСИО НА ЉЕЂИТА!

САМО ПРОБАЈ!

ДОСТА!

ФАНТОМ!

НАЈЗАД!

WILSON McCOY 5-2

А У СЕЛУ ЛОНГО...

САМОЈОШ ЈЕДАН ДАН ДО СВАДБЕ, А ЛОНИЈА НЕМА!

ТАТА, ДЕВОЈКЕ ТЕ ЗАДИРКУЈУ И КАЖУ ДА ТЕ ЛОНИ НЕ ВОЛИ!

ГЛУПОСТИ! ЗЛОБНИЦЕ!

ЉУБОТОРНЕ СУ НА МОЈУ ЛЕПУ ДЕВОЈЧИЦУ! СВАДБА ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ СУТРА УВЕЧЕ! У ПРОТИВНОМ, БИЋЕ РАТА!

WILSON McCOY 5-4

ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО, ЛОНИ?

ЗНАШ ТИ МОЈУ ТУКУ? ТИ СИ ТИ ЈЕ И НАВАЛИО НА ВРАТ!

ЈА? КАКО?

ЛЕПО! ХОЋЕШ ДА СЕ ОЖЕНИМ ОНОМ ВАМБОМ!

„НА ШКОЛОВАЊУ САМ УПОЗНАО ДЕВОЈКУ У КОЈУ САМ СЕ ЗАЉУБИО...”

„ВАМБУ И НЕ ПОЗНАЈЕМ! НЕЖЕЛИМ ДА БУДЕ МОЈА ЖЕНА.”

ХМ... ЗАРУЧЕН ЈЕ У ПЕТОЈ ГОДИНИ... ПА ТО ЈЕ БИЛО ЈОШ У ВРЕМЕ МОГ ОЦА, АЛИ ЛОНИ ТО НЕ ЗНА...

WILSON McCOY 5-5

11

АКО СЕ НЕ ОЖЕНИШ СА ВАМБОМ, ПЛЕМЕ ВАМБЕЗИ БИЋЕ УВРЕЂЕНО, А ТО ЋЕ ЗНАЧИТИ РАТ!
ЈА ВОЛИМ ЕГЗОТУ!
ХМ? САД МИ ЈЕ СВЕ ЈАСНО!
И ОН НЕГДЕ ДАЛЕКО ИМА СВОЈУ ДИЈАНУ...
ПОТПУНО ГА СХВАТАМ!
ВЕНЧАЊЕ ЈЕ УГОВОРЕНО ЗА СУТРА УВЕЧЕ!
ШТА ДА РАДИМ?
ХОЋЕ ЛИ СЕ ВАМБЕЗИ ПОБУНИТИ АКО СЕ ЉОНИ НЕ ОЖЕНИ?
СИГУРНО! ТО ЈЕ ЈАСНО КО ДАН!
ЈЕ ЛИ ВАМБА ОДИСТА ТАКО ДЕБЕЛА?
ДА! КО НОСОРОГ!
ДА БИ ОЧУВАО МИР, МОЈ ОТАЦ ЈЕ ХТЕО ДА ОРОДИ ОВА ДВА ПЛЕМЕНА!
НАРАВНО, ОНИ МИСЛЕ ДА САМ ТО БИО ЈА!
WILSON McCOY 5-7
ШТА ЛИ ЋЕ ОДЛУЧИТИ?
ВРЕМЕНА СУ СЕ ПРОМЕНИЛА! ЉОНИ ЈЕ МОДЕРАН, ОБРАЗОВАН ПЛАНИК!
ЉОНИ! НЕ ЖЕЛИМ ДА ТЕ ПРИСИЉИТ НА БРАК, АЛИ НЕ ЖЕЛИМ НИ РАТ!
ВРАТИ СЕ У СВОЈЕ СЕЛО И ПРИПРЕМАЈ СЕ ЗА ВЕНЧАЊЕ!
ДА СЕ ПРИПРЕМАМ?
ОБЕЋАВАМ ТИ, СУТРА СЕ НЕЋЕШ ОЖЕНИТИ!
ТАЏИ, ТИ ОСТАНИ ОВДЕ!
АЛИ, ШТА ЋЕШ УЧИНИТИ?
ИМАЈ ПОВЕРЕЊА У МЕНЕ!
WILSON McCOY 58
АКО ЉОНИ ОДУСТАНЕ, МОРАМО СЕ ПРИПРЕМИТИ ЗА РАТ!
ПОГЛАВИЦЕ, ЕВО ЉОНИЈА!
СИНЕ! ТАКО САМ СЕ УПЛАШИО ДА СЕ НЕЋЕШ ВРАТИТИ!
КАДА ЈЕ ПАЛА НОЋ, ФАНТОМ СЕ НЕОПАЖЕНО УВУКАО У СЕЛО ВАМБЕЗИ...
ХМ... ЕВО БУЦМАСТЕ НЕВЕСТЕ!

СТИГЛИ СУ ПРИПАДНИЦИ ПЛЕМЕНА ЛОНГО...

ДОБРОДОШЛИ, ПОГЛАВИЦЕ И ПРИНЦЕ ЛОНГО?

ЛОНИ? ЛОНИ?

ЋЕРИ? МЛАДОЖЕЊА ЈЕ СТИГАО?

ТАКО САМ СРЕЋНА, ОЧЕ?

ФАНТОМ МИ ЈЕ ОБЕЋАО ДА СЕ ВЕНЧАЊЕ НЕЋЕ ОДРЖАТИ? ВАЉДА МЕ НЕКЕ ИЗНЕВЕРИТИ?

ЛОНГО?

ЦЕЛА СЕ ЏУНГЛА ОКУПИЛА ДА ПРИСУСТВУЈЕ ВЕЛИКОМ ДОГАЂАЈУ...

ГОТОВО ЈЕ? ОВО ФАНТОМ НЕ МОЖЕ ДА СПРЕЧИ?

ОСТАВИТЕ САД ВАТБУ САМУ?

ДОБРО?

ЛА, ЛА, ЛА, ЛА...

ПССТ?

ЗНАШ ЛИ КО САМ?

НАРАВНО? ДУХ КОЈИ ХОДА?

СЛУШАЈ? ЛОНИ НЕ ЖЕЛИ ДА СЕ ОЖЕНИ ТОБОМ? ОН ВОЛИ ДРУГУ ДЕВОЈКУ?

ЕВО ЈЕ? ТО ЈЕ ЕРЗОТА?

ПА... ШТА... ШТА ДА РАДИМ?

ПОМОЋИ ЋУ ТИ? ВЕРУЈЕШ ЛИ ТИ?

ДА... УЧИНИЋУ СВЕ ШТО ХОЋЕШ?

РАДУЈЕМ СЕ ШТО ОНЕ ПРИЧЕ, КОЈЕ СУ КОПАЛЕ ЏИНГЛОМ, НИСУ ТАЧНЕ, ЛОНИ?

ДА...

ТАКО ЈЕ?

САД ЋУ СЕ ВРАТИТИ?

ГДЕ ЈЕ ВАТБА?

14

НЕМА ВАМБЕ? ПОБЕГЛА ЈЕ? ПРОНАЂИТЕ ЈЕ!

ОВАЈ... САД ЋЕ ТЛАЂА... САМО ДА СЕ ПРИПРЕМИ?

ЗА ТО ВРЕМЕ, ДАЛЕКО У ЏУНГЛИ...

КУДА ИДЕТО?

ДУБОКО У ШУМУ?

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?

БЗЗ?

БЗЗ?

НИ ТРАГА ОД ВАМБЕ? ЕВО ПОРУКЕ ЗА ВАС?

Оне,
Сада не могу да се удам за Лонгуа.
Одложи свадбу.
Ја сам добро, не брини.
Вамба

МОЈ СИН ЧЕКА? ГДЕ ЈЕ ТВОЈА КЋИ?

МОЈА КЋИ ЈЕ БОЛЕСНА! ВЕНЧАЊЕ МОРА ДА СЕ ОДЛОЖИ?

А КАКО НИЈЕ БИЛА БОЛЕСНА ПРЕ ПЕТ МИНУТА?

Оне,
Сада не могу да се удам за Лонгуа.
Одложи свадбу.
Ја сам добро, не брини.
Вамба

ПУН ЈЕ МЕСЕЦ? НЕ СМЕШ ПОГАЗИТИ РЕЧ!

ТАТА, КАКО МОЖЕШ ТАКО ДА ГОВОРИШ? МОЖДА ЈЕ ДЕВОЈКИ ЗАИСТА ПОЗЛИЛО!

ФАНТОМ ЈЕ ОДРЖАО ОБЕЋАЊЕ!

ОДЛАЖЕ СЕ?

ДА? ТЛА ДА СЕ РАЗБОЛЕЛА?

ХМ? ЧУДНО!

КАКО ЈЕ ВАМБА ПОБЕГЛА КАД СЕ ТЕШКО КРЕЋЕ?

ПИГМЕЈИ СУ ПОСЛАЛИ ЈОШ ЈЕДНУ ПОРУКУ...

Пигмејске ајкуле су да лињу, ноћу мигрирају.

Пигмеји су носећи принцезу, хитали ка пећини...

Кренула сам с тобом јер си ми дао обећање?

Одржаћу га, ватба?

Обећао си ми да ћеш од мене створити лепу витку девојку као што је Ергота?

Ухх?

Ух?

Хоћу? Хајдемо?

Да ли ћу икад постати лепа као Ергота?

Али, гладна сам? Пре спавања морам да једем?

Више неће тако бити?

Гладна сам? Нећу да се шетам? Дао ми да једем?

Не, јер само тако могу одржати своје обећање?

Ватба, ово је тај, воља ратника Лонго?

Он ће те чувати и надгледати твоје вежбе и дијету?

Вежбе? Дијету? Ја сам мислила да ћеш применити неки од својих трикова и учиниће ме витком?

Зар само купине?

Тако је фантом наредио?

WILSON McCOY 5-22

Нећу да шетам? То никад не чиним? Уторна сам?

Мораш направити још један круг?

Доста ти је тог зрневља?

Ух? Радије бих се борио с тигром него с њом?

Само ти настави свој посао?

WILSON McCOY 5-23

НЕКУ ВИШЕ НАПРАВИТИ НИ КОРАКА? ДОСТА МИ ЈЕ ТЕБЕ!

ШТА ДА ТИ РАДИМ? ЈА САМО ОБАВЉАМ СВОЈУ ДУЖНОСТ!

ОДБИЈА МИ ПОСЛУШНОСТ? ОСТАЛА ЈЕ У ШУТИ?

ПАДА НОЋ? ДОЋИ ЋЕ САТА?

ВУУУ?

ГРРР?

НЕДЕЉЕ СУ ПРОЛАЗИЛЕ...

УХ? ОПЕТ ТО ВОЋЕ?

ВАМБА ЈЕ ПОСТАЈАЛА СВЕ ТАЊА И ТАЊА...

ТАГИ, УМОРНА САМ? КАД ЋЕ ТО СВЕ ПРЕСТАТИ?

НЕ МОГУ ДА СЕ ПОПНЕМ?

КАКО НЕ МОЖЕШ? УСПЕЛА СИ?

ОВДЕ НЕМА ОГЛЕДАЛА И НЕ ЗНАМ НИ КАКО ИЗГЛЕДАМ?

ЛЕПО ИЗГЛЕДАШ?

ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА?

РЕКАО СИ ДА ЋЕШ ПРИМЕНИТИ НЕКИ ТРИК?

А ЈА САМ СЕ САМО ТУЧИЛА И ГЛАДОВАЛА?

ДОБИ?

ОХ! ЗАР САМ ТО ЈА?

ДА?

ЗАИСТА ЈЕ ЛЕПА?

ДА... ЛЕПА САМ?

ТАЧНО, АЛИ ЗАХВАЉУЈУЋИ ТАГИЈУ?

ЈОШ НИКАД НИСАМ ВИДЕО ТАКО ЗГОДНУ ДЕВОЈКУ?

КАДА ЈЕ ПРИНЦ ЛОНИ ВИДИ, СИГУРНО ЋЕ СЕ ЗАЉУБИТИ У ЊУ?

СИГУРНО ХОЋЕ?

?

ВАМБА, САД МОЖЕШ ДА СЕ ВРАТИШ КУЋИ?

АЛ' ЋЕ СЕ ТАТА ИЗНЕНАДИТИ?

ВИДИШ, ГУАНЕ? ЛОНИ НИЈЕ ХТЕО ДА СЕ ОЖЕНИ ВАМБОМ ЈЕР ЈЕ БИЛА ПРЕДЕБЕЛА?

АЛИ, САД ВИШЕ НИЈЕ?

ЛОНИ ЋЕ СЕ ПРЕДОМИСЛИТИ КАД ЈЕ ВИДИ? ВЕНЧАЋЕ СЕ И У ЏУНГЛИ ЋЕ БИТИ МИР?

МУДАР СИ КАО И УВЕК, ФАНТОМЕ?

WILSON McCOY 6-1

ОДВЕДИ ВАМБУ ОЦУ, А ОНДА СЕ ВРАТИ У СВОЈЕ ПЛЕМЕ...

...И РЕЋИ ЛОНИЈУ ДА ЋЕ СЕ ВЕНЧАЊЕ ОДРЖАТИ?

И ДАЉЕ ЋУ ПАЗИТИ НА ИСХРАНУ?

СВАКАКО? СРЕЋНО, ВАМБА?

БИ СИ ТАКО ОКРУТАН, ТАГИ? ТРЗЕЛА САМ ТЕ...

МОРАО САМ? САД ТОЖЕШ ДА СЕ УДАШ?

ХОЋЕШ ЛИ БИТИ СРЕЋНА?

НАДАМ СЕ?

WILSON McCOY 6-2

ТАТА? ЗАР ТЕ НЕ ПРЕПОЗНАЈЕШ?

ВАМБА, ДУШО, ТО СИ ТИ?

БУДУЋА НЕВЕСТА МОГ ПРИЊА?

ЈЕ ЛИ ТО ФАНТОМОВО ДЕЛО?

ЊЕГОВО И ТАГИЈЕВО? ОХ? ГДЕ ЈЕ ОН?

ОТИШАО ЈЕ?

ВАМБА ТЕ ЧЕКА?

ДА? ФАНТОМ НАРЕБУЈЕ ДА СЕ ВЕНЧАТЕ?

АЛИ, ОБЕЋАО МИ ЈЕ ДА ДО ТОГА НЕЋЕ ДОЋИ?

КАД ЈЕ ВИДИШ, И ТИ ЋЕШ СЕ ПРЕДОМИСЛИТИ?

ДОБРО ЗНАШ ДА ВОЛИТ ЕГЗОТУ?

ВЕРЕН СИСА ВАМБОМ?

WILSON McCOY 6-4

ВАМБА? ТЛАЂОЊА ЋЕ УСКОРО СТИЋИ?

ЗНАМ, ОЧЕ?

ДОШАО САМ ДА ПОСМАТРАМ СУСРЕТ ЛОНИЈА И ВАМБЕ?

ДОБРО ДОШАО?

ТАГИ, ИАКО СЕ ВАМБА ИЗМЕНИЛА, ЈА ЋУ И ДАЉЕ ВОЛЕТИ ЕГЗОТУ?

БУТИ?

ТО СИ ТИ ВАМБА?

А КО ДРУГИ? ЕГЗОТА, МОЖДА?

МОЈА КЋИ ЈЕ УВЕК БИЛА ЛЕПА?

НАРАВНО, АЛИ САД ЈЕ ЈОШ ЛЕПША?

УСПЕЛО ЈЕ?

WILSON McCOY 6-5

ВЕНЧАЊЕ ЋЕ СЕ ОБАВИТИ КРОЗ ТРИ ДАНА?

МОЈ ПЛАН ЈЕ БИО ДОБАР? МЛАДЕНЦИ ЋЕ СЕ ЗАВОЛЕТИ?

АЛИ ЈА НЕ ВОЛИМ ЛОНИЈА И НЕЋУ ДА СЕ УДАМ ЗА ЊЕГА?

ВАМБА?

НЕЋУ БИТИ СРЕЋНА С ЊИМ?

СРАМОТА? НЕЧУВЕНА УВРЕДА?

НЕ ОБРАЋАЈ ПАЖЊУ НА ЊУ? НЕРВОЗНА ЈЕ И НЕЗНА ШТА ПОВОРИ?

ШТА ТО ЗНАЧИ, ВАМБА? ЈЕСИ ЛИ ИЗГУБИЛА РАЗУМ?

НЕ ВОЛИМ ЛОНИЈА? ЗАЉУБИЛА САМ СЕ У РАТНИКА ТАГИЈА?

ТОРАШ СЕ УДАТИ ЗА ЛОНИЈА?

ОН ВОЛИ ДРУГУ, А ЈА ТАГИЈА?

ОБЈАВИЋУ РАТ? БОРИЋЕМО СЕ?

ЧЕКАЈ, ОЧЕ?

ТАГИ, ВОЛИШ ЛИ ВАМБУ?

ДА, СВИМ СРЦЕМ, СТАРИ ДРУЖЕ?

WILSON McCOY 6-9

ПЛЕМЕ ЛОНГО ОДОБРАВА БРАК ИЗМЕЂУ ПРИНЦЕЗЕ ВАМБЕ И ТАГИЈА, ВОЂЕ РАТНИКА ЛОНГО?

ЛОНИ СЕ ВЕЋ СИГУРНО ОЖЕНИО? НИКАДА ГА ВИШЕ НЕЋУ ВИДЕТИ?

ЛОНИ? ЕГЗОТА?

ТРЧАО САТ НЕО ДАН И НОЋ! ПОЗАЈМИО САМ МОТОЦИКЛ ОД ЈЕДНОГ ШКОЛСКОГ ДРУГА?

АЛИ... КАКО...

ХОЋЕШ ЛИ СЕ УДАТИ ЗА МЕНЕ И ЖИВЕТИ У ЏУНГЛИ?

МОТОР БРУЈИ? НЕ ЧУЈЕМ ТЕ ЧУЈЕТ?

WILSON McCOY 6-9

ЏУНГЛА СЛЕГЛА СЕ У СЕЛО ВАМБЕЗИ ГДЕ ЋЕ СЕ ОБАВИТИ ДВА ВЕНЧАЊА У ИСТИ ДАН...

КО СЕ С КИМ ЖЕНИ?

ЛОНИ СА ЕГЗОТОМ, А ТАГИ СА ВАМБОМ?

ЗАР У ИСТО ВРЕМЕ?

ПРОГЛАШАВАТ ВАС ЗА МУЖА И ЖЕНУ?

ЈЕ ЛИ ТО ТВОЈЕ ДЕЛО, ДУШЕ КОЈИ ХОДАШ?

ХММ?

WILSON McCOY 6-11

КАСНИЈЕ...

ДАНАС МОЖЕШ ДА ЈЕДЕШ? ОВО ЈЕ НАШ ДАН, ВАМБА?

НЕ, ХВАЛА? ВОЛИШ ТЕ ОВАКВУ И ТАКВА ЋУ И ОСТАТИ?

ДРАГИ, ЖИВЕЋЕМО У КОЛИБИ, АЛИ ЋУ ЈА У ЊУ УНЕТИ НЕКЕ НОВИНЕ?

И ПОГЛАВИЦЕ СУ БИЛЕ ЗАДОВОЉНЕ...

НАША ДЕЦА ЋЕ БИТИ СРЕЋНА?

ПЛЕМЕНА СУ НАМ СЕ ОРОДИЛА?

ТРЕБА ДА СМО ЗАХВАЛНИ ФАНТОМУ И ЊЕГОВОЈ ДРЕВНОЈ МУДРОСТИ?

ХММ?

WILSON McCOY 6-12

РАЗЛЕГЛА СЕ ПЕСМА~

И ЛЕПА ВАМБА ВОЛИ ЈАРИЈА, А НЕЖНА ЕГЗОТА ПОЊИЈА ...

ЏУНГЛОМ ВЛАДА МИР? УЧИНИО СИ ПРАВУ СТВАР?

ДА... АЛИ ЈА САМ ЗАПРАВО ПЛАНИРАО СУПРОТАН ИСХОД ОВИХ ДОГАЂАЈА?

20

ШТО БИ СЕ РЕКЛО: „НИЈЕ КСТЕ ЈЕ РЕЧЕНО ...

... ВЕЋ КОТЕ ЈЕ СУЂЕНО!" А БОЉЕ НИЈЕ МОГЛО НИ ДА БУДЕ?

КРАЈ

ПОПАЈ

By Bud Sagendorf

НЕМОЈ НИШТА ДА МЕ ПИТАШ! РАДИМ НА ЕПОХАЛНОМ ПРОНАЛАСКУ!

НАЗВАЋУ ГА „СПАС ЗА НЕЖЕЊЕ"!

УЉЕ ОД БЕЛОГ ЛУКА И ДЕСТИЛОВАНИ СМРДЉЕВАК!

ДА, И НЕКОЛИКО КУГЛИЦА ЈАКОГ НАФТАЛИНА!

КУГЛИЦА НАФТАЛИНА,

НАТОПЉЕНА УЉЕМ ОД БЕЛОГ ЛУКА...

И РАЗБЛАЖЕНА СМРДЉЕВКОМ!!

?

И КАДА ТЕ ТИМЕ НАМИРИШЕМ, НИЈЕДНА ЖЕНА ТЕ НЕЋЕ ЈУРИТИ ДА СЕ УДА!

МОГУ ЈА И САМ ДА СЕ БРАНИМ, ПЕРО!

ФШШШ!

ДИВАН ДАН ДАНАС, ЗАР НЕ?

НЕ!!

ШМРК!

ШМРК!

ДА ЛИ ВОЛИТЕ ПРОЛЕЋЕ?

НЕ, НЕ ВОЛИМ!

ШМРК! ШМРК!

БУС

ПОЗАЈМИЋУ ПЕРИ ПАРЕ, АЛ' ДА МИ ВРАТИ ДУПЛО КАД СЕ ОБОГАТИ!

УПЛАТА

ИСПЛАТА

ДИВАН ДАН ДАНАС!

ПРЕКРАСАН!

БАНКА

ОХ, ПА ВИ СТЕ ЧОВЕК МОГ ЖИВОТА! ХАЈДЕМО НА РУЧАК!

ЈЕ Л' ВИ ТО МЕНИ?

ГДЕ ЛИ САМ КИКСНУО?!

КАФАНА

И ШТА МИСЛИШ, ДА ЛИ САМ ОМАНУО У НАФТАЛИНУ, БЕЛОМ ЛУКУ ИЛИ СМРДЉЕВКУ??

НЕ БИ' ЗНАО!

ПУФ! ПУФ!

ГРРРР

Tom Sims

2-3

ДА ЛИ ЈЕ ЗЕМЉА ШУПЉА?

(Не) веровати Верну?

— Неидентификовани летећи објекти, популарнији као летећи тањири, не долећу са друге планете — тврде поборници теорије о постојању подземног света. — Они долазе испод нас

Џон Мичел и Роберт Рикард, аутори књиге „Феномени", тврде да су успели да сакупе многе доказе који говоре у прилог претпоставци да је Земља шупља и да унутар ње постоји живи свет. Они, међутим, нису усамљени. Многи други писци прихватили су и развијају ову уистину необичну тврдњу.

Старе цивилизације су, готово без изузетка, веровале да унутар Земље обитавају чудна бића, чувари блага или великих тајни које само изузетно надарени људи могу да открију. Сви они који су, трагајући за овим загонеткама, сишли дубоко под Земљу и сусрели се и можда сукобили са застрашујућим подземним стражарима — као што је то сликовито описано у многим књижевним делима, сетимо се само Вернсвог „Пута у средиште Земље" — губили су разум или су постајали пророци, или једно и друго, ако су се уопште и вратили.

Веровало се да су становници подземног царства названог Хад настали мешањем духова умрлих са духовима ватре, воде, ваздуха или земље, као и да њихов свет има пуно заједничког са овим нашим, „површинским". У старим ирским записима, на пример, стоји да су некад давно Малезијани водили рат око Земље са доморцима — чаробњацима Туата де Данаан. Кад је рат окончан победници Малезијани остали су на површини док су поражени морали да се повуку под Земљу, где су се измешали са „вилама" и као такве генерације Ираца вековима их знају.

ИЗА ЈУЖНОГ ПОЛА

Покушавајући да пронађу неке опипљивије доказе овог феномена, људи се најчешће саплићу о највећу археолошку тајну — постојање разгранатог система природних и вештачких тунела испод великог дела Земљине површине. О овоме у Британији и Ирској има безброј записа, легенди и материјалних доказа у виду остатака подземних пролаза који повезују стара, некад света места у различитим покрајинама.

Беринг — Гулдова књига „Стеновити замкови и пећинска боравишта у Европи" обилије зачуђујућим доказима о постојању пространих пећина и тунела, односно њихових остатака испод Француске и неких других европских земаља. У ратним вихорима ови европски тунели служили су локалном становништву као склоништа.

У историјском делу „Стара Енглеска" из 1919. Харолд Бејли наводи приповести људи који су некада пролазили пространим и дугачким тунелима испод афричког континента, укључујући и тунел испод реке Каома, толико дугачак да је „за излазак на другу страну био потребан читав дан јахања".

Постоје и подаци о једној војној експедицији која је имала задатак да у јужноамеричким Андима истражи „технолошки неостварљиво" — стари камени град на падинама планине и мрежу тајанствених тунела за које се тврдило да пролазе читавом дужином овог планинског ланца.

Да би рехабилитовао стару теорију о шупљој Земљи, природњак Виљем Рид је 1906. године написао дело „Привид на половима".

— Тврдим — каже они — да је Земља шупља и да су сви, или готово сви, поларни истраживачи већи део времена провели на местима где су имали прилике да завире у унутрашњост Земље.

Рид, даље, настоји да докаже да на сваком од полова постоји велики кружни отвор. Многи истраживачи, укључујући Пирија, Фреиклина, Нансена и Хола, и не знајући то, дубоко су продрли у унутрашњост ових отвора. Као потврду Рид наводи многобројне забелешке из њихових дневника.

Приближавањем половима амбијент постаје све неочекиваниј: зелене поларне области са животињским светом и бујна вегетација која не припада овом подручју. У прилог својој тврдњи Рид додаје и приметно колебање казаљке компаса и поларну светлост за коју мисли да је одблесак светлости из дубине Земље.

Писцима, боље рећи фантастама, који показују занимање за овај феномен много је помогла необична ваздухопловна експедиција адмирала Бирда на Антарктик 1956. Тада је објављено да су чланови експедиције зашли у неку земљу 3.600 км иза Јужног пола. А после другог оваквог лета (сада на Северни пол) адмирал је загонетно изјавио:

— Желео бих да још једном видим ону земљу иза Пола. Та област је средиште Великог Непознатог.

НАПАД ОДОЗДО?

Реј Палмер, издавач часописа „Летећи тањир", учинио је много за теорију о шупљој Земљи доказујући да је њена унутрашњост извор загонетне светлости и неидентификованих летећих објеката (НЛО).

Велики „познавалац НЛО„ Бринзли Тренч одушевљено прихвата ову идеју и тврди да многа загонетна бића и појаве воде порекло из Земљине утробе. Он чак предвиђа и могућност да се „подземљаши" припремају за излазак на површину и неки обрачун са нашим светом.

Многе ствари у теорији о шупљој Земљи задовољавају и распламсавају машту. Међутим, живимо у сателитској ери и немогуће је да човек тек тако поверује у ове... Ипак, можда не би требало потценити принцип војне тајне. Вероватно је много тога из извештаја адмирала Бјерда о свом чудном лету у „непознато" намерно испуштено.

Ваља, такође, напоменути да је већ утврђена веза између пуцања и померања Земљине коре и појаве добро знаних чудовишта и фантома. Језеро Лох Нес са својом мезимицом Неси лежи на геолошкој пукотини која пресеца Шкотску, док монструм из Калифорније (сличан Јетију са Хималаја) „живи" тачно у области којом пролази раселина из правца Сан Франциска.

Научни часописи често публикују чланке у којима се истиче да се НЛО најчешће виђају у областима које бележе учесталу геолошку активност Земље. У овом гомилању „фантома" око пукотина у Земљи и пећина, које се традиционално сматрају улазима у подземни свет, вероватно да има нечег.

Ако бисмо поверовали да у подземном свету постоји живот који се повремено укршта с нашим, вероватно би нам многи феномени били много прихватљивији и разумљивији. Мичел и Рикард кажу да оне који су сумњичави треба подсетити на одлучан одговор који је сам Виљем Рид дао на сопствено питање:

— Које доказе имамо да Земља није шупља?

— Баш никакве, ни проверене ни образложене. Напротив, све говори у прилог тврдњи да је она заиста шупља.

Многа предвиђања Жила Верна постала су стварност. Да ли ћемо са Месеца сићи у утробу Земље? Ући, на пример, у неку кинеску пећину а изићи наједном од америчких угашених вулкана?

Д. В.

ЧУДА ЉУДСКИХ РУКУ

ИЗ ТОПА - БОЈЕ

Знамо на чему се темељи ТВ-пренос. Слика се раставља на велики број тачака чији се светлосни интензитет претвара у одговарајуће електричне импулсе. Они се, бежично или путем специјалних каблова, преносе до ТВ-пријемника и тамо поново претварају у светлосне импулсе који, састављени, дају слику.

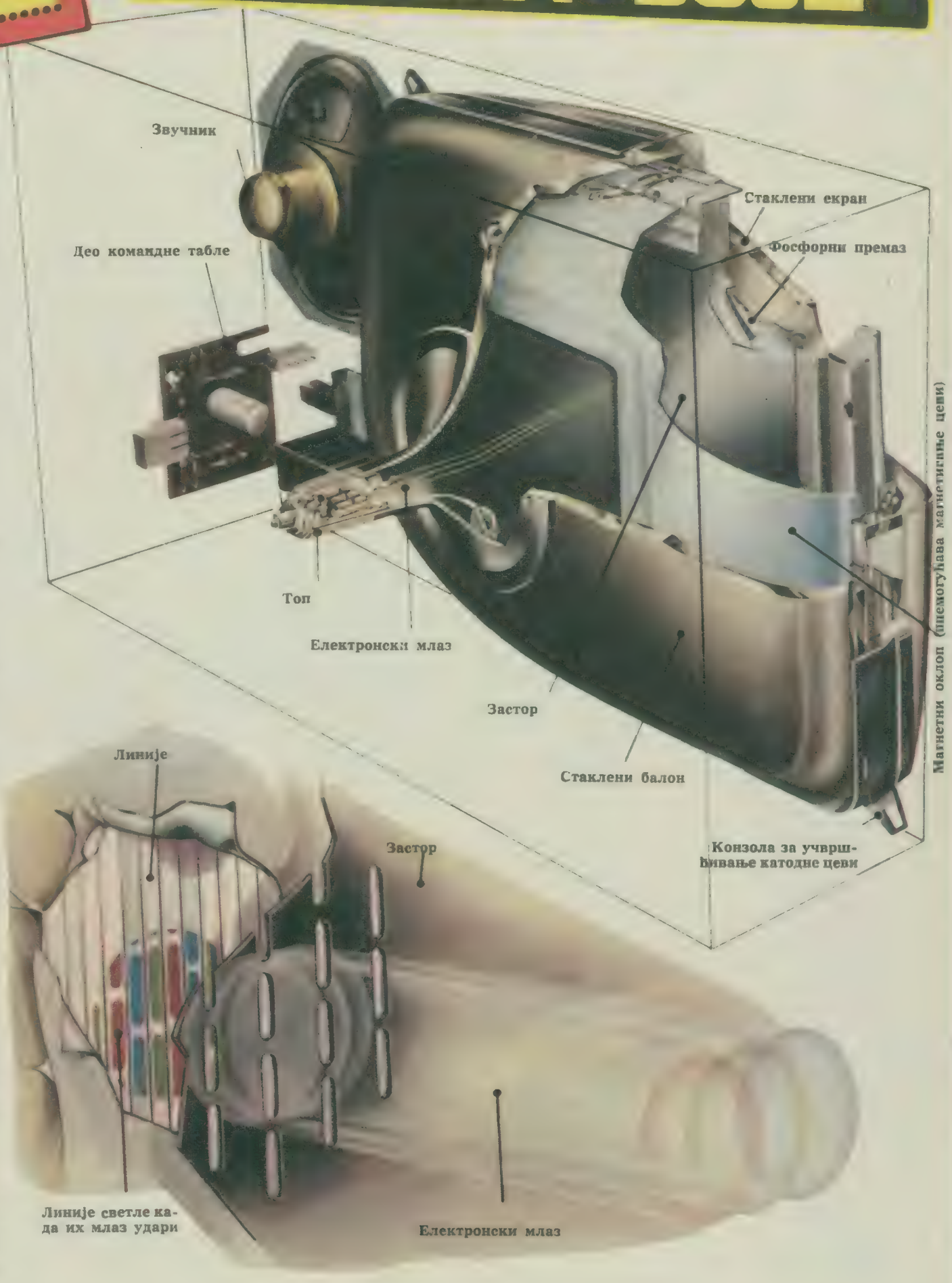
Приликом преноса телевизије у боји три електронска млаза ударају о површину екрана пролазећи кроз стаклену плочицу на којој се налазе хиљаде микроскопских елемената подељених у три основне боје: црвену, зелену и плаву. Електронски млаз долази из система тријо електронских топова у катодној цеви из које је испумпан сав ваздух да би се електрони лакше кретали. Сигнал који шаље предајник одређује количине црвене, зелене и плаве боје. Црвена боја из сигнала шаље се црвеном топу, плава плавом, а зелена зеленом. Топови и електронски млаз нису обојени, они само преносе декодован систем информација на право место на екрану. Иза екрана налази се метална плоча, звана застор, са сићушним отворима. Електрони пролазе кроз ове сићушне отворе, бомбардују тачке на екрану и осветљавају их. На сваком отвору налази се група од три линије или тачке. У Југославији, Енглеској и многим другим земљама употребљава се систем са 625 линија, што значи да свака слика која се види на екрану има 625 линија. Прво се састављају све непарне линије: 1, 3, 5 итд. у педесетом делу секунда, а онда се млаз враћа и саставља парне линије, такође у том времену. Сада се парне и непарне линије спајају и обе половине слике емитују се 25 пута у секунду.

Да би млаз састављао слику истовремено са млазом који долази из ТВ-камере, свака линија коју преноси предајник синхронизована је са импулсом. Пренос носи и кратак сигнал, такозвани „колор бурст", који је обавештава да се боја преноси. Када не би било овог импулса, сигнал се не би декодовао и слика би била црно-бела. Код црно-белих пријемника примају се само светле и тамне информације.

Да би електронски млаз стигао на право место, он се привлачи екрану веома високим напоном. Напон у катодној цеви не сме да буде мањи од 25 хиљада волти. Он је веома опасан и зато је ризично скидати поклопац са задње стране телевизора док је укључен. Чак и када се искључи, остаје нешто статичког електрицитета који може добро да нас „продрма".

Када изблиза погледате слику на колор-телевизору, видећете да се и она састоји од много сићушних тачака или линија. Ове тачкице и линије представљају кључ тајни телевизора.

Тачкице се састоје од хемијског елемента фосфора и сијају када их удари електронски млаз. Фосфор може да даје црвену, зелену и плаву боју које својим бројним комбинацијама могу да произведу читаву скалу боја које се виде на ТВ-екранима.

ЛЕГЕНДА ИЛИ СТВАРНОСТ?

КРАЉ ГОНАВЕ

Амерички подофицир Виркас није ни слутио да га на једном од острва Хаитија нестрпљиво ишчекују. Био је »онај који је морао да дође«.

По лепом времену из Порто Пренса на Хаитију виде се плавичасте планине које се према северозападу издижу из мора. То је острво Гонава. Веће је од Мартиника или Барбадоса, има облик делфина, а дугачко је око шездесет километара. Упркос близини Хаитија и главном граду, оно је остало најпримитивније, најудаљеније од цивилизације од свих антилских острва. И одувек је било тако. То је једини део Републике Хаити у којем се никада није настанио ниједан колон, у којем нема ни трага колонизације. У претколонијално време, када су Антилима господарили шпански конквистадори, Гонава је била уточиште гусара. Када су Хаити били француски посед, тамо су се склањали одбегли робови. Већ више од једног века, односно откако је формирана Република Хаити, влада је без већег успеха настојала да од потомака ових робова узима бар порез.

БАР ТРИ ГОДИНЕ

Одмах после првог светског рата, америчка влада, која је по уговору из 1915. имала протекторат над Хаитијем, послала је на Гонаву младог Виркаса. Син пенсилванијског сељака службовао је у америчкој морнарици, и догурао до подофицира. Американци су му тада дали чин жандармеријског поручника и рекли:

— Слаћемо ти авион сваког месеца да видимо како си се снашао. После шест месеци ми ћемо те, наравно, сменити.

Мада никад раније није био на Гонави, виђао је само издалека, Виркас је самоуверено одговорио.

— Ако нећете да ме оставите тамо бар три године, нећу ни да идем.

Претпостављенима се то учинило помало чудно, али су га без много речи одвели и оставили на острву. Сваког месеца по извештаје би долетео авион, доносио оно што је Виркас захтевао и одвозио га у Порто Пренс да тамо проведе викенд. Најчешће је, међутим, остајао на острву.

После неколико месеци пронео се глас да се десетине хиљада црнаца, колико их је било на острву, сагласило и крунисало Виркаса за краља Гонаве. Сви су мислили да је то шала и нико ову новост није сматрао озбиљном. Кад би неко покушао да о томе говори с Виркасом, он би се смејао с извесном нелагодношћу . Био је одличан жандармеријски поручник, савестан и ефикасан, његови извештаји веома добро састављени, јасни и тачни, а откако је био на острву износ утераних пореза више се него удвостручио. Ако је тамнопутим домороцима више одговарало да га називају краљем уместо порезником, то никоме није шкодило, а властима се чинило и забавним.

Ове су чињенице добро познате свима на Хаитију. Постоје и друге, али су толико невероватне да пре личе на легенду него на историју, иако и оне могу да се документују.

НЕОБИЧНО ИМЕ

Године 1848, када је Хаити већ тридесет година био реублика, на власт је дошао тамнопути Сулук. Претходно је објавио да се на врху једне велике палме појавила „мајка божја с анђеоским крилима“ и рекла му:

— Теби је суђено да постанеш краљ Хаитија, Сан Доминга и околних острва.

Неколико месеци касније, Сулук је уз велике свечаности био устоличен за владара Хаитија под именом Фаустин I. Нико не уме да објасни зашто је изабрао тако необично име. О њему пак могу да се нађу подаци и у неким енциклопедијама, а у трезорима народне банке у Порто Пренсу још се чувају круна и скиптар Фаустина I.

Између два светска рата у планинама Гонаве живео је неки црни врач за кога

ДОКТОР ЗА ЉУБАВ

За доктора Анрија Пардијеа из Барселоне 90 милиона старих динара, колико је месечно трошио на рекламирање свог љубавног еликсира, били су ситница.

У раскошној, плишом тапацираној ординацији у једној од „нај“ улица града доктор је за 67 (старих) хиљада примао поруџбине за „древни напитак“. Тврдио је да прах носороговог рога лечи љубавне јаде и немоћи и да је рецепт потекао из Кине. Многи су веровали — на адресу његове ординације стизало је и по 70 хиљада поштанских уплатница месечно са поруџбинама у вредности од четири и по старе милијарде

Доктор никада не би доспео ни у новине ни у полицијски досије да су његови лаковерни пацијенти добили наручени лек. Када је ствар догурала до полиције, а она до врата Пардијеове ординације — од Анрија ни трага ни гласа. Није га било ни на једном званичном списку лекара у граду или земљи!

се говорило да има више од сто година, да је видео како је Фаустин I кренуо у ратни поход да освоји Сан Доминго. Он је, тврди се даље, прорекао да ће се једног дана Фаустин неком чаролијом вратити.

Године 1894. у граду Питстону у Пенсилванији, САД, хиљадама километара далеко од Гонаве, у рударској и земљорадничкој области родило се мушко дете. Отац Виркас био је земљорадник пореклом Немац, а мајка Ана француско-пољског порекла. Кад је свештеник дошао да крсти дете, питао је Виркаса какво име жели да надене детету. Овај је одговорио да не зна, а да ни његова жена није изабрала никакво име, па ће бити најбоље да свештеник сам изабере име. Дете је тако добило име Фаустин.

Млади Виркас је, доцније, из причања својих родитеља знао како је добио прилично необично име, али пре него што је дошао на Гонаву ништа није знао о историји Хаитија, поготово не да је његово име икада нешто значило у историји ове земље. Штавише, често је говорио да је само случај хтео да прихвати да дође баш на Гонаву. Да су му понудили стишао би и на неко друго од многобројних пацифичких острва.

КРАЉИЦА У ПЛАНИНИ

Веома практичног духа, добар организатор, Виркас никада није мислио да је његов живот посебно необичан. Желео је да помогне острвљанима на начин за који је мислио да је најбољи. И живео је онако како је мислио да треба. Волео је да иде у риболов, није пио ни пушио, али је обожавао чоколадне бомбоне. Био је одличан стрелац и јахач, имао шаке као од челика, али није био ни бруталан ни агресиван. Био је праведан, а казне изрицао уз сагласност кажњеног. Није се либио никаквог посла. Заједно са домороцима изградио је пристаниште, модернизовао млин, оболеле слао у болнице у Порто Пренс. А ако је неко хтео да школује децу, и о томе се старао.

Није био ни много разговорљив. Најмање је волео да прича о себи. Ипак је младом америчком научнику који је дошао на Гонаву да проучава предања тамошњих Црнаца испричао како је крунисан.

Када је стигао на Гонаву — причао је бели краљ — чуо је од сељака који су се са планине спуштали до обале да горе у планини живи тамнопута краљица Ти Мемин. Она има — говорили су сељаци — министре и армије, а на њеном двору налази се један бубањ већи од одраслог човека. Није веровао тим причама, али се ипак упутио у планину да види чега заиста тамо има.

Стара црнкиња — краљица дочекала га је веома свечано и наредила да се удара у там-там. После једног часа наишла је поворка доморођаца наоружаних закривљеним бодежима који су дували у морнаричке трубе. Ускоро се неколико стотина црнаца окупило око краљичиног двора. Ти Мемин је Виркасу представила неколико стараца: министре војске, пољопривреде, унутрашњих послова... Послали су и по старог врача.

Била је то, у ствари ,нека врста земљорадничке задруге. У време пољопривредних радова све послове обављали су заједнички, док је краљица са својим министарским саветом одржавала ред. Ако је долазило до неких сукоба, она је делила правду.

КРУНИСАЊЕ

Све је то, по Виркасовом мишљењу, одлично функционисало и није било разлога да се меша или било шта измени у тој организацији. Обратио се министарском савету и окупљеним домороцима и рекао им да је дошао са великог острва да представља власт, а да у кругу својих надлежности признаје Ти Мемин као суверену владара. Што се њега тиче, остаће на острву да надгледа и помаже им кад год им буде затребало.

Недељу дана касније дошао је гласник да га позове краљици. Када је стигао на планину, црнци су махали заставама изнад његове главе, а пред ноге му прострли тепихе од палминог лишћа и цвећа. Преко рамена су му пребацили плашт од жуте свиле, посадили га на столицу коју су носили описујући кругове. Затим су спустили столицу, лупнули Виркаса по рамену бодежом и најзад га крунисали.

Њему је све то било смешно, али Црнци су читав церемонијал обављали веома озбиљно. Прихватио је игру. Није хтео да их увреди. Ето тако је постао краљ Гонаве.

На крају своје приче Виркас је рекао младом америчком научнику:

— Знате, ови Хаићани са села, из џунгле празноверни су. А неки старци увртели су у главу да сам ја „послан". У извесном смислу то је било тачно, послала ме је америчка влада. Они су, међутим, имали своје тумачење. Стари врач је знао за моје име. Зато ме и називају Ли те пе вини што на креолском значи: онај који је морао да дође.

Виркас никада није напустио Гонаву. Низ година био је апсолутни, али благонаклони владар острва са десет хиљада становника.

С. Ђ.

НА СПАРТАНСКИ НАЧИН

УЧИО ИХ ДА ГЛАДУЈУ

Године 1827. бануо је на Цетиње необичан човек. По дугачком капуту био је опасан херцеговачким појасом, а за појас је заденуо мали нож — да му Црногорци не би рекли како иде без оружја „као женетина". Од Котора до Цетиња кога је год Црногорца срео — пољубио га је у чело. Зачуђени народ освртао се за њим: „Овакви човјек још нигда није долазио у наше планине!"

Стари владика Петар I силно се обрадовао дошљаку. Одмах је послао по Рада Томова који је на ливади с младићима бацао „камена с рамена".

— Раде, поздрави се с овијем човјеком; то ће ти бити учитељ — представио је странца.

Раде је био будући црногорски владар **Петар II Петровић Његош**, а чудни странац — песник **Сима Милутиновић Сарајлија**.

Раздрагани Сима одмах је загрлио младића и узвикнуо:

— Ово ће бити црногорски Ахилес и Орфеј! Ја ћу га научити да буде Шпартанац...

Уз Рада Сима је поучавао још неколико младих Црногораца. Није био као крути модерни педагози: шетао је с ученицима и уз пут им причао, без икаквог реда, о грчким боговима, о сејању кромпира, Круговој филозофији, Хајдук-Вељку... — о свему што је знао.

Забаве су им биле праве „спартанске": гађање из пушке, трчање, рвање. А учио је Сима младиће још једној „шпартанској" врлини — учио их је да подносе глад!

По цео дан лутао је с младићима ловћенским планинама и није им дозвољавао да ишта једу, а ни сам, наравно, не би ништа окусио. После неколико дана Симу је почела да тресе грозница од глади — а његовим ученицима ништа! Онда му је неки Томо открио тајну:

— Јадни Чубро, тебе дјеца варају: они сваки понесу у њедрима хљеба и сира; па кад ти у планини сједиш и неке јаде пишеш, они ти заварају очи и сити ручају; а ти без невоље погибе од глади у нашој земљи!

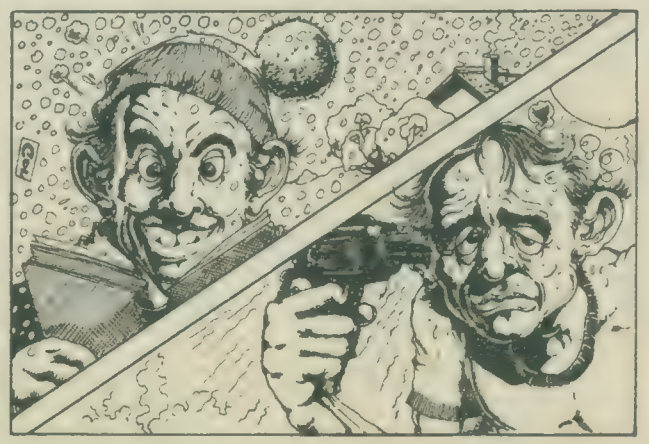
Мислите да се Сима наљутио на своје домишљате ученике? Онда уопште не познајете непредвидљивог песника. Сарајлија је поскочио од радости на Томове речи:

— И то је шпарћански! И лукавство је потребно у рату!

Али, после овога више није водио младиће у планине да их учи да гладују...

Љ. Ј.

ПАМЕТНИЈИ СМО У АПРИЛУ

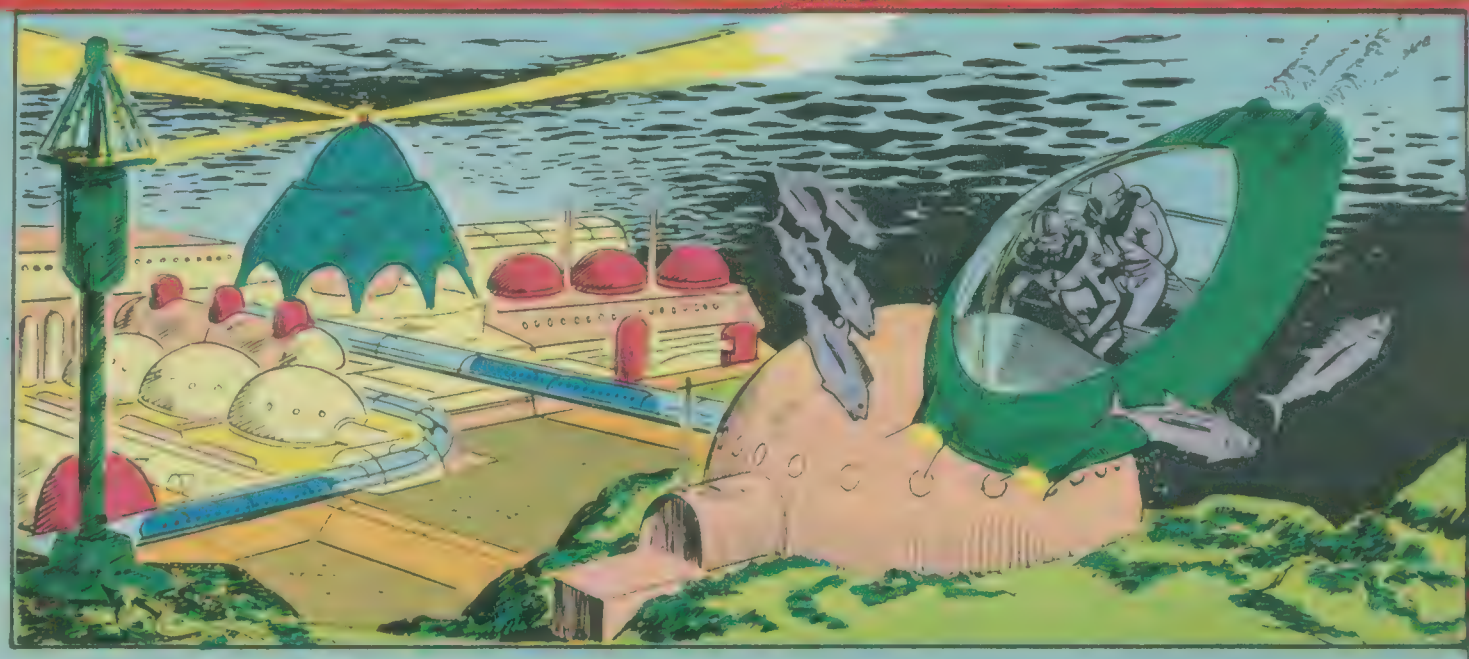
Је ли вам се, можда, некад учинило да брже учите у октобру, на пример, него у августу? Ако јесте, утисак вас не вара. Психолози су дошли до открића да се све **менталне активности повећавају у марту и априлу, као и у октобру и новембру — а да знатно опадају у летњим месецима, јуну, јулу и августу.** Тако је бар код већине људи.

У Америци је испитивано кретање интелектуалних активности становништва у зависности од годишњих доба — према посетама библиотекама. У шест великих америчких градова дошло се до истих података: људи највише иду у библиотеке у марту, априлу, октобру и новембру, а у јуну, јулу и августу једва да се и сете да такве установе уопште постоје.

У Италији, Енглеској, Француској, САД и СР Немачкој испитивано је како душевне болести, сексуални преступи и самоубиства зависе од годишњих доба. И дошло се до закључка који се и могао очекивати: обрнуто од интелектуалне активности, која током лета опада, ове појаве су најчешће баш у летњим месецима.

СВЕТ СЕ ОКРЕЋЕ МОРУ

ПОДМОРНИЦА

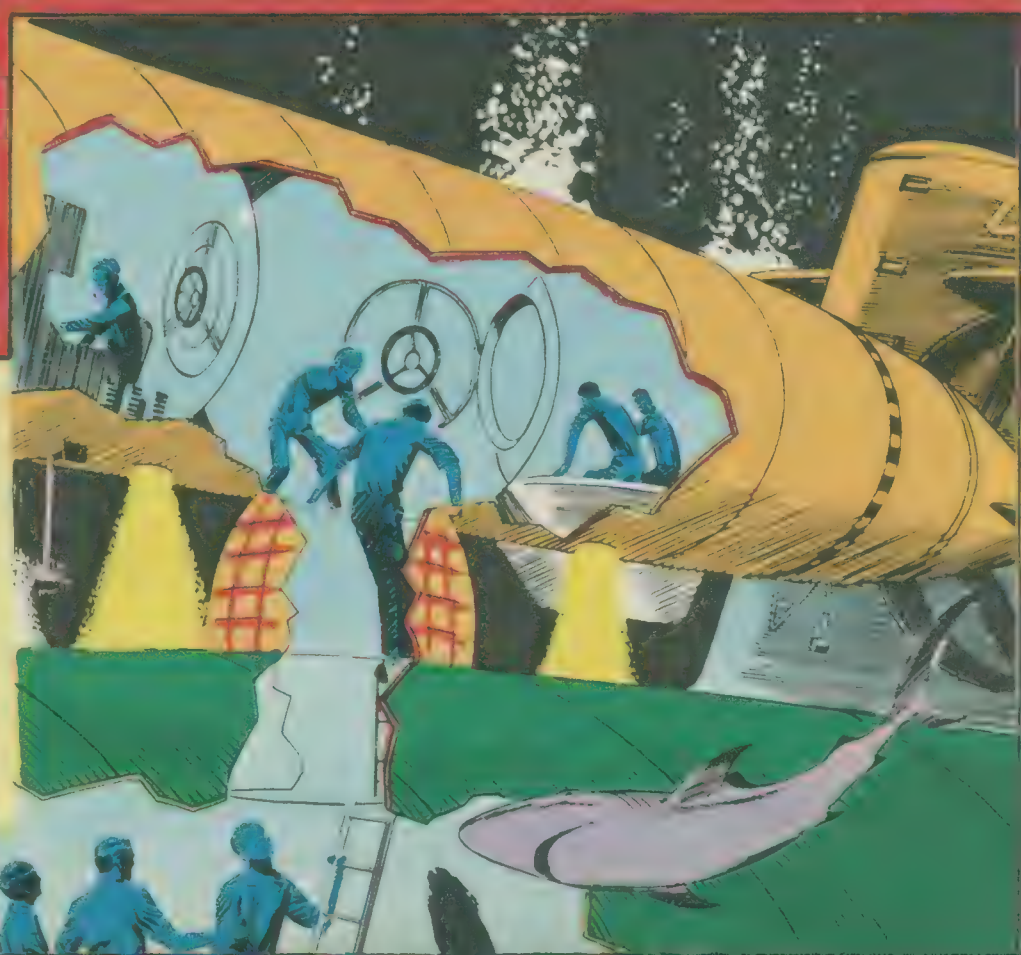

До пре само неколико деценија није било нуклеарних подморница, ховеркрафта, великих танкера, чак ни довољно безбедне ронилачке опреме. Овај напредак у коришћењу мора и океана до краја века обећава праву револуцију. Ускоро ће бродови и подморнице на млазни погон бити у редовној употреби. Корисно водено биље и разне врсте риба узгајаће се на строго одређеним површинама. Сателити — већ се употребљавају у метеорологији и навигацији — користиће се и за откривање јата риба на отвореном мору. Подморнице за истраживање и спасавање такође ће бити у сталној употреби, док ће се теретне танкер подморнице користити за превоз сировина из копова и извора на дну мора и океана. Пловећи аеродроми, луке, рафинерије, фабрике и боравишта, повезани подводним пролазима са просторијама за рад и рекреацију испод површине мора, чиниће саставни део подморских градова будућности.

Подморнице су у прошлости превасходно служиле за војне и истраживачке подухвате. Данас, међутим, постоје и супертанкер подморнице које се користе за превоз нафте са налазишта у поларним областима. Дугачке четрдесетак метара, могу да приме 50 чланова посаде и терет од 170 хиљада тона сирове нафте. Крећу се на дубини од 10 до 150 метара. Пуне се и празне и на површини и испод површине мора. Нуклеарни погон обезбеђује им енергију за пуне четири године непрекидне пловидбе.

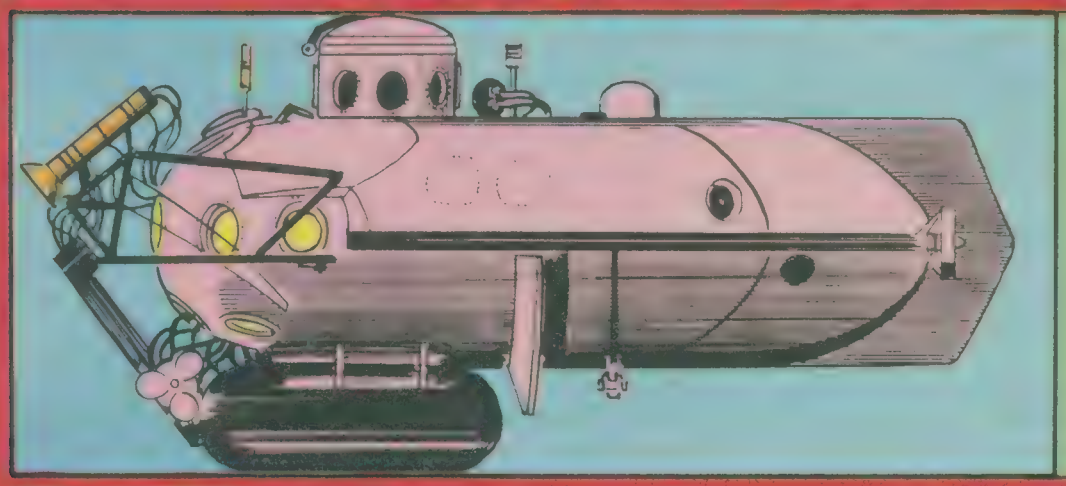
Још од времена када је у водама Нове Енглеске заувек потонула подморница „Трешер“ (1963) почело је да се размишља о „подморничним чамцима за спасавање“ који би се користили за помоћ посадама настрадалим у дубинама преко 300 метара, где је класично Макеново звоно неупотребљиво. Наравно, ови чамци за спасавање морали су такође бити подморнице. Прва подморница за спасавање поринута је почетком 1969. године у Сан Дијегу, Калифорнија. Назвали су је ДСРВ (скраћеница од речи које у преводу значе: возило за хитну помоћ на великим дубинама). Ова подморница је изузетно лагана и довољно чврсто грађена да може да издржи водени притисак и на дубинама већим од 1500 метара.

ЗА СВЕ

У Флориди је конструисана и већ је у употреби спортска подморница која по величини и тежини одговара једном мањем аутомобилу. Спада у такозвана „мокра возила“. Подморница се при урањању испуњава водом тако да возач на себи мора да има опрему за роњење. Ваздушне коморе за контролу пловидбе имају облик крила, свако величине 2,5 метра. Команде — ручна и ножна педала — сличне су авионским. Може да се спусти на дубину до 35 метара. Труп подморнице је довољно тежак да обезбеди њено мировање на дну, док се поклопац аутоматски отвара и омогућава пилоту да исплива. Већ се страхује да ће ове мале подморнице бити права подводна саобраћајна напаст.

Људи су раније само уз помоћ ронилачке опреме или исушивањем могли да обаве контролу великих подземних цеви којима се градови снабдевају пијаћом водом. Данас за ову сврху може да послужи специјална подморница величине 3,5 × 2 метра. Французи је већ користе за контролу цевовода који Марсеј снабдева алпаском водом. Веза са површином одржава се хидрофоном. У случају квара посада у подморници може безбедно да проведе пуних 48 часова, што је довољно за пражњење цеви.

Стаклене подморнице, провидне и отпорне на корозију и притисак, биће нешто јединствено у свету технике. За њихову израду користиће се специјално еластично несаломљиво стакло које се добија нарочитим начином загревања и хлађења, односно каљења. Ово стакло под притиском затвара све поре на саставима и постаје још јаче. Два типа стаклене подморнице већ су у експерименталној фази. Један је цилиндричног облика а други са пловећим ваљцима и мостом у облику кугле. Стакло помешано са титанијумом користи се за израду модула планираних за градњу подводних станица на дубини од 2000 метара.

ХИТ - СТРАНА

СПЛИТ 80

Првог викенда у јулу, већ по традицији, у Сплиту су се по двадесети пут окупила најпознатија имена домаће забавне музике. Организатори су одлучили да једно вече буде ретроспективно нада ћемо се подсетити на оне најуспешније хит-нумере са овог нашег популарног фестивала. Тако ће данас, 4. јула, са сплитске пијаце одјекивати добро знане ноте. Част да први отвори ово занимљиво вече припала је Златну Пејаковићу и прошлогодишњој победничној композицији »Љету је м[illegible] крај". Затим ће „Неверу" извести Тома Бебић, да би потом у специјално припремљеном потпурију наступили и остали домаћи интерпретатори. Тако ће фестивалске хитове изводити Ибрица Јусић, Мери Шепаревић, Тони Кљаковић, Срђан Брешковић, Иво Патлера, Делфини, Мило Хрнић, Љупка Димитровска, Ђорђи Перузовић, Марушка Калођера, Дубровачки трубадури, Про арте, Радојна Шверко, Мери Цетинић, Ђани Маршан, Мини Јевремовић, Тереза Кесовија, Нови фосили, Пепел ин нри, Оливер Драгојевић, Мишо Ковач, Арсен Дедић, Звонко Шпишић. Сви они ће нас још једном подсетити на композиције са претходних фестивала. Од композитора, на овој ретроспективи Зденко Рушић биће најзаступљенији чак са 11 песама.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЈЕДИНА МОЈА

Музика: **Никица Калођера**
Текст: **Крсте Јурас**
Пева: **Мики Јевремовић**

Композиција је изведена на сплитском фестивалу 1978. године и освојила друго место публике, а извођач Мики Јевремовић добио је награду за најбољу интерпретацију. Ова песма биће изведена и на ретроспективној вечери.

Ниједна лука, ниједан брод,
ниједно море јужно,
ниje те вриједно, једина моја,
све је то страно и тужно.

Ниједна пјесма не носи мир,
ниједна не заболи,
док ноћ с тобом враћа ми свијет
данима вјетра и соли.

Ти си у тами свјетло што лута
једино свјетло, једина боја,
ти си на крају свакога пута
једина, једина моја.

Једина лука, једини брод,
и једино море плаво
у твом су срцу, љубави моја,
једино стварно и право.

На твоме длану лежи мој свијет,
под небом твога ока,
пред усном твојом, увалом сунца,
узмичу мора дубока.

ЖАРКО ПЕТРОВИЋ

„Серенада Београду" назив је велике плоче познатог композитора Жарка Петровића. Бројна су признања уручена Петровићу за његов композиторски рад, а део тих успелих остварења представљен је и на ЛП-ију „Серенада Београду". То је уједно и насловна нумера коју изводи Боба Стефановић, док остале песме интерпретирају Здравко Чолић, Бети Ђорђевић, Аница Зубовић, Лола Новаковић, Кемал Монтено, Ђорђе Марјановић и други.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ТИТОГРАДА

Након подужег затишја у Титограду је почела са радом нова група МАКАДАМ. Основана је прије неколико мјесеци и чине је петорица младића. МИРСАД СЕРХАТЛИЋ (соло-гитара и соло-пјевач), МИОДРАГ РАДОЊИЋ (бас-гитара), ЈОСИП КЕСТНЕР (бубњеви) и клавијатуристи САВИНО БАТАНОВ и ЗЛАТКО ЗАКРЕЈШЕК, а сви су уједно и пратећи вокали.

За разлику од многих титоградских група, МАКАДАМ изводи само своју музику, а стварају је сви његови чланови. За кратко вријеме свог постојања написали су више од двадесет композиција од којих се десет нашло на њиховом првом ЛП-ију који је издала Продукција плоча РТБ. Нумере „Домовина, моја мати", „Ако не теби" и „Као је човјек сам" могу се чути и на радио-таласима. Највећи број текстова за мелодије МАКАДАМА написао је Милан Перић. Група је већ припремила материјал за двије сингл-плоче које ће такође издати ПГП РТБ.

Бранка Пајковић,
Хотска 3.
Титоград,
(хонорар 150 дин).

ГЕНЕРАЦИЈА 5

Београдска рок-група ГЕНЕРАЦИЈА 5 за веома кратко време успела је да својим стилом и квалитетом придобије бројне поклонике. Две изузетно успеле сингл-плоче групе предста

лале су визу за реализацију првог самосталног ЛП-ија.

Продуцентска кућа Радио-телевизије Београд изишла је у сусрет овом младом саставу тако да је материјал већ снимљен и плоча се може појавити у продаји већ

ПОЛ МАКАРТНИ
(PAUL MACCARTNEY)

Судбина највећег састава свих времена, енглеске групе БИТЛС (THE BEATLES) добро је позната љубитељима битмузике. После дефинитивног распада групе априла 1970. године четворица ливерпулских чупаваца одлучила су да започну, свако за себе, солистичку каријеру. Разишли су се, слободно можемо рећи на четири стране света да би са променљивим успехом егзистирали у несигурном свету шоу-бизниса. Ако се тражи онај који је од њих у томе највише успео, онда је то свакако ПОЛ МАКАРТНИ који са својим саставом ВИНГС (WINGS) постиже велике успехе.

Пол Макартни је рођен 18. јуна 1942. године у Ливерпулу. У школи је био један од најбољих ученика, са изузетним смислом за уметност, посебно музику. Када му је 1956. године умрла мајка, за Пола наступају тешка времена. Веома привржен мајци, никако није могао да преболи овај губитак. Нагло попушта у учењу и утеху тражи у друговању с гитаром која му је у то време, како је касније говорио, била једини искрени пријатељ. Када се спријатељио са Џоном и почео да свира у његовој гру-

пи КВОРИМЕН (QUARRYMAN), одлучио је да потпуно напусти школу и посвети се музици. Овај тренутак остаће забележен у свим рок-енциклопедијама јер је тандем Леон-Макартни у историји популарне музике одиграо најзначајнију улогу. Пол, типичан баладер, даровао је љубитељима поп-музике велики број композиција. Многе од њих се и данас, петнаест година после настанка, слушају с великим задовољством. Своје вредности Пол и данас доказује када сам — без Џона, Ринга и Џорџа — одушевљава милионе поклоника добре музике. Са ВИНГСИМА Пол је снимио: »Wild Life«, »Red Rose Speedway", »Band on the Run«, »Venus and Mars«, »Wings at the Speed of Spund«, »Wings Over America«, »London Town« и »Back to the Egg«.

Пол је недавно снимио и соло-сингл „Уздизање (»Coming up"), а ових дана треба да се појави и његов соло ЛП под називом »McCartney II«.

почетком јесени. Рад на снимању материјала трајао је скоро пет месеци, а објављен је у београдском студију 5. Назив албума биће „Долазим за пет минута" и на њему ће се наћи осам композиција. Финално миксовање плоче обавиће се највероватније у Швајцарској, у једном бернском студију где би као продуцент требало да се појави београдски музичар Оливер Мандић.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем добро очуване синглове: »Hooray, Hooray, It's a Holi-Holiday" (BONEY M), Опрости ми, папе" (Оливер Драгојевић), (»How Deeo Is Your Love« (BEE GEES), »Don't Let Me be Misunderstood« (SANTA ESMERALDA AND LEROY GOMEZ).

Марин Лушић,
Зара ББ,
51262 Краљевица

Имам велик број сингл и ЛП плоча домаће и стране производње које бих жељела продати. Цијена по договору. У обзир долази и замјена.

Наташа Илић,
Моше Пијаде 16 а,
43300 Копривница

Продајем очуване ЛП плоче: „1941" (КОРНИ ГРУПА), „Странице нашег времена" (СМАК), ЛП Зденке Ковачичек, „Бум поп-фест 73" (дупли албум), „Само жена" (Габи Новак) и »Visions of the Beyond« (MAHAVISHNU ORCHESTRA).

Милорад Додић,
37246 Милутовац

Продајем одлично очуване плоче домаће и стране производње. Да напоменем само неке од група и певача: GREATFUL DEAD, PINK FLOYD, ALLMAN BROTHERS, Bob Dylan, JETHRO TULL, Quincy Jones итд. Заинтересованим шаљем списак

Миодраг Бошковић,
Љењинов булевар 93,
81000 Титоград

Продајем добро очуване ЛП плоче следећих извођача: Tina Turner, URIAH HEEP, YES, ПАРНИ ВАЉАК, Demis Roussos, ROCK'N ROLL CLUB III, Joe Cocker итд. Продајем и око 40 синглова. У обзир долази и замена.

Ранко Трипић,
78434 Н. Лишња

Желео бих да купим следеће плоче: „Мртво море" (КОРНИ ГРУПА), „Не дај се, Инес" (Раде Шербеџија) и било коју плочу групе APHRODITE'S CHILD.

Саша Митић,
Шумадијска 5,
18210 Житковац

Мењам или купујем следеће плоче групе STATUS QUO: »Pigturesque Matchstikable Messages«, »Status Quotation«, »Ma Kelly's Greasy Spoon«, »Dog of Two Head«, »Piledriver«, »Glden Hour of Status Quo«, »Hello", »Quo«, »On the Level«, »Golden Hour of Status Quo, vol. 2«, »Blue for You« и »Status Quo Live«. У замену дајем ЛП плоче група URIAH HEEP, ABBA, MUPPET SHOW, SUPERTRAMP, ПОКЕРИ С МОРАВУ, KRAFT WERK, СМАК, Ted Nugent и ЛП BEATLESA.

Небојша Кујунџић,
III стамбени блок 4,
38000 Приштина

Желео бих да у својој дискотеци имам следеће плоче: „Сексн дама" (Слађана Милошевић), »Man Machine« (KRAFTWERK), »Yesterday« (BEATLES), »In the Rain" (BONEY M) и »The Trojan Horse« (LOVE). У замену дајем стрипове и значке.

Јохан Хагелкрис,
Моше Пијаде 41,
21238 Чуруг

МОЈ ИЗБОР

ЂОРЂЕ ДИШЛЕНКОВИЋ има осамнаест година и живи у Скопљу. Воли диско, панк и ска музику. У његовом избору нашле су се следеће композиције:

ДОМАЋЕ

1. СТРАНИЦА ДНЕВНИКА — Парни ваљак ▶
2. БИТИ РУЖАН, ПАМЕТАН И МЛАД — Пекиншка патка
3. ТЕТРАПАК — Метак
4. ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ — Рани мраз
5. БИТАНГА И ПРИНЦЕЗА — Бијело дугме

СТРАНЕ

1. ONE STEP BEYOND — Madness ▶
2. ANOTHER BRICK IN THE WALL — Pink Floyd
3. THE ORIGINAL DISCO MAN — James Browvn
4. ARE FRIENDS ELECTRIC — Gary Numan
5. SHINE ON YOUR CRAZY DIAMOND — Pink Floyd

АДРЕСЕ:

AMANDA LEAR,
Postfach 800 149,
80000 München 80,
Deutsche Bundes Republik.

OLIVIA NEWTON JOHN
c/o Rogers &Cowan,
9665 Wilshire Blvd.,
Beverly Hills,
Cal. 20212/ USA.

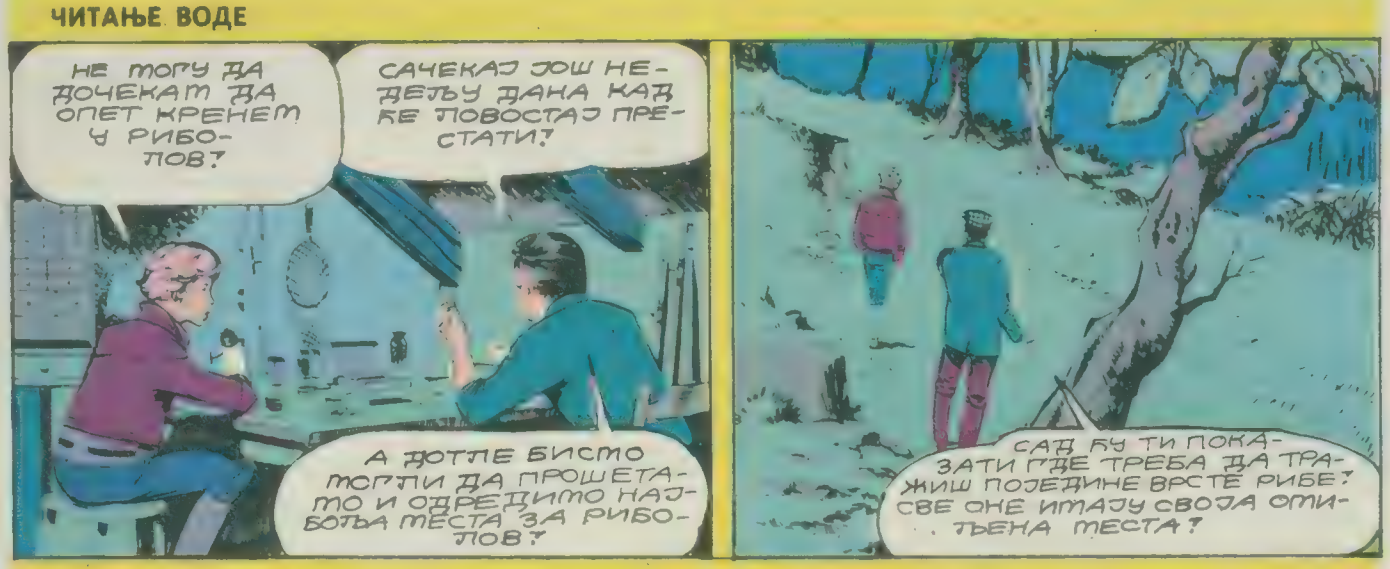
ПРЕПАРИРАЊЕ (1)

ХОЋЕШ ЛИ ДА ТЕ НАУЧИМ КАКО ДА ПРЕПАРИРАШ ГЛАВУ ШТУКЕ?
НАРАВНО!
ГЛАВУ ТРЕБА ОДСЕЋИ ДОВОЉНО ДАЛЕКО ОД ШКРГА! ОВАКО?
ОНДА ТРЕБА УЗЕТИ ТАЧНЕ МЕРЕ КАКО БИСМО ЈОЈ САЧУВАЛИ ПРИРОДНУ ВЕЛИЧИНУ?
НАЈТЕЖЕ ЈЕ ОДСТРАНИТИ УНУТРАШЊИ САДРЖАЈ, А ДА СЕ ПРИ ТОМ НЕ ОШТЕТИ КОЖА!
НАПРАВИТИ ПРОРЕЗ ИСПОД ШКРГА И КРОЗ ЊЕГА ИЗВУЋИ МЕСО!
ЗАТИМ ИСЕЋИ ДРВЕНУ ОБЛИЦУ КОЈА МОРА ОДГОВАРАТИ ДИМЕНЗИЈАТА ГЛАВЕ!
У ЊУ ЗАКУЦАТИ ЧЕЛИЧНИ КЛИН КОЈИ ТРЕБА ДА БУДЕ ЗАШИЉЕН НА ОБА КРАЈА!
ШИЉАК ТРЕБА УВЛАЧИТИ У ШУПЉИНУ КИЧМЕНОГ СТУБА СВЕ ДОК СЕ КОЖА НЕ НАВУЧЕ НА ОБЛИЦУ!

ПРЕПАРИРАЊЕ (2)

ПРИЧВРСТИТИ КОЖУ ГЛАВЕ ЧИОДАМА КОЈЕ ТРЕБА УКУЦАТИ ОКО ОБЛИЦЕ!
ИСПОД ШКРГА СТАВИТИ ТАЛОВАТЕ!
ГРУДНА ПЕРАЈА ДОБРО РАШИРИТИ И ЗАКАЧИТИ ИХ ЧИОДАМА ЗА ПЛОЧИЦУ! ОВАКО?
ЗАТИМ ОТВОРИТИ УСТА И ПОДУПРЕТИ ВИЛИЦЕ ШТАПИЋЕМ!
ГЛАВУ ОСТАВИТИ У РАСТВОРУ ВОДЕ И ФОРМАЛИНА ТРИ ДО ЧЕТИРИ НЕДЕЉЕ, А ЗАТИМ ЈЕ ОСУШИТИ НА ВАЗДУХУ!
СТАВИТИ СТАКЛЕНЕ ОЧИ И ПАЖЉИВО ПРЕЛАКИРАТИ ГЛАВУ!
КАДА СЕ ЛАКО ОСУШИ, ПОСТАВИТИ ГЛАВУ НА ДРВЕНУ ПЛОЧУ И ЗАКАЧИТИ НА ЗИД!
ПОКУШАЋУ ТО И САМ ДА УРАДИМ! АТИ, ПРВО МОРАТ ДА УЛОВИМ НЕКУ ВЕЛИКУ РИБУ!

ЧИТАЊЕ ВОДЕ

НЕ МОГУ ДА ДОЧЕКАМ ДА ОПЕТ КРЕНЕМ У РИБОЛОВ!
САЧЕКАЈ ЈОШ НЕДЕЉУ ДАНА КАД КЕ ПОВОСТАЈ ПРЕСТАТИ!
А ДОТЛЕ БИСМО МОГЛИ ДА ПРОШЕТАМО И ОДРЕДИМО НАЈБОЉА МЕСТА ЗА РИБОЛОВ!
САД ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ ГДЕ ТРЕБА ДА ТРАЖИШ ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ РИБЕ! СВЕ ОНЕ ИМАЈУ СВОЈА ОМИЉЕНА МЕСТА!

ГДЕ СЕ КРИЈУ ГРГЕЧИ

ЕВО ГДЕ МОЖЕШ НАЋИ ГРГЕЧЕ? ОВА ГРАБЉИВИЦА ИМА ЛЕПЕ ПРУГЕ ПО ТЕЛУ!
ЗАШТО СЕ СКУПЉА БАШ НА ОВОМ МЕСТУ?
ЈЕР СЕ УГЛАВНОМ ХРАНИ СИТНОМ РИБОМ И ВРЕБА ЈЕ ИЗ МРАЧНИХ МЕСТА И ПУКОТИНА У КАМЕЊУ!
КАД СИТНА РИБА ИСКАЧЕ НА ПОВРШИНУ, ЗНАК ЈЕ ДА СЕ ТУ НАЛАЗИ ВЕЛИКИ ГРГЕЧ!

МА ШКО РИБО

ИСТИНИТО
ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ

САМОСТА — ПАЖЉИВО

Често су за риболов погодна места мостови и насипи. Међутим, веће рибе уловљене са ових места често се са удице откаче у ваздух, што највише важи за клена, бодорку и деверику.

КАМЕН ЗА ОШТРЕЊЕ

Удице се током употребе иступе, па је потребно, ради успешнијег риболова, њихов врх с времена на време прегледати и наоштрити. То се набавке у продавницама риболовног материјала. У недостатку ових средстава, врх удице могуће је зашиљити и обичним каменом.

ХРАНА ЗА ЦРВИЋЕ

Црвићи су један од најпопуларнијих мамаца. Да би дуже остали живи и добри за употребу, кутију са њима треба ставити на хладно место или у фрижидер. Црви, у ствари, ларве муве, најбоље се прехрањују брашном, при чему губе непријатан мирис. Наравно, поклопац кутије мора да је избушен да би црвићи имали ваздуха, али рупице морају да буду такве да се ларве не могу кроз њих. Уколико се ово догоди, размилеће се по стану или осталом риболовачком прибору, а после неколико дана све ће да буде пуно — мува.

ШТУКА — САМО СА „САЈЛОМ"

Неискуснији риболовци лове штуке са удицом везаном за најлон, али често, иако им се плен закачи, остану без њега. Зашто? Штука својим бројним и врло оштрим зубима једноставно пререже и добри најлон и побегне са удицом у устима. Зато се удица, најчешће трокрака, веже прво за такозвану „сајлу", 15-20 сантиметара дугачко, танко жичано уже које се онда причврсти за најлон. Ловећи на овај начин, риболовац има много више могућности да штуку извуче на обалу или у чамац.

...ЛА ...ЗЛА ЛОВА

12

ПРИПРЕМА
Ing.
М. ЂОНИЋ

ВЕЛИКИ СКАКАЧ

Бели амур по облику највише подсећа на клена. Нарасте до 50 килограма тежине и може да буде дугачак до метар и по. Због јаких кераја и врло снажног тела, може да скочи до два метра увис! Са лакоћом цепа и ломи готово све риболовне алате. Захваљујући тим особинама, овај биљосед је прво цењен код матер теких риболоваца који лецање амура упоређују са ловом на лосося или младице.

САМО НА ДУБИНИ

Омуљ воли да ради и по хладном времену, али само на дубини.

КАДА ЈЕДЕ ШАРАН?

Ова популарна риба у пролеће добро иде на глисте, а у лето и јесен на житарице и ватњак.

...И У БИОГРАДСКОМ ЈЕЗЕРУ

...ом живи у сливу Црног и Егејског мора, а у ...едранском сливу само у Биоградском језеру.

ВАЖНА ЈЕ БОЈА

Боја одеће риболовца треба да је прилагођена боји воде и околине. Наиме, сувише затворене и отворене боје лако падају рибама у очи па је тим и успех мањи. Најбоља је зелена или сива боја одеће коју рибе теже уочавају.

ШТА ВОЛИ ШТУКА?

Изразита грабљивица, штука једе готово све што се креће у води. Од рибљих врста, најчешће се храни црвенперком, бодорком и бандаром (прегечом) па, према томе, ове рибе треба ...тављати на удицу као мамац за штуку.

ЛОВ НА ШАРАНЕ И ЛИЊАКЕ

А ШТА ЋЕМО ОВДЕ ЛОВИТИ?
ТУ ИМА ВЕЛИКИХ ЛИЊАКА И ДЕБЕЛИХ ШАРАНА КОЈИ СВОЈУ ХРАНУ НАПАЗЕ У ТУЊЕВИТОМ ДНУ ЈЕЗЕРА?
У КОЈЕ ДОБА СЕ НАЈБОЉЕ ЛОВЕ?
У РАНО ЈУТРО И У СУМРАК И ТО У ТОПЛИМ ЛЕТЊИМ МЕСЕЦИМА?
ЗА ОБЕ ВРСТЕ ПОТРЕБАН ТИ ЈЕ ДОБАР ШТАП? ЛИЊАК СЕ НАЈЧЕШЋЕ ЛОВИ НА ПЛОВАК И СА УДИЦОМ ПРИ ДНУ, ДОК СЕ ШАРАНИ ЛОВЕ УДИНАМА СРЕДЊЕ ВЕЛИЧИНЕ?

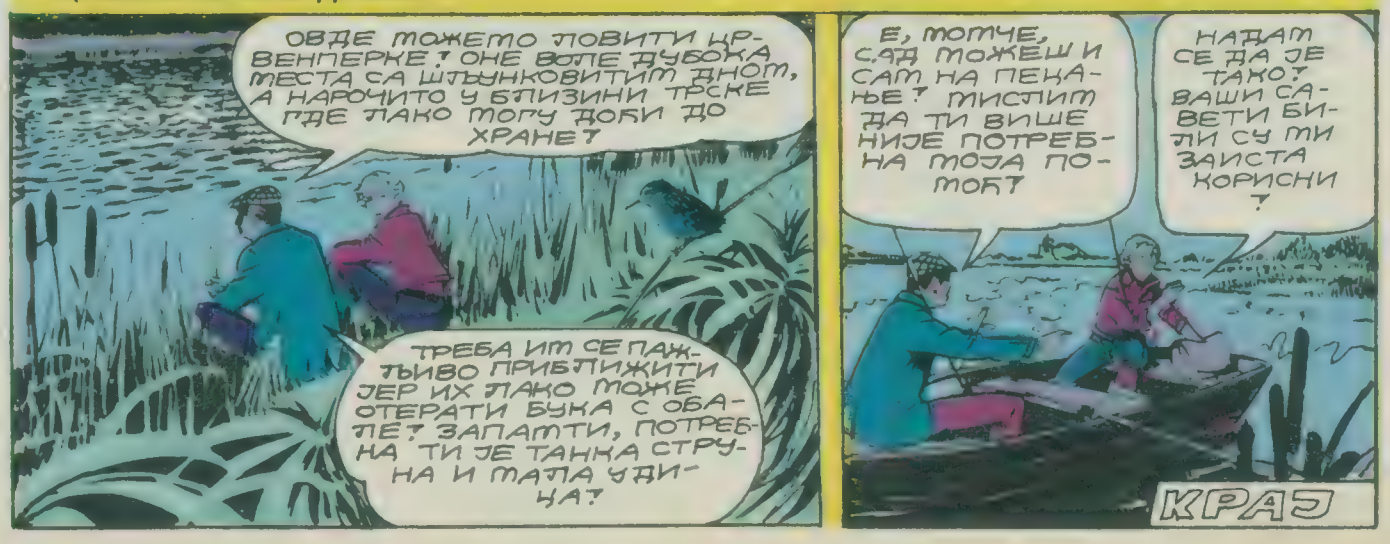
БЕЛИЦЕ У ПЛИЋАКУ

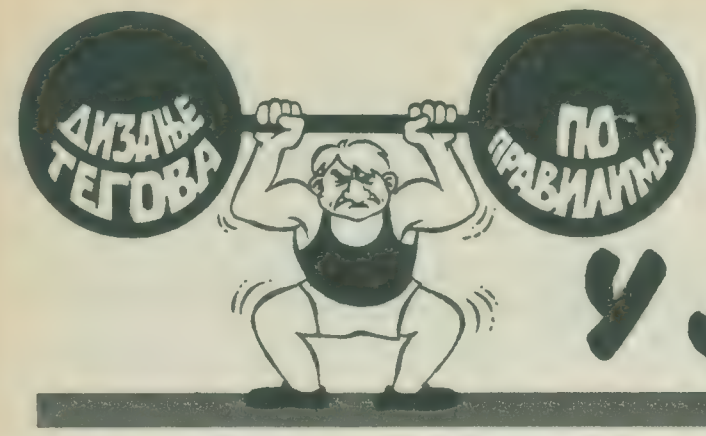

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СУ ВЕОМА БРЗЕ?
ВИДИШ ЛИ КАКО ЈЕ ВОДА УСТАЛАСАНА КОД ОНОГ ШТЪУНКОВИТОГ ПЛИЋАКА? ТУ СЕ СКУПЉАЈУ БЕЛИЦЕ? ХРАНЕ СЕ ИНСЕКТИМА И ТУШИЦАТА КОЈЕ СТРУЈА НАНЕСЕ?
ДОБРО? ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ПРЕСТАНЕ ПОВОСТАЈ?
ТАЧНО? ПОТЕЖЕШ УДИЦУ ТЕК КАД ПЛОВАК ЗАРОНИ ТРИ-ЧЕТИРИ ПУТА? ТРЕБА ДОБРО ДА СЕ ИЗВЕШТИШ ДА БИ МОГАО ДА ИХ ХВАТАШ?

ЛЕЊИ КЛЕНОВИ

ОВДЕ МОРА ДА ИМА КРУПНИХ КЛЕНОВА? ОНИ ВОЛЕ МИРНА МЕСТА ИСПОД ДРВЕЋА И ЖБУЊА?
ОБИЧНО ЧЕКАЈУ ДА ИМ ПЛЕН САМ ДОЂЕ? ТО СУ НАЈЧЕШЋЕ ИНСЕКТИ ИЛИ ГУСЕНИЦЕ КОЈЕ ПАДАЈУ С ДРВЕЋА У ВОДУ?
ТРЕБА ЛИ ОНДА И НАШ МАТАК ДА ОТПЛОВИ ДО ЊИХ?
ТАЧНО? ДАЛЕКО ЗАБАНИТО ПЛОВАК И ПУСТИТО ГА ДА САМ ОТПЛОВИ ДО КЛЕНА?

ЦРВЕНПЕРКЕ ВОЛЕ ДУБИНУ

ОВДЕ МОЖЕМО ЛОВИТИ ЦРВЕНПЕРКЕ? ОНЕ ВОЛЕ ДУБОКА МЕСТА СА ШТЪУНКОВИТИМ ДНОМ, А НАРОЧИТО У БЛИЗИНИ ТРСКЕ ГДЕ ЛАКО МОГУ ДОЋИ ДО ХРАНЕ?
ТРЕБА ИМ СЕ ПАЖЉИВО ПРИБЛИЖИТИ ЈЕР ИХ ЛАКО МОЖЕ ОТЕРАТИ БУКА С ОБАЛЕ? ЗАПАМТИ, ПОТРЕБНА ТИ ЈЕ ТАНКА СТРУНА И МАЛА УДИЦА?
Е, МОТЧЕ, САД МОЖЕШ И САМ НА ПЕКАЊЕ? МИСЛИТ ДА ТИ ВИШЕ НИЈЕ ПОТРЕБНА МОЈА ПОМОЋ?
НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ТАКО? ВАШИ САВЕТИ БИЛИ СУ МИ ЗАИСТА КОРИСНИ?
КРАЈ

РЕКОРД У ЈЕДНОМ ЗАМАХУ

✻ ПОДИЈУМ

Квадрат. Такмичења се одржавају на посебном подијуму величине 4 м х 4 м, направљеном од дасака дебљине од 8 до 12 цм.

✻ РЕКВИЗИТИ

Справа коју дижу такмичари има осовину 220 см дугачку, 28 мм дебелу и 20 кг тешку. Тежина справе се повећава додавањем плоча са обе стране.

✻ ПЛОЧЕ

Причвршћују се на осовину затварачима тешким 2.5 кг. Комплет справе за дизање тегова има 4 плоче по 20 кг, две плоче по 15 кг, 2 плоче по 10 кг, две плоче по 5 кг, две плоче по 2,5 кг, 2 плоче по 1,25 кг, четири плоче по 0,5 кг, четири плоче по 0,1 кг и две плоче по 0,05 кг. Укупна тежина комплета (урачунавајући осовину и затварače) износи 175 кг.

✻ СИГНАЛИ

Постоје три сигнална светлосна уређаја или по три црвене и беле заставице за тројицу судија. Црвено светло (или црвена заставица) — знак да је покушај промашен, а бело светло (или бела заставица) — знак да је покушај успео.

✻ ОПРЕМА

Спортски трико (гаћице и мајица у једном делу). Суспензор. Спортске ципеле. Бандажа на зглобовима шаке и скочним зглобовима. Појас до 10 цм ширине да се спрече повреде кичмене мождине и ојача ослонац у леђима где је највећи притисак.

✻ МЕРЕЊЕ ТАКМИЧАРА

Почиње два часа пре такмичења — за сваку категорију посебно.

✻ КАТЕГОРИЈЕ

Такмичења се одржавају у десет тежинских категорија. До 52 кг — мува, до 56 — бантам, до 60 — перолака, до 67,5 — лака, до 75 — средња, до 82,5 — лакотешка, до 90 — средњотешка, до 100 — полутешка, до 110 — тешка, преко 110 — супертешка. Називи нису званични, али су уобичајени.

✻ ДИСЦИПЛИНЕ

Такмичење у две дисциплине: 1) трзај (оберучни) и 2) избачај (оберучни)... Сабирањем најбољих резултата у ове две дисциплине утврђује се резултат у олимпијском БИАТЛОНУ на основу којег се одређује пласман такмичара.

✻ ТРЗАЈ

Може се извести на два начина: а) помоћу раскорака и б) помоћу дубоког чучња... Код трзаја ниједан део тела не сме дотаћи подијум. Тегови се подижу у једном замаху до финалног положаја. Такмичар ту мора да фиксира справу са паралелно постављеним стопалима до знака да је положај успео или не.

✻ ИЗБАЧАЈ

Састоји се из два дела: а) доношење тега на груди и б) избачај тега са груди... Оба ова дела такмичар може изводити техником раскорака или техником почучња. У финалном положају, руке и ноге морају бити потпуно испружене. Стопала паралално постављена. Такмичар спушта тегове из финалног положаја кад потпуно умири све делове тела и добије сигнал од судија.

✻ НЕУСПЕО ПОКУШАЈ

Судије проглашавају неуспелим покушајем онај незавршени покушај дизања у коме су тегови прешли висину колена.

✻ ПОВЕЋАЊЕ ТЕЖИНЕ

Тежина тегова се повећава постепено тако да прво наступају такмичари који дижу мање тежине. На свим такмичењима тежина се повећава за 2,5 кг осим за покушаје рекорда ван конкуренције.

✻ ДВА МИНУТА

Такмичару се дозвољава за припрему време од два минута од тренутка прозивке до покушаја Кад ово време истекне биће опомењут. Кад истекне и трећи минут, такмичар се елиминише.

✻ ПОКУШАЈИ

Такмичар има право на три покушаја дизања у свакој дисциплини. Жири одобрава четврти и пети покушај уколико се такмичар приближи рекорду са малом разликом (а не више од 10 кг). Четврти покушај, као и резултат постигнут у том покушају, не улази у олимпијски биатлон, већ му се рачуна као покушај ван конкуренције.

✻ РЕКОРДИ

Национални или интернационални рекорд биће признат ако је премашен за 500 гр. Све тежине испод 500 гр неће се признати.

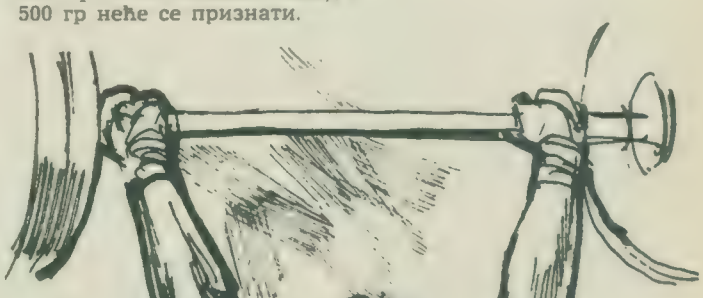
✻ ЗНАКОВИ

Суђење по међународним правилима: а) три (или два) бела светла — покушај је успео, б) три (или два) црвена светла — покушај није успео, ц) три (или две) позитивне одлуке судије ако се рекорд поставља на такмичењу на коме нема светлосних уређаја.

✻ СУДИЈЕ

Главни судија је на средини подијума, 6 метара од центра, а двоје других судија су са стране. Одлуке се доносе већином гласова, а на њих нема право жалбе (коначне су).

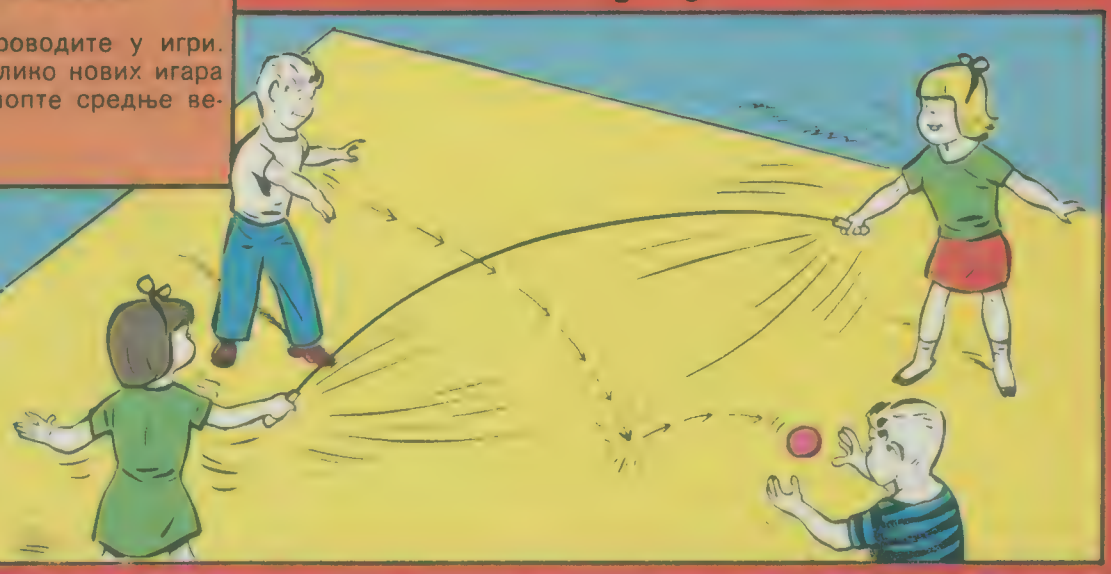
(Из књиге Дарка Шаренца „Џепни лексикон 25 спортова“)

НОВЕ ИГРЕ С ЛОПТОМ

Дошао је распуст па сигурно цео дан проводите у игри. Да се што лепше забавите, научићемо вас неколико нових игара које се играју напољу. Потребне су вам само лопте средње величине.

ЛОПТА ПРЕКО КОНОПЦА

За ову игру потребна су 4 играча. Два играча окрећу конопац за прескакање, а друга два бацају лопту која мора да се провуче испод конопца пре него што он додирне земљу. Такође треба водити рачуна да се лопта баца у центар.

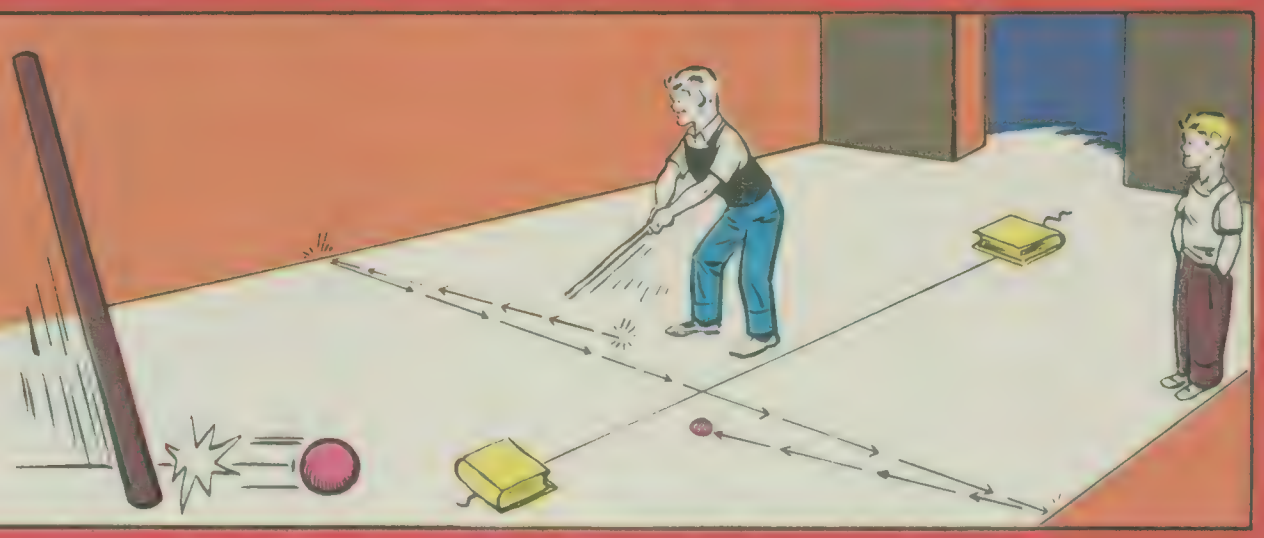
ВОЂЕЊЕ ЛОПТЕ

У овој игри може да учествује неограничен, али паран број играча. Са старта крећу два по два такмичара који треба да трче и при томе воде лопту до циља. Из даљег такмичења испада онај учесник који испусти лопту.

ОД ЗИДА ДО ЗИДА

Поред лопте, за ову игру потребан вам је дебљи штап, канап и две теже књиге. На неком ужем простору, између два зида, положите канап на средину и затегните га између две књиге, као што је то приказано на цртежу. Играч удара лопту штапом, она затим треба да се одбије о један, па о други зид. Играч, чија се лопта заустави ближе конопцу, добија десет поена. Побеђује онај који први сакупи сто поена.

ЛОПТА У КОРПИ

На средину игралишта поставите корпу за отпатке. Играчи (сваки са својом лоптом) треба да стану у угао и на знак за старт крену ка центру водећи лопту. Такмичар који први убаци лопту у корпу добија десет поена. Побеђује онај који у девет покушаја сакупи највише бодова.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

УЉЕЗ

ТЕД ТОМАС

ЗАР ЈЕ МОРАЛО ДА СЕ ДОГОДИ БАШ САДА И ОВДЕ ОНО ШТО СЕ МОГЛО ДОГОДИТИ КРОЗ МИЛИОН ГОДИНА?

Макс је затекао последње уже и измакао се да погледа шта је урадио. Ракета је била покривена са свих страна, добро заштићена од ветра и кише; издржаће десет дана његовог риболовачког одмора. Одвукао је велику торбу до врха благе падине и окренуо се према ветру. Зажмурио је, одлажући за тренутак поглед на познати призор, а онда отворио очи. Све је било као пре.

На мање од пет стотина метара пространо се море, таласа белих, пенушавих, лепљивог изгледа, ивица заравњених ветром. Над њима је лебдео добрих петнаест метара дебео сивкасти појас водене прашине. Јак ветар доносио је ситне капљице чак до Макса коме се стегло грло кад је осетио њихов слан мирис. Прешао је погледом преко голог кршевитог острва. Ничег да поквари ову дивоту.

Макс је бацио торбу на леђа, узео у руку харпун и кренуо даље. Пријало му је што се опет налази на овој планети.

★★★

Тешко је напредовао. Готово одмах осетио је у вратним мишићима бол од терета велике торбе на леђима али је из искуства знао да може да издржи читав дан хода. Понекад се поштапао харпуном али од тежине торбе једва је дизао руку. После два сата хода решио је да се одмори.

Сео је, завалио се и загледао у облаке. Силазак кроз те облаке био је узбудљив као и увек. Сунце је постепено ишчезавало што је ракета дубље тонула у слојеве белине богате угљендиоксидом. Опколили су га ветрови и облаци, хучало је и завијало на све стране око његовог усамљеног брода. Већ мало ниже налазило се царство кисеоника и воде. Кроз циновске таласе помаљала су се овде-онде стеновита острвца.

Макс се насмешио. Пријало му је што је сам, што не мора да се напреже и разговара с људима.

Било је време да се крене даље. Макс се погнуо напред, пребацио каишеве преко рамена, исправио се и пошао. Док се одмарао, мишићи су му се укрутили али је знао да ће се убрзо поново размрдати.

Сат касније почела је киша налик на водопад. Макс је набацио на главу гњурачку кацигу која му је висила око врата и наставио да шљапка по води. Видљивост је била свега метар-два те се оријентисао према компасу уграђеном у кацигу. Опет је био затворен у свом малом свету. Осећао се јак и сигуран.

Прошло је пола сата и Макс је оценио да је близу места где треба да скрене. Не желећи да га промаши, одлучио је да седне и сачека престанак кише. Било му је савршено угодно док је киша добовала по његовој кациги и непромочивом оделу и пљуштала по стању. Осећајући како му се заморени мишићи полако опуштају, са уживањем је пијио у водени зид испред себе. Онда је заспао.

★★★

Пробудила га је изненадна тишина: киша је престала. Макс је збацио кацигу и удахнуо влажан ваздух. С десне стране, где је почињало море, штрчао је на непуних пет стотина метара Максов репер-мрка стена у облику цилиндра. Макс се толико обрадовао да је себи наглас честитао:

„Савршена оријентација!"

Звук сопственог гласа тргао га је и он се осврнуо. То га је натерало да се насмеје. Кикотао се све гласније, уживајући у звуку свог смеха. Онда је устао и почео да силази ка мору. Петнаест минута касније стигао је на место где је увек камповао.

Било је налик на велики, с једне стране отворен тигањ, шест метара широк, са метар и по издигнутим ободом. Једна громада на западној страни чинила је близу средишта „тигања" заокрет који је пружао погодно склониште за смештај пољског штедњака. Одатле је почињала савршено равна површина, као поручена за подизање шатора. Макс је видео рупе од својих старих клинова чије су ивице ветар и вода излазили и проширили. На јужној страни обода постојао је метар широк пролаз одакле је узана стаза водила у цик-цак надоле према мору.

Макс је спустио тешку торбу и пришао јужном ободу разгибавајући рамена. Погледао је низ петнаестак метара дугачку падину на мали затон. Путељак је водио до готово водоравне хриди која се нежно подвијала под морску површину. Таласи, снаге преломљене великим стеновитим зидом који је штрчао са запада, меко су испирали литицу. На овом месту Макс је био изложен пуној снази ветра.

★★★

Осетио је глад. Пре свега морао је да разапне шатор. Бацио је још један жаљубљени поглед на затон и вратио се путељком натраг.

Размотао је шатор, провукао клинове за камен кроз ушице и укуцао их у стену. Извадио је из торбе боцу са ваздухом под притиском и надувао двоструке зидове шатора. Неколико пута је обишао шатор проверавајући га.

Поставио је штедњак и у спремљени тигањ сипао доста исушених јаја и сецкане шунке. Пошто је јело посуо комадићима исушене паприке, захватио је из удубљења у стени мало кишнице, сипао је у тигањ и ставио га над низак пламен. Ваздух је испунио мирис шунке и паприке. Максу је потекла вода на уста.

Онда је ставио воду за кафу. Премазао је бутером два комадића хлеба и пренео храну на место на којем је обично седео. Одатле је могао кроз пролаз у ободу да посматра узбуркани океан.

Јео је споро, прелазећи погледом по свом логору. Смешио се уживајући што је све на месту. Тајна је била у вештом паковању; ствари треба спаковати правим редоследом тако да се свакој нађе место чим се извади.

Тањир је био празан, вода је прокључала и Макс је усуо у њу одговарајућу количину кафе. Пустио ју је да ври тачно осам секунди а онда је измакао суд и дубоко удахнуо јак мирис. Налио је себи велику шољу, ставио две коцке шећера и добро промешао.

Изишао је с кафом кроз пролаз, сео на падину и запалио цигарету. Чинило му се да би овако могао да остане заувек.

Завршио је, уздахнуо и устао. Поглед му је пао на харпун али га је он колебљиво скренуо. Још не. Био је уморан и поспан. Најпре да опере судове и одрема, а онда ће бити свеж за риболов. Иако је управо јео, Макс се облизнуо помишљајући на трилобитско месо.

Сишао је путељком до литице која се спуштала у море. Утрљавао је песак у посуђе све док прсти нису почели да га боле. Затим га је неколико пута оплакнуо, стално проверавајући има ли у воденој скрами још трагова масноће. Најзад задовољан, оплакнуо га је још једном и попео се натраг. Одложио је посуђе и узео убрус, сапун и четкицу за зубе. Пришао је источном ободу свог логора и узверао се преко њега.

Седам-осам метара одатле налазило се велико улегнуће испуњено кишницом. Макс је скинуо непромочиво одело, опрао га и осушио. Брзим покретима истрљао је зубе и насапуњао се. Није желео да га ухвати заиста јак пљусак. Човек без непромочиве одеће могао је ван склоништа да се удави за неколико минута.

Спрао је сапун са себе али није остао ту да се обрише. Са одећом у руци отрчао је натраг до шатора и обрисао се пред улазом. Затим се четвороношке увукао у шатор и у џак за спавање. Седећи проверио је на додир све вентиле за ваздух а онда легао и затворио џак око себе.

„Дивота" рекао је. Дубоко је удахнуо и снажно испустио ваздух. Зарivши главу у јастук, стао је да ослушкује разбијање удаљених таласа и завијање ветра.

„Дивота!" поновио је. Онда је заспао.

★★★

Нешто касније почела је киша. Пробуђен снажним добовањем по шатору, Макс је лежао и слушао. Уз кишу, чуо је и шиштање воде која се сливала у море. Налети ветра мењали су звук добовања кише, час је био снажан и оштар, час мек и пригушен. Хучање таласа се појачавало.

Макс је лежао у топлом и удобном џаку за спавање док је напољу беснела непогода. Овакви тренуци били су најлепши део боравка. Напрегао се да остане будан и слуша, али је ускоро опет утонуо у сан. Спавао је читавих десет сати.

Пробудио се савршено чио. Навукао је непромочиво одело и погледао у небо: блештаво сивило било је увек исто. Сунце се никада није видело, чак ни као светла тачка у облацима.

Макс је удахнуо слан ваздух и протегнуо се. Опет је био гладан — не онако животно као претходни пут већ на пријатан начин, како то бива од свежег ваздуха. Познавао је тај осећај; одсад ће га имати два сата после сваког оброка. Био је то знак привикавања на живот у здравој средини.

Отворио је пире од јабука и умутио мало теста за палачинке. Направио је четири палачинке и употребио остатке да омаже посуду у којој се налазио пире. Ни тигањ није требало прати, те је све само вратио на место.

Сада се осећао спремним да пође у риболов. Прегледао је трозубац на врху харпуна и проверио боцу с кисеоником и гњурачко одело. Причврстио је за појас торбу и још једном прешао погледом по логору. Онда се спустио путељком до обале.

Ушао је право у воду. Намакао је кацигу и наставио да се спушта све док му се површина воде није нашла на пола визира. Застао је на граници између два света, гледајући час у један, час у други. Горњи свет био је празан и шибан ветром, доњи је врвео од живота. Било је необично истовремено посматрати и препуну и сасвим празну средину. Тренутак касније Макс је потпуно утонуо у доњи свет са харпуном на готовс.

★★★

Папрат се њихала као да га зове, из дна су штрчале глатке црне стене. Право испред Макса висио је велики планктон налик на новогодишњи украс са дугачким ружичастим тракама. Стење је било окићено смеђим сунђерима.

Крајичком ока опазио је покрет с леве стране и кренуо у том правцу. Девет малих трилобита њушкало је песак на рубу једне „леје“ папрати. Макс је опрезно отпливао до високе стене и наслонио се на њу чекајући. Где је било малих трилобита, увек су стизали и велики.

Приметио је кретање папрати пре него саму животињу. Када се појавила, Максу је залупало срце. Била је добар метар дугачка — највећи трилобит кога је икада видео. Макс је стегао десну мишицу и пребацио тежину тела на десну ногу. Још једном је одмерио растојање и хитнуо харпун.

Трилобит је приметио покрет његове руке. Окренуо се и стушти натраг у папрат. Трозубац је склизнуо низ дебели оклоп животиње и зарио се у песак.

Макс се спремио да опет нишани, овога пута боље одржавајући равнотежу. Није се ни надао да ће погодити из прве.

Недалеко од једног жбуна усталасаних алги угледао је обрисе повељког трилобита. Пришуњавши се ближе видео је да је то P. metrobus — трилобит са кичмом. Макс му је опрезно пришао. У океанима није било великих животиња и месождера, па ипак су трилобити хитали у заклон на сваки необичан покрет. Мада нису имали чега да се плаше сем шачице риболоваца са Земље, понашали су се као да смрт вреба иза сваке стене. Макс је имао теорију о томе. По његовом мишљењу, такво понашање било је генетски условљено с циљем да се трилобити заштите у идућих четири стотине милиона година, када ће ова врста заиста постати угрожена.

Овога пута пажљивије је гађао и харпун је погодио трилобита у меко ткиво. Ухватио је харпун за други крај и подигао увис животињу која је узалуд махала са својих двадесет пари ногу. Ставио је трилобита у торбу. Створење се сместа умирило у непознатој средини. Макс је наставио лов.

★★★

Није тачно знао када се његова кацига промолила из воде. Падала је тако јака киша да је границу између мора и ваздуха било тешко одредити. Макс је сео на дно у метар и по дубокој води и извукао нож да распори трилобита. Одвојио је месо од штита, расекао га надвоје и вратио у торбу. Потом је устао али, видевши да киша још пада, поново се спустио и опружио по дну. Замишљено посматрајући водену површину, одлучио је да месо испече на роштиљу.

Макс је дремљиво зурио у истачкану површину и само што није утонуо у сан кад је приметио да се све рашчистило. Киша је престала.

Устао је. Јак ветар нагло је променио правац и безмало га оборио. Одгацао је до обале одупирући се ветру. Када је кренуо према путељку, торба, коју је држао заједно с кацигом у истој руци, исклизнула му је. Макс се сагао да је подигне и остао укочен. На тлу је видео **сићушну зелену мрљу**.

Клекнуо је да погледа није ли то обично парче алге које су избацили таласи. Мрља је била широка нешто више од сантиметра. Макс се сагао још ниже и угледао сићушне пипке који су се пружали кроз танак нанос песка и чврсто припијали уз стену.

Бацио је поглед на ивицу воде неколико метара одатле. Овај комадић алге можда је био ван воде и читавих петнаестак дана, **а ипак је живео!** Макс је разрогачио очи. Ово се могло догодити и кроз милион година. **Прва биљка избачена је из мора на копно и ту наставила да живи. Први сићушан корак на путу ка човеку била је ова обична зелена мрља на шачици песка на каменитом острву.** Уљез међу његовим чистим и усамљеним стенама. Макс је буљио са растојања од петнаест сантиметара, очију овлажених од немоћног беса.

Скочио је на ноге и изгазио зелену мрљу ногом, вртећи петом, кидајући сићушне ћелије и размазујући их по стени. Сагао се, сакупио зеленкасту прашину у гомилицу, узео је у шаку, пришао води и хитнуо је што је даље могао. Дивљи ветар вратио му ју је у лице. Макс је посрнуо уназад од силине ветра, саплео се и пао. Од пада је изгубио ваздух. Неколико минута беспомоћно је лежао и дахтао. Најзад је скупио снаге да устане.

Дуго је остао загледан у пучину. Најзад је климнуо главом и рекао:

„У реду. У реду.“

Окренуо се, скупио опрему и попео се путељком да спреми вечеру.

укрштене речи

ДАН БОРЦА

У вили Рибникаревих на Дедињу (град уписати испод **броја 3)** пре 39 година) датум исписати испод **броја 1)** одржана је историјска седница проширеног Политбироа... (скраћеницу уписати испод **броја 2).** Под руководством генералног секретара Комунистичке партије Југославије Јосипа Броза Тита донесена је одлука о општем устанку народа Југославије. Тај дан се признаје као Дан борца.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

ДУТОР: ВЕ-МАК	1	КОШАРКАШКИ КЛУБ ИЗ ВАРЕЗА	ОКРЕТНОСТ, УМЕШНОСТ	ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	ДРЖАВА У АЗИЈИ	ЈЕЗЕРО ИЗМЕЂУ ПЕРУА И БОЛИВИЈЕ	ЗАКОНОМ УТВРДИТИ	МАЂАРСКА ОБЛАСТ У ФР НЕМАЧКОЈ	МРАК, ТАМА
ПОШТЕЊЕ, ВАЉАНОСТ									
ФИЛОЗОФСКИ ПРАВАЦ									
КАТРАН				ОПШТИНСКА ПОДРУЧЈА ЕНГЛ. ПЕВАЧИЦА КИКИ					
МАРЉИВ ЧОВЕК								ПОТПУН, ЦЕЛОКУПАН	
					ДЛАКЕ НА ГЛАВИ ПТИЦА ГРАБЉИВИЦА				
ДЕЛОВИ РУКЕ ЗВУК У МУЗИЦИ				ПРИТОКА УНЕ					МАЛИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ
АРУГО				СТРУКТУРА, САСТАВ ВРСТА ЧАМЦА					
ЗНАК ЗА ЗЛАТО		ДЕО ЗГРАДЕ САЈАМ, ВАШАР						2	
ОСНИВАЧ ЗЛАТНОГ ДУКАТА						ЖЕНСКО ИМЕ ОД МИЉА			
ЗНАК ЗА ЛАНТАН			ЗНАК ЗА СИСАК РОБЕРТ ГРИН			ФРАНЦУСКИ ФИЗИЧАР МАРИОТ	ЗНАК ЗА КРИПТОН		
3	ИМЕ ФИЗИЧАРА ОБЛАКА Б. А.						КРИЛОВ ИВАН		
							ПАБЛО НЕРУДА		
100 m²			ОРУЖАНЕ СНАГЕ ЈЕДНЕ ДРЖАВЕ						

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: СКУПШТИНА, текстилац, сом, кит, уе, БЕОГРАД, привлачан ..., ит, РИ, Хоца, цитат, С, КА, атм, трускати, расколи, Ђ, „Ада“, Та, СС, нитковица, Иво, РАЧИЋ.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 10 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	110,00 динара
6 месеци	220,00 динара
1 година	440,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	220.00 динара
6 месеци	440.00 динара
1 година	880.00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29128 уз обавезну назнаку — НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР „Продаја“ претплата на лист „Политикин забавник“

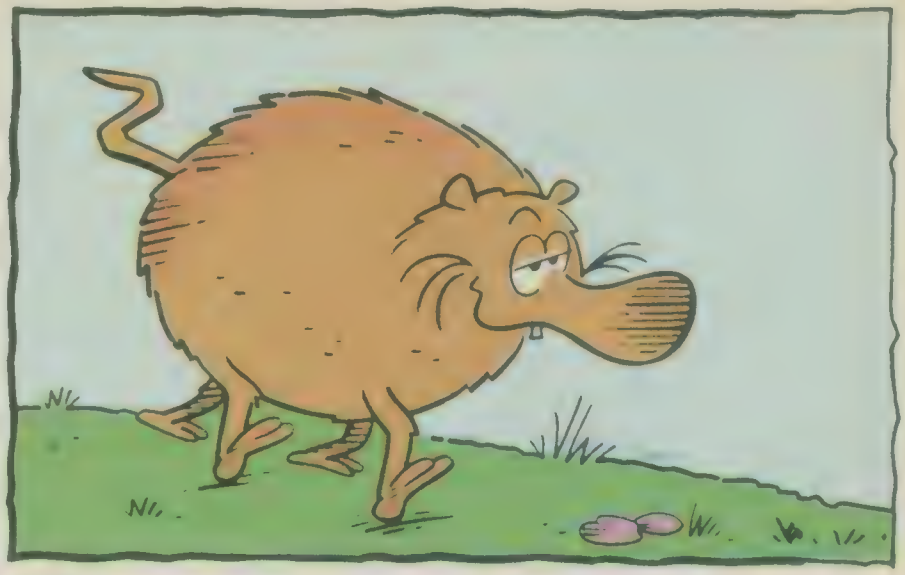
ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	47 —
СР НЕМАЧКА	DM	43.—
ШВЕДСКА	Skr	195.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	193.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	77 -

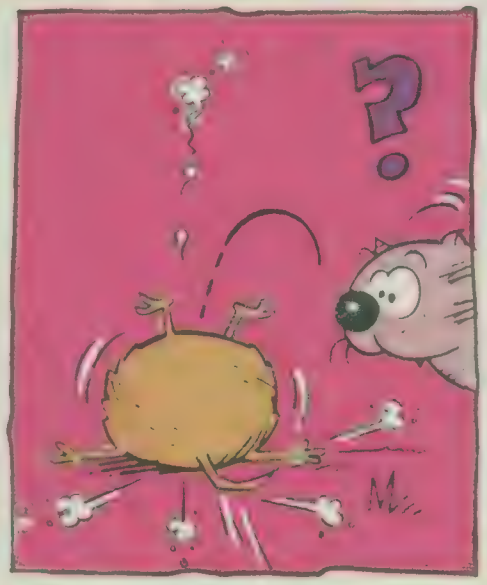
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — БЕОГРАД, на рачун број 6081*-620-63-257300-00051, са обавезном назнаком, претплата на „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

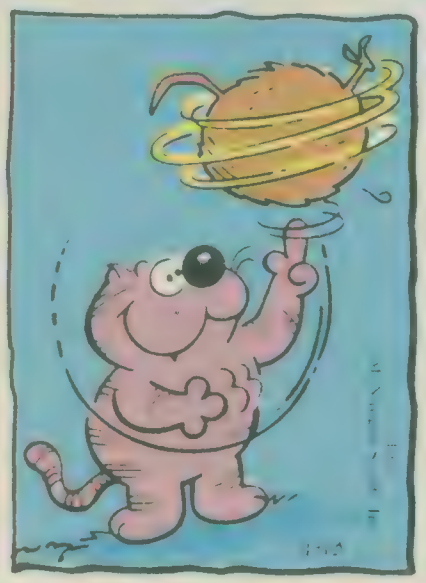
МАЧАК ХАРАЛАМПИЈЕ

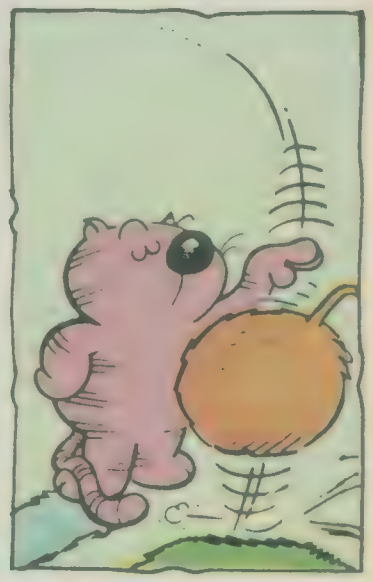
by Bob Staake

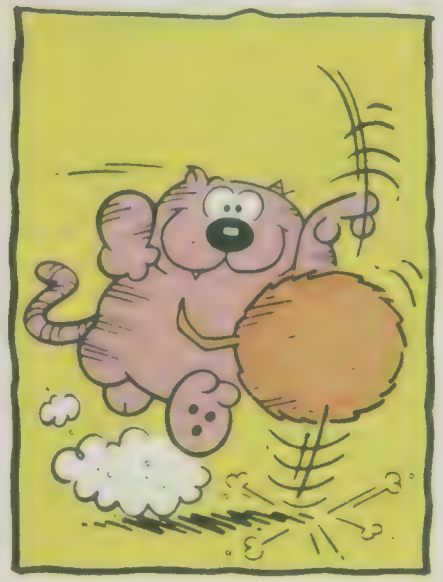

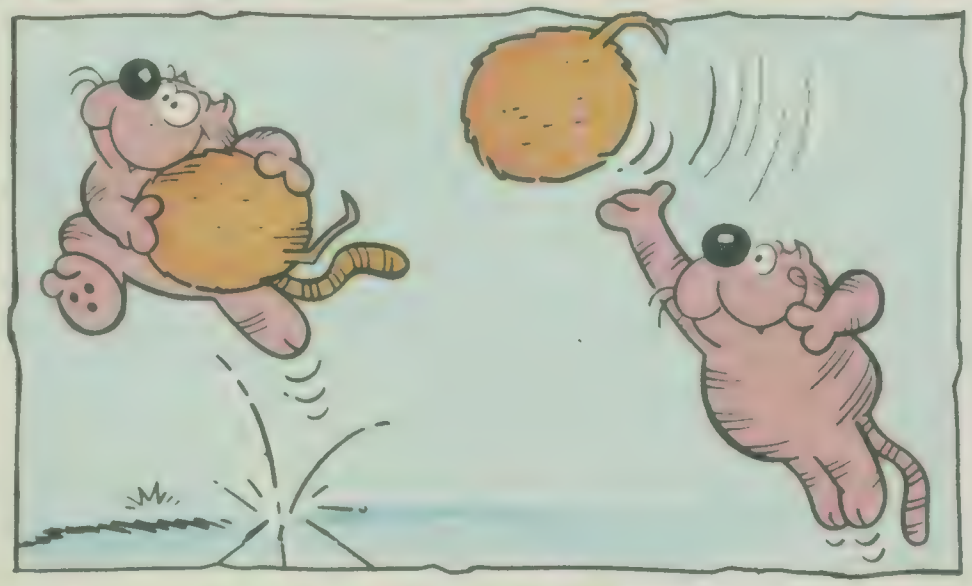

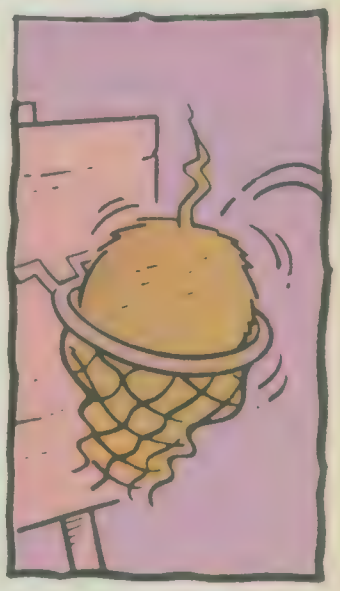

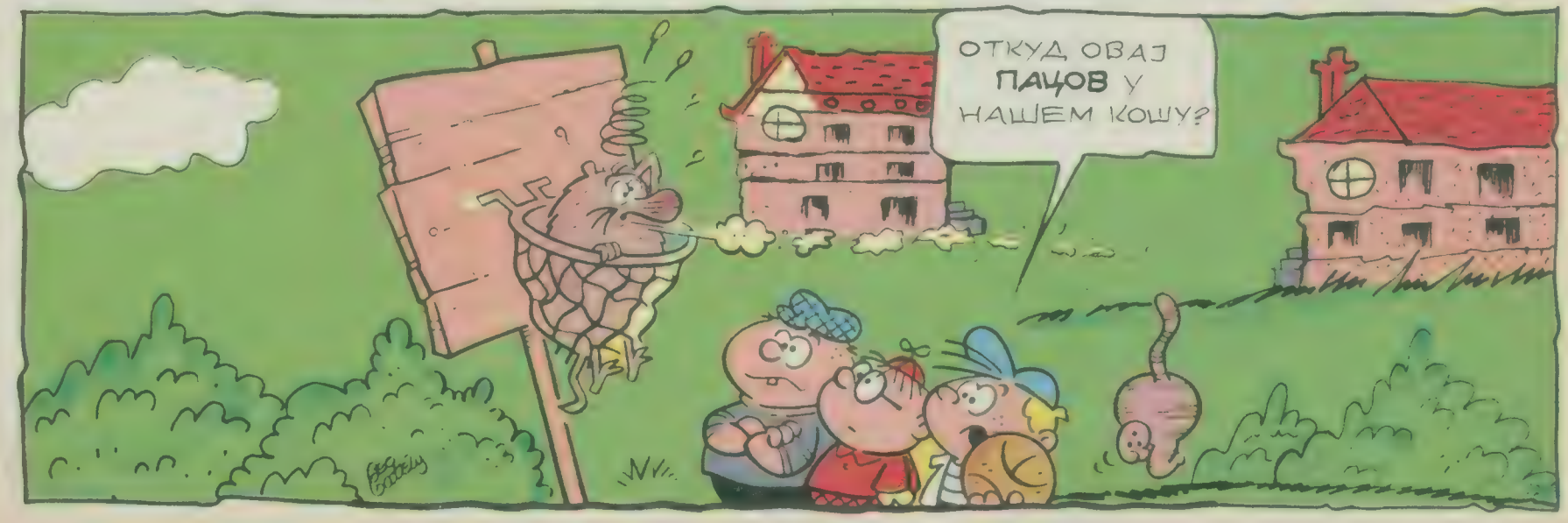

фигуру

КЛОВНА ПЕЗ ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

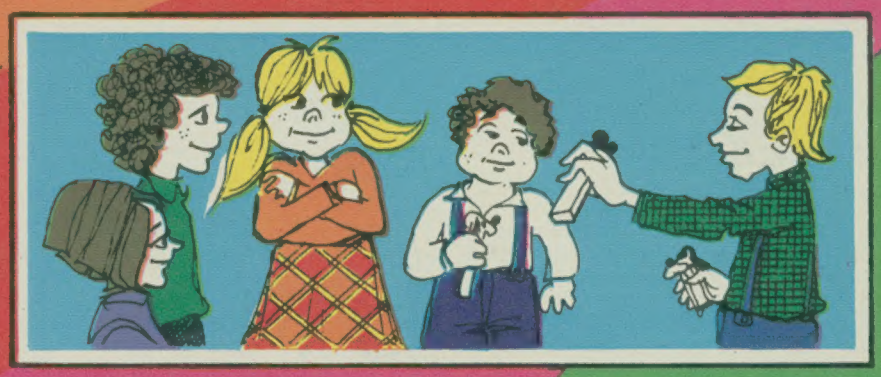
ПЕЗ Политикин Забавник, добили су чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе бројеве:

10057 10090 10101 10105 10136 10137 10187
10234 10306 10398 10446 10501 10641 10699
10787 10827 10859 10875 10981 10989 11013
11163 11171 11200 11205 11236 11273 11292
11425 11476 11478 11533 11535 11638 11713
11752 11773 11884 11910 11948 11962 11975
12103 12298 12373 12399 12512 12512 12557
12637 12647 12669 12749 12818 12823 12839
12930 12990 13009 13017 13082 13092 13121
13159 13221 13367 13479 13487 13533 13548
13592 13627 13667 13685 13720 13759 13783
13789 13809 13819 13974 14025 14077 14147
14150 14170 14217 14220 14307 14510 14517
14518 14528 14610 14670 14681 14701 14718
14806 14839 14857 14876 14885 14968 14980
15096 15257 15294 15510 15528 15640 15701
15730 15785 15862 15874 15898 16181 16269
16288 16452 16604 16624 16756 16809 16848
16988 17162 17166 17200 17244 17264 17397
17399 17512 17539 17570 17582 17661 17688
17745 17855 17[illegible] [illegible]8017 18019 18033
18104 18586 19215 19258 19336 19340 19345
19373 19416 19440 19445 19506 19537 19550
19619 19635 19641 19662 19693 19744 19893

20026 20039 20085 20110 20119 20194 20201
20257 20291 20383 20512 20514 20571 20615
20617 20645 20751 20772 20782 20851 20890
20944 20980 21068 21107 21181 21224 21284
21295 21305 21333 21446 21453 21502 21577
21586 21619 21647 21766 21857 21870 21960
22047 22068 22095 22096 22257 22281 22299
22326 22444 22492 22597 22685 22707 22724
22728 22736 22744 22756 22987 22994 23111
23128 23221 23248 23282 23535 23544 23608
23676 23717 23725 23727 23839 23887 23908
24008 24178 24194 24216 24217 24239 24300
24305 24338 24471 24476 24486 24542 24555
24566 24625 24662 24718 24727 24735 24754
24797 24830 24871 24968 25047 25095 25150
25155 25240 25405 25459 25463 25484 25508
25581 25603 25610 25675 25770 25779 25867
25957 26029 26096 26177 26219 26234 26276

26343 26410 26454 26462 26492 26606 26703
26799 26838 26860 27006 27035 27081 27096
27229 27279 27335 27365 27501 27507 27556
27624 27657 27678 27702 27716 27779 27960
28047 28133 28253 28316 28431 28607 28655
28669 28844 28891 28920 29064 29111 29126
29948 29154 29469 29617 29730 29750 29752
29812 29813 29852 29868 29874 29981 29986
29998

30040 30069 30082 30105 30133 30210 30234
30320 30532 30597 30615 30618 30707 30838
30948 30985 30997 31047 31095 31347 31441
31452 31462 31692 31746 31803 31851 31871
31887 31902 32145 32152 32264 32387 32403
32495 32533 32551 32586 32668 32671 32724

32725 32898 32936 33006 33018 33104 33199
33246 33255 33329 33399 33461 33486 33490
33501 33512 33541 33564 33604 33611 33639
33641 33748 33764 33773 33774 33785 33899
33950 33976 34030 34153 34296 34313 34372
34386 34408 34454 34480 34497 34625 34741
34890 34981 35000 35001 35098 35144 35213
35224 35310 35372 35402 35456 35544 35569
35663 35881 36043 36109 36111 36163 36172
36191 36263 36345 36350 36365 36375 36419
36598 36664 36766 36862 36878 37045 37060
37134 37209 37380 37444 37473 37515 37518
37543 37606 37653 37725 37726 37894 37981

38014 38027 38090 38192 38194 38354 38374
38455 38461 38472 38523 38663 38682 38701
38747 38832 38867 38895 39004 39034 39203
39313 39335 39390 39423 39432 39437 39505
39535 39589 39627 39659 39888 39921 39949

40001 40008 40044 40081 40180 40344 40352
40356 40380 40533 40543 40574 40581 40649
40650 40882 40916 41064 41074 41076 41143
41155 41175 41197 41261 41455 41477 41520
41659 41714 41740 41777 41851 41915 41999
42000 42042 42122 42141 42169 42217 42270
42362 42411 42485 42526 42538 42609 42613
42780 42820 42871 42876 42918 42940 43123
43139 43255 43269 43297 43373 43387 43396

43507 43852 43949 43965 44076 44117 44121
44151 44271 44318 44366 44385 44390 44465
44491 44505 44522 44583 44630 44677 44795
44810 44930 44938 44983 45069 45075 45109
45111 45227 45293 45305 45320 45398 45422
45486 45529 45554 45601 45687 45711 45717
45730 45790 45958 45998 46012 46172 46242
46251 46259 46311 46413 46520 46591 46611
46892 46807 46840 46863 46939 47004 47178
471193 47225 47424 47436 47517 47585 47587
47589 47612 47629 47722 47743 47752 47519
47974 48034 48160 48329 48543 [illegible] 48403
48408 48499 48501 48551 48600 48621 48684

48797 48813 48894 48997 49002 49050 49106
49370 49378 49419 49546 49560 49641 49668
49740 49742 49743 49811 49815 49832 49889
49945 49973 49989

50022 50036 50199 50231 50285 50522 50573
50606 50638 50737 50744 50771 50781 50845
50848 50855 50859 50874 50885 50905 50971
51087 51095 51197 51318 51354 51381 51424
52165 52174 52177 52191 52285 52303 52475
52856 52952 52962 52971 53074 53093 53113
53132 53169 53207 53214 53220 53287 53374
53380 53403 53432 53446 53479 53513 53521
53585 53639 53715 53831 53971 53976 54231
54582 54596 54632 54636 54662 54709 54743
54843 54848 54926 55005 55048 55112 55141
55165 55202 55203 55223 55292 55380 55391
55394 55541 55542 55556 55693 55804 55811
55816 55875 55950 55999 56006 56111 56150
56156 56212 56236 56323 56364 56374 56401
56843 56875 56895 57036 57095 57114 57044
57190 57261 57352 57374 57539 57577 57902
57682 57669 57707 57797 57930 57980 58007
58038 58110 58147 58160 58214 58249 58274
51490 51522 51561 51656 51665 51670 51694
51846 51932 51941 51980 52042 52078 52099
52601 52630 52669 52690 52699 52745 52824
54234 54346 54392 54405 54418 54443 54576
56404 56443 56479 56530 56541 56594 56599
56643 56687 56695 56772 56798 56802 56835
58277 58288 58293 58376 58411 58424 58429
58450 58630 58702 58738 58804 58818 58826
58860 58898 59002 59075 59189 59191 59203
59564 59573 59619 59627 59684 59689 59760
59206 59257 54354 59392 59430 59506 59545
58783 59802 59933 59973

60041 60077 60084 60090 60304 60306 60331
60362 60387 60442 60448 60452 60512 60529
60559 60582 60653 60780 60949 60980 60987
60997 61220 61270 61309 61350 61428 61439
61575 61588 61619 61771 61780 61850 61882
62005 62032 62147 62272 62426 62536 62707
62721 62780 62829 62844 62870 62882 62957
62959 62986 63070 63124 63168 63231 63250
63311 63328 63361 63405 63420 63545 63637
63673 63734 63784 63837 63926 64128 64210
64584 64689 64744 64703 64996 65039 65067
65078 65244 65298 65374
64282 64357 64373 64375 64444 64448 64499

Фигуру КЛОВН ћемо испоручити поштом у току јула.

Код ПЕЗ-а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш ПЕЗ бомбоне
и играш се ПЕЗ фигурицама,
пошаљи нам 5 омотница
ПЕЗ бомбона, а ми ћемо
ти послати леп ПЕЗ књижицу.
Као пријатељ ПЕЗ-а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај сваког петка
на овом месту о новостима
за пријатеље ПЕЗ-а

ХП КОЛИНСКА ЉУБЉАНА
Kolinska

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ", 61111 — ЉУБЉАНА, п.п. 8, заједно са твојим подацима. (Име и презиме, улица, кућни број, место и поштански број)

PEZ PRIJATELJI

Политикин ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

КО ЧЕКА — ДОЧЕКА!

Већ деценијама, Ада Циганлија је, зна се, место где Београђани одлазе да се одморе и забаве. А све то време Ада није имала много тога да понуди, поготово најмлађима. Пружала је одмор али не и забаву, изузмемо ли мали фудбал на неком пољанчету и партију бадмингтона. И тако су људи који се брину о Ади дошли на идеју да зелено острво мало уреде, дотерају и учине привлачнијим за оне који живе у Београду, а и за оне који долазе да га посете. Шта је све замишљено писали смо у нашем листу 1. септембра 1978. године када смо најавили отварање забавног парка. Међутим, скоро пуне две године није се макло много даље од идеје, добре воље и пројекта. Сада, коначно, можемо да јавимо добру вест: Туристичко-забавни центар спреман је да прими своје прве посетиоце. У том толико дуго чеканом и прижељкиваном Туристичко-забавном центру моћи ће да потраже разоноду и млади и стари.

Забавни парк на Ади, кажу они који га граде, неће бити налик на сличне постојеће објекте. У њему ће забава моћи да се комбинује са појединим едукативним активностима, упознавањем са најновијим достигнућима из света уметности, науке и технике, стицањем појединих навика у погледу сналажљивости, брзине и такмичарског духа. Тако ће деца бити оријентисана на игру и атракцију, омладина на забаву и спорт, а одрасли на рекреативну забаву.

Поред ауто-писте са аутомобилима на електрични погон, мини-аутодрома, каруселa, воза, ауто-школе, за коју је постављена и сценографија (улице, семафори, 15 саобраћајних знакова), ту су и чамци на батеријски погон за вожњу по језеру. У саставу Туристичко-забавног центра су и Павиљон догађаја, Павиљон свемира, Изложбени павиљон, 8 покретних продавница и комплекс ресторанске зграде са терасом.

Посебну пажњу привлачи забавни пункт назван Павиљон догађаја. У зиданом објекту у пет нивоа и са видиковцем на последњем, догађаће се увек нешто ново, обећавају у пословној заједници „Инекс". Шта, преостаје нам да видимо. Оно што се већ сада зна, то је да ће посетиоци овог павиљона активно учествовати у „раду": моћи ће сами да штампају новине, раде таписерије, баве се моделарством.

Ако ових јулских дана посетите забавни парк, не рачунајте на то да ћете део времена моћи да проведете у куглани или да попијете сок на тераси ресторана. Павиљон, у којем ће ови и још неки објекти бити смештени, није завршен. Прве посетиоце моћи ће да прими тек у септембру.

Забавни парк на Ади радиће током целе године. Дакле, у њему ћете моћи да се забавите и у врелим летњим данима, али и онда кад улице завеје снег.

Још нешто ће, верујемо, обрадовати наше читаоце: оваквав забавни парк ће, обећали су, расти и развијати се. Како и у којој мери, зависи добрим делом и од посетилаца, њихових предлога и потреба.

НАЈВИШИ ЧИНОВИ

Молим те да ми одговориш који је највиши војни чин на свету и каква је разлика између маршала и генерала? Да ли виши чин има генерал или маршал? Зашто ми немамо генерале а имамо тај чин?

Милан Лешић,
Нови Београд

Највиши чин на свету је генералисимус и у новијој историји носили су га шпански диктатор Франко и Чанг Кај Шек, председник марионетске Републике Кине на Формози. Тамо где постоји као чин, рецимо у Совјетском Савезу, маршал је на хи-

јерархијској лествици виши од генерала. У нашој земљи маршал није чин већ звање и носио га је, као врховни командант, једино Јосип Броз Тито.

По одредбама Закона о служби у оружаним снагама који је ступио на снагу 12. маја 1974. године у ЈНА постоје четири ранга генерала и то су: генерал-мајор, генерал-потпуковник, генерал-пуковник и генерал армије. Према томе чин генерала у нашим оружаним снагама не постоји.

РАЗГРАЂУЈЕ СКРОБ

Да ли је птијалин исто што и амилаза? Или је можда амилаза саставни део птијалина?

Весна Димитрова,
Демир Капија

Амилаза је енцим који разграђује скроб у малтозу а налази се у биљним и животињским организмима. У човечјем организму има га у панкреасном соку и пљувачки (птијалину).

РАЗУМИТЕ РОДИТЕЉЕ!

Јављамо вам се с молбом да нам помогнете јер не знамо коме другом да се обратимо: обе имамо по 15 година и желеле бисмо да идемо на радну акцију али нам родитељи не дозвољавају. Зашто, кад тамо има и млађих од нас? Како њих родитељи пуштају? Молимо вас да нам што пре одговорите.

Другарице из Фојнице

Одговор на питање које сте нам поставиле није лако дати, али једно је сигурно: ваши родитељи свакако имају у виду неки разлог чим су рекли — не. Који, то не знамо али можемо да замислимо. Можда се плаше да се не прехладите и разболите. Можда је у питању и неки други разлог. Но, без обзира који је, покушајте да разумете своје родитеље. Не тражите увек да они разумеју вас! Уосталом, радне акције се организују сваке године. Ако вас нису пустили ове, вероватно ће то учинити следеће. И још нешто: размислите да нисте и саме мало криве. Да сте можда пропустиле да уверите родитеље да могу да имају пуно поверење у вас, да сте и на делу а не само на речима довољно одрасле?

6 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС

Желео бих да знам када је и где кренула прва парна локомотива и ко је конструисао?

Небојша Николић,
Драге Тодоровић 34
Крагујевац

Прва железничка пруга отворена је 12. октобра 1825. године и повезала је два енглеска градића: Стоктон и Дарлингтон. Локомотива коју је изградио Џорџ Стивенсон достизала је само шест километара на час али је ипак представљала праву сензацију. Када је нешто касније њен конструктор добио задатак да повеже Ливерпул и Манчестер, јавила се потреба и за локомотивом која је требало да буде већа од свих дотадашњих, бржа, солиднија и сигурнија. Стивенсон се дао на посао и 6. октобра 1829. године била је готова локомотива коју је назвао „ракета". Котлове за њу израдио је француски инжењер Сегуен. На своје прво путовање „ракета" је кренула 15. септембра 1930. године.

НЕ САМО ЖУРНАЛИСТИКА

Јављам ти се с молбом да ми одговориш на питање које је од пресудног значаја за моју будућност. Желела бих да будем новинар али сам чула да то могу бити једино ако студирам журналистику. Интересује ме да ли је то тачно и да ли се на неком од факултета у Београду може студирати журналистика?

Н. Н.
Дервента

Да би постала новинар није потребно да студираш журналистику. То можеш и са дипломом неког другог факултета, на пример

правног, економског, филолошког, филозофског. Журналистика се иначе студира на Факултету политичких наука. Адреса Факултета: Јове Илића 165, Београд, телефон је (011) 471-911.

НИСМО ЛЕЊИ

Саставила сам кратку љубавну причу па ме интересује коме да је пошаљем? Желела бих да знам и због чега до сада нисте одговорили ни на једно питање које сам ти послала?

Сања Мијан,
ЈНА бр. 6
Зеница

Причу коју си саставила пошаљи редакцији листа „Здраво!", на адресу: Македонска 29, 11000 Београд.

На питања ти нисмо одговорили не зато што смо лењи, него зато што нам свакодневно стиже бар педесетак писама, па прође доста времена пре него што сва дођу „на ред". Често се дешава и да нам више читалаца постави питање на које смо већ одговорили. У том случају одговор не понављамо, јер бисмо тако изгубили доста ионако већ ограниченог простора и ускратили могућност другим читаоцима да добију тражено објашњење на неко ново питање.

ПРЕЗИМЕ ЈЕ ПОГРЕШНО

Молим те да објавиш адресу Ђорђа Петровића, међународног кинолошког судије.

Презиме судије Ђорђа није Петровић већ Перовић. Ти си вероватно добила погрешно обавештење, а можеш да му пишеш на адресу Београдског кинолошког друштва које се налази у Улици Алексе Ненадовића 23.

ЗАВИСИ ОД ОКОЛНОСТИ

Да ли можеш да ми одговориш на следећа питања: постоје ли у путничким авионима падобрани за све путнике, има ли икаквих могућности да се у случају неке несреће било ко спасе и да ли авион може да се одржи у лету док се путници спасавају.

Иван Златковић,
Синише Станковића 11
Београд

У путничким авионима нема падобрана ни за путнике ни за чланове посаде. Што се твог другог питања тиче, одговор је — да. У штампи су забележене многе авионске несреће у којима је, срећом, било преживелих. Навешћемо ти само два таква случаја: стјуардеса Весна Вуловић преживела је пад са преко 9000 метара што је успело и путницима чилеанског авиона који се срушио у Андима. Неки од њих су касније написали књигу преведену и код нас. И на крају, одговор на твоје треће питање био би — не.

МОРАШ НА ПРЕГЛЕД!

Прочитао сам да на некој од београдских клиника могу да се набаве мека контактна сочива па бих вас молио да објавите адресу те клинике. Волио бих да знам и колико коштају и да ли могу стално да се носе? То ме интересује због тога што сада користим тврда сочива од којих имам честе упале. На крају бих вас молио да ми што пре одговорите и да ми, ако је могуће, кажете да ли дизање тегова од 10 килограма на било који начин утиче на повећање кратковидости?

Душан Перовић,
Ивана Вујошевића 8/5
Титоград

Мека сочива постоје. На Одељењу очне клинике (Џорџа Вашингтона 19) постоји кабинет за контактна сочива: лекари који раде у њему даће ти савет да ли треба да носиш сочива или не, али је неопходно да дођеш на преглед. Уколико не можеш, покушај да набавиш течност „Wetting" и „Clearing" којима ћеш прати тврда сочива која имаш и на тај начин смањити могућност упале. Дизање тегова од 10 килограма не утиче на повећање кратковидости.

КО ЈЕ ЈАЧИ?

Мој брат тврди да је лав јачи од слона а ја обрнуто. Желео бих да ми одговорите ко је од нас двојице у праву?

Саша Божовић,
Војводе Путника 76
Краљево

Ти.

НЕМАМО ТОЛИКО ПРОСТОРА

Занима ме где могу да нађем књиге о Индијанцима и колико коштају?

Един Муртаховић
Шалома Албахарија 3
Сарајево

Да бисмо навели све наслове књига о Индијанцима и њихове цене требало би нам простора. Зато ти предлажемо да одеш до најближе библиотеке и тамо позајмиш жељене књиге.

ШТА ЈЕ ЧИЈЕ?

Желео бих да знам како се зову илустратори који се у Забавнику појављују од иницијалима „НМ", „Пахек" и „КЗ"?

Перица Букиње,
Букиње

Иницијали „НМ" припадају нашем илустратору Ненаду Мирковићу а „Пахек" и „КЗ" спољним сарадницима Жељку Пахеку и Зорану Ковачевићу.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Недостају ми следећи бројеви „Алана Форда": 1, 2, 3, 4, 5, 34, 71, 72, 101, 102, 103, 127 и 113. Заузврат, за сваки број нудим два „Политикина забавника" или два „Микијева забавника" и један „Том и Џери", по договору. **Маид Жмиро, 79000 Мостар, Бијели бријег 11в.**

●

За један постер Битлса дајем 8 салвета и 2 различите разгледнице свога града. **Адмира Трифуновић, 78300 Приједор, Саше Мажара Ф-1 26**

●

За један број „Алана Форда" дајем један број „Политикиног забавника". **Драган Радосављевић, 11080 Земун, Сергеја Јесењина 4/I**

●

За „двије најљепше лутке" или два стара ћупа нудим: разгледницу свога мјеста, пет маркица (по договору), четири салвете, проспект свога краја. **Татјана Ковач, 48231 Плитвичка језера, Мукиње 13**

●

Радо бих се мењао са читаоцима Забавника. Наиме, поседујем многе бројеве листова „Здраво" и „Мозаик". У замену нудим значке, плоче, постере. **Предраг Савић, 18000 Ниш, Војводе Танкосића 9/74**

●

Ко ми пошаље роман „Бриљантин" добиће од мене 10 металних значака. **Радмила Княжевић, 15000 Шабац, Стојана Новаковића 44**

У НОВОМ БРОЈУ ОБЈАВЉУЈЕ:

ПОЛИТИКА Мозаик

● ПРЕКО 40 УКРШТЕНИХ РЕЧИ, РЕБУСА, АНАГРАМА И ДРУГИХ ЕНИГМАТСКИХ РАДОВА
● ТАКО ЈЕ ПИСАО ЖИКИЦА ЈОВАНОВИЋ ШПАНАЦ
● ПОЗИВ НА НАГРАДНО АНАГРАМИРАЊЕ
● РЕВОЛУЦИЈА НА МАРКАМА
● ПАРТИЗАНСКИ НОВАЦ У НОБ-у
● КВИЗ: КОЛИКО ПОЗНАЈЕТЕ СПОМЕНИКЕ НАРОДНООСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ
● МУЗИЧКИ МОЗАИК И ДРУГЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

У НОВОМ БРОЈУ НОВИ ПОСТЕР:
ЖАРКО РАДИЋ,
ПОПУЛАРНИ ЛУНЕ ИЗ ТВ СЕРИЈЕ
„БОШКО БУХА"

WALT DISNEY

МИКИ

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ С МОЈИМ КОЛИМА, ТИКИЦЕ?

КАД ОКРЕНЕМ КУРБЛУ...

...А ОНО СЕ ЗАЧУЈЕ „ЕЈ, САЛАШИ"...

МИКО, КАД СЕ РАЗБОЛИШ, ДА ЛИ ТИ ПОМОГНУ САМО ЛЕКОВИ?

ПА, ТАЧНО ЈЕ ДА ЛЕКОВИ НАЈВИШЕ ПОМАЖУ...

...АЛИ МНОГО ЗНАЧЕ И ПОСЕТЕ ДРУГОВА...

© 1964
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

...ЗАТИМ ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНЕ...

...ОНДА СТРИПОВИ И ЗАБАВНИЦИ...

...ПА РАЗНЕ ДРУШТВЕНЕ ИГРЕ!

А ОНО ШТО ЈЕ ЧУДНО, ТО ЈЕ...

АПОТЕКА

...ДА НИ ЗА ЈЕДАН ОД ЊИХ НИЈЕ ПОТРЕБАН ЛЕКАРСКИ РЕЦЕПТ!

Distributed by King Features Syndicate